

Stockholms folkskoledirektion och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C. (postgiro-konto nr 1631); t. »folkskoledirektionen»; sessionstid: i regel varannan fredag under lästerminerna kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lag angående folkskoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, som i huvudsak skall handhas av Stockholms folkskoledirektion. Det regleras närmare av en särskild stadga angående folkundervisningen i Stockholm.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirektionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprövande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöto stadsfullmäktige den 15 mars 1920, att direktionen efter den 1 april 1920 skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms stads konsistorium, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Konsistorium och stadsfullmäktige kunna ock utse suppleanter till det antal, som anses erforderligt (endast konsistoriet har hittills utsett sådan suppleant). Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt kungl. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm äger folkskollärarpersonalen i Stockholm utse två representanter att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Dessa representanter jämte två suppleanter för dem väljas för två år av folkskollärarkårens ombudsörsamling (se sid. 197) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. m:t den 19 mars 1920 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folkskoleväsen i överensstämmelse med gällande författningar ävensom övriga undervisningsväsendet

rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskolestadgans föreskrifter och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningsskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 197). Enligt § 50 av k. stadgan för fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. m:t den 31 dec. 1929 — jämlikt k. kung. den 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagit i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1939 från inspektion av sitt folkskoleväsen genom statens folkskolinspektör, dock att denna befrielse icke skall gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen handhaver förvaltningen och ledningen av skolan för bildbara sinnesslöa barn (se sid. 215). Tidigare utövade folkskoledirektionen även ledningen av de kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna. Sedan nya stadgor för dessa skolor utkommit den 2 juni 1933 och den 7 juni 1934, utgöra dessa skolor självständiga undervisningsanstalter under egna styrelser, vilka utses av folkskoledirektionen.

Vidare handhaver folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhånga med stadens åligganden i avseende å de allmänna läroverken (jfr sid. 338). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av Stockholms borgarskolas (jfr sid. 342) och Navigationsskolans byggnader.

Folkskoledirektionen äger att å särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen med avseende å folkskoleärenden utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta angående tillämpning av gällande lönerreglementen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skollokaler, barnbespisningen, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekono-

misk natur. I övrigt förbereder nämnden ekonomisärenden samt frågor ang. vissa tjänsteställningar, vilka skola prövas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett fem delegerade för undervisningsärenden med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. At delegerade har även uppdragits att tills vidare handhava enligt § 19 mom. 9 av folkskolestadgan direktionen eljest tillkommande åligganden med avseende å upprättande av förslag till tillsättande av ordinarie lärartjänster. Direktionen utser årligen inom sig dels ombud att närvara vid lärarprov, dels betygskommittéer med uppgift att jämte direktionens ordförande i vissa fall besluta rörande tjänstgöringsbetyg åt lärarpersonal.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolråden väljas i enlighet med lagen om församlingsstyrelse den 6 juni 1930 för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock att kyrkoherden i församlingen, ändock att han icke är ledamot, kan utses till ordförande. Rörande de olika skolrådets sammansättning se under församlingarnas folkskolor (sid. 201 ff.).

Församlingens skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överlärarbefattningar, utfärdar, i vissa fall, efter vederbörande överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m. Därjämte tager skolrådet, resp. skolrådets ordförande viss befattning med ingripande mot lärjungar, vilka försumma skolgången, ävensom med avgöranden rörande avgång från folkskolan jämlikt § 48 i folkskolestadgan.

Stadsfullmäktige hava ställt medel till folkskoledirektionens förfogande för beredande av studiestipendier åt i Stockholm mantals-skrivna, mindre bemedlade ynglingar och flickor, och direktionen har — i enlighet med av stadsfullmäktige godkänt reglemente för Stockholms stads studiestipendier — tillsatt en särskild kommitté för uppgörande av förslag till tillsättande av ifrågavarande stipendiater (se nedan). Stipendierna, som utdelas av folkskoledirektionen, äro avsedda att underlätta fortsatta studier för

synnerligen begåvade ynglingar och flickor, som äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller hava för avsikt att vid sådan läroanstalt vinna inträde. Studiestipendierna kungöras till ansökan lediga i januari månad de år, för vilka anslag för ändamålet beviljats. Ansökning, åtföljd av erforderliga handlingar, skall därefter före mars månads utgång insändas till folkskoledirektionen. Stipendiets årsbelopp bestämmes särskilt för varje stipendiat. (Jfr sid. 338.)

Författningar m. m. Lag om församlingsstyrelse i Stockholm 6 juni 1930. Lag ang. folkskoleväsendet i Stockholm 15 maj 1903, med ändr. 16 sept. 1918, 14 febr. 1920, 13 juni 1924, 29 maj 1925 och 15 juni 1935. K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm 22 juni 1923, med ändr. 19 dec. 1924, 18 juni 1926, 20 jan. 1933 och 13 april 1934. K. kung. 21 febr. 1936 om tillsättning i vissa fall av lärare vid folk- och småskolor och s. d. ang. viss företrädesrätt för å indragningsstat uppförd lärare vid nedlagt småskoleseminarium m. fl. vid tillsättande av ord. lärartjänster vid folk- och småskolor. K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion 19 mars 1920, med ändr. 5 nov. 1920, 29 maj 1925 och 1 aug. 1930. Reglemente för Stockholms stads folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningsstadga för Stockholms folkskolor, fastställt av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Reglemente för de kommunala mellan skolorna i Stockholm, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935. Reglemente för de praktiska kommunala mellan skolorna i Stockholm, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. Reglemente för Stockholms stads studiestipendier, godkänt av SF 18 jan. 1926.

Stat år 1936. Utgifter: 17,514,979 kr. (därav att täckas med låne medel 1,935,000 kr.; dessutom inom linjen förda, år 1935 beviljade låne medelsanslag 2,300,000 kr.); inkomster: 5,065,578 kr. (därav statsbidrag 4,566,100 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Sandwall, F. V., lektor.

Övriga ledamöter.

Beyer, C. N. T., fil. kand.

*Grimlund, H. V. A., rektor, stadsfullm.

*Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.

*Gyllander, K. G. G., fil. mag., lärare.

FD

Lindskog, H. J., kyrkoherde (utsedd av konsistorium).
*Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.
Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.
Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.
*Svensson, G. Anders, byggmästare, stadsfullm.
Wallin, H. E., kassör.
Wikberg, S., seminarielärare.
Åhrberg, F. A. L., typograf.
En vakant.

Suppleant

(utsedd av konsistorium).

Edquist, C., kyrkoherde.

Lärarpersonalens vid folkskolorna representanter.

Åkesson, Anna J.; Örtendal, J. R. V.

Suppleanter: Gustafson, E. G. K.; Olsson, Ruth E.

Lärarkårens vid fortsättningsskolorna representant.

Wennberg, E. B.

Suppleant: Ålinder, A. H.

Sekreterare.

Österberg, B. A. E. (se nedan).

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade m. m.

Ekonominämnden.

Grimlund, H. V. A.; Larsson, Oscar E., ordf.; Magnuson, P. K.; Månsson, O. P.; Svensson, G. Anders, vice ordf.

Skolhusnämnden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Magnuson, P. K., vice ordf.; Svensson, G. Anders; Wallin, H. E.; Wikberg, S.

Delegerade för undervisningsärenden.

Larsson, Oscar E., ordf.; Lindskog, H. J.; Magnuson, P. K.; Sandwall, F. V.; en vakant.

Ombud att närvara vid lärarprov.

Grimlund, H. V. A.; Gyllander, K. G. G.; Lindskog, H. J.; Sandwall, F. V.; Wikberg, S.; en vakant.

Betygskommitterade

(enl. folkskolestadgans § 10 mom. 1).

Larsson, Oscar E. (självskr.); Gyllander, K. G. G.; Lindskog, H. J.

Kommitté för beredning av frågor ang. utdelning av kommunala studiestipendier.

(Jfr sid. 191.)

Hedström, J. S., rektor, ordf.; Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; Jonzon, B. A. S., förste folkskolinspektör; Nordström, A., byggnadsingenjör; Pettersson, Anna C., skolföreståndarinnor.

Sekreterare (600 kr.).

Bergholm, C. J., lektor.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen fem revisorer jämte två suppleanter för granskning av folkskoledirektionens, arkivnämndens, biblioteksstyrelsens, styrelsens över statistiska kontoret, styrelsens för de kommunala mellanskolorna, styrelsernas för de praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna samt idrottsstyrelsens räkenskaper och förvaltning. Revisionen omfattar övergångsvis två år, 1935 och 1936 (jfr sid. 72).

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

Carström, A. E., spårvägsman, stadsfullm.

Edman, J. F., kamrerare, ordf.

Forssberg, E. V., direktör.

Hegert, O. A., byggnadsingenjör.

Suppleanter:

Arrhén, C. E. T., fil. d.r.

Bergström, J. I., spårvägsman.

Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.

Folkskoledirektionens expedition.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folkskoledirektionen; expeditionstid: 10—12 samt 13—15 (lördagar 10—14).

Stat år 1936. Utgifter: 211,120 kr.

Ekonomidirektör (24)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; träffas 14—15 (lördagar 13—14), under juni—augusti 13—14.

Sekreterare (3,600 kr.).

Österberg, B. A. E., rådman; träffas i regel 14,30—15,30 (lördagar 13,30—14,30).

Kamrerare (20).

Gustafson, J. A. T.

Kontorsskrivare (11).

Isberg, f. Magnusson, A. Torberg; Gehlin, Märta A. J.

Kontorsskrivare och kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen 10—12 samt 13—15 (lördagar 9,30—12,12,30—14).

Kontorsskrivare och registrator (11).**Wallander, Karin J. M.****Statistiskt biträde (11).****Lenander, E. W. (Ella).**

Två *amanuenser* (5,400—4,200 kr.), en *kontorsskrivare* (9), två *kontorsskrivare* (7), tre *kontorsbiträden* (5), åtta *extra biträden* (3,300 —1,980 kr.).

Byggnadsinspektör (5,000 kr.).

Ellner, E. A. V.; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—17 samt onsdagar 13—15.

Förste vaktmästare (7).**Nilsson, J.**

En *vaktmästare* (6), en *extra vaktmästare* (2,100 kr.).

Inspektionen över folkskolorna.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folkskoledirektionen; expeditionstider: se nedan.

Vid övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även en andre folkskolinspektör samt en fortsättningskolinspektör, med uppgift för den förstnämnde att handlägga företrädesvis frågor av pedagogiskt administrativ natur angående folkskolorna och för den sistnämnde att handlägga frågor angående fortsättningsskolorna ävensom frågor rörande anordningar för ungdomens yrkesval samt rörande enskilda skolor. Assistenten biträder med skostatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar m. m. Slöjdinspektören och slöjdinspektrisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över undervisningen i hushållsgöromål tillkommer skolköksinspektrisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger: att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag och demonstrationer inför lärarpersonalen befordra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Instruktioner m. m. K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad,

som ej deltagar i landsting, med ändr. K. brev ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm 31 dec. 1929. Instruktioner 25 nov. 1910 för förste och andre folkskolinspektören samt 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektrisen och gymnastikinspektören. (Instruktionerna äro f. n. under omarbetsning.) Reglemente ang. avlönning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr.

Stat år 1936. Utgifter: 91,770 kr.

Förste folkskolinspektör (27).

Jonzon, B. A. S. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1945); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Andre folkskolinspektör (24).

Stålfelt, P. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Fortsättningsskolinspektör (24).

Ramsjö, K. O. V.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Assistent (19).

Vakant, *tf. Olsén, C. I. T.*

Slöjdinspektör

(9,300 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Nilsson, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 60 72 89.

Slöjdinspektris

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, Skuru 4 42.

Skolköksinspektris

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Enström, Ellen F.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7,30—8,15, 60 65 57.

Gymnastikinspektris

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Ekman, Elna; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 60 67 89.

FD Gymnastikinspektör (2,000 kr.).

Grubb, J. G., kapten; träffas å direktionens lokal
måndagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden
per telefon alla vardagar 11—11,30, 331479.

Skolornas läkarvård.

Den vid Stockholms folkskolor anordnade
läkarvården — som tidigare huvudsakligen om-
fattat dels undersökning av nyinskrivna barn
samt barn, som vid inskrivningen på grund av
klenhet ansetts böra årligen undersökas, ävensom
barn, vilka av överlärarna särskilt hänvisats till
skolläkare, dels i mindre omfattning sjukdoms-
behandling — har fr. o. m. år 1936 omorga-
niserats och utvidgats.

Först har i sådant avseende vidtagits åtgärden att inrätta en befattning såsom skol-
överläkare. Denne skall bl. a. hava den när-
maste ledningen av och tillsynen över skolläkare
och skolsköterskors arbete samt över skolornas
sundhetsförhållanden och anordningar för barnens
fysiska fostran, under folkskoledirektionen an-
svara för åtgärder vid inträffande fall av epi-
demiska sjukdomar, handlägga tjänsteärenden
angående skolläkare och skolsköterskor samt för-
bereda ärenden rörande skolhälsovården för före-
dragning i folkskoledirektionen. Skolöverläkaren
tjänstgör dessutom såsom skolläkare inom ett
läkardistrikt.

För den allmänna hälsovården äro anställda
skolläkare, som hava sin verksamhet förlagd
till ett eller flera överlärdistrikter.

Skolläkarna hava till huvudsakliga åliggan-
den att undersöka alla nyinskrivna barn, samt
alla barn i fjärde klassen, att underkasta barn,
vilka på grund av sitt hälsotillstånd böra stå
under särskild uppsikt, ytterligare undersökning
så ofta sådan erfordras, att hänvisa barn till
specialläkare och polikliniker m. m., att besluta
om barns befrielse helt eller delvis från skol-
arbetet, att utfärda intyg för särskild undervis-
ning, att årligen besöka alla avdelningar utom
första och fjärde klasserna för att göra sig
underättad om barnens hälsotillstånd och med
avdelningsläraren rådgöra därom, att varje vår-
termin verkställa frivillig undersökning av barn,
som avgå från skolan, att hålla mottagningar i
skolan för att undersöka till honom hänvisade
barn och i lindrigare fall själv eller genom skol-
sköterska lämna erforderlig behandling, att i fall
av behov anvisa hemmen nödig läkarhjälp för
barnen, att föra s. k. hälsokort angående bar-
nens hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet, även-
som särskilda journaler över barn, som ställts
under speciell uppsikt eller av överläraren hän-
visats till honom, att biträda med urval av barn,
som skola sändas till skollovskoloni, att vid
fall av smittosam sjukdom i skolan vidtaga åtgärder
till förekommande av smittans spridning,
att ägna uppmärksamhet åt skolans hygieniska
förhållanden samt att årligen avgiva redogörelse

över sin verksamhet. För genomförande av den
utvidgade hälsovården komma skolläkarnas verk-
samshetsområden att fr. o. m. den 1 juli 1936
omregleras.

Dessutom finnas anställda specialläkare
för undersökning av sjukdomar i öron, näsa och
svalg samt ögon, ävensom för underlivssjuk-
domar hos flickorna. För undersökning av barn,
som föreslås till intagning i hjälpklass, finnes
en särskild läkare, vilken jämväl skall övervaka
den psykiska och fysiska vården av hjälpklass-
barnen. För hörselsvagklasserna och friluftsklas-
sarna äro likaledes särskilda läkare anställda.
Slutligen finnes vid folkskolorna en poliklinik
för talrubbningsfel, en ortopedisk poliklinik och
nitton polikliniker för tandsjukdomar (se nedan).
I vissa skolor meddelas ljusbehandling för klena
barn.

Inom åtskilliga överlärdistrikter äro anställda
skolsköterskor med uppgift att biträda skollä-
karna, genom hembesök övervaka att skolläkar-
nas ordinationer följas, meddela behandling i
enklare fall etc.

Instruktioner. Provisoriska bestämmelser
ang. skolläkarens åligganden, antagna av folk-
skoledirektionen 12 juni 1912. Instruktion för
hjälpklassläkaren, antagen av folkskoledirek-
tionen 22 dec. 1932. Instruktion för skolskö-
terska, antagen av folkskoledirektionen 14 febr.
1919.

Stat år 1936. Utgifter: 118,950 kr., inräk-
nat mellanskolor och högre folkskolor (förutom
rörligt tillägg). (Betr. tandpolikliniker se nedan.)

De utgående arvodenala till läkarna vid folk-
skolorna variera mellan 4,200 och 150 kr. per år.

Skolöverläkare (9,300 kr.).

Vakant.

Läkare vid folkskolorna.¹⁾

Engström, R. O. (Storkyrkoförs.); t. 40 35 37.

Hägg, A. D. (Klara förs.); t. 21 20 20.

Ottander, C. O. C. (Kungsholms och St Görans
förs.); t. 50 28 05.

Kjerrulf, H. (Adolf Fredriks förs.); t. 11 23 90.

Gyllencrutz, Sara A. H. (Gustav Vasa och Mat-
teus förs.); t. 20 80 20.

Naglo, O. N. O. (Jakobs och Johannes förs.);
t. 50 00 70.

Böttiger, G. E. A. (Engelbrekts, Hedvig Eleonora
och Oscars förs.); t. 30 62 02.

Lind, T. H. B. (Katarina och Sofia förs.); t.
10 56 99.

Nordenson, A. G. (Maria och Högalids förs.);
t. 43 49 53.

Hulting, C. G. (Brännkyrka förs.: Midsommar-
kransens och Blommensbergs distrikt); t.
41 47 88.

Ericsson, V. A. (Enskede förs. samt av Bränn-
kyrka förs. Älvsjö distrikt); t. Enskede 13 44.

Peyron, J. A. (Bromma förs.); t. 60 90 22.

¹⁾ Förordnandena utgå för de flesta 1/7 1936.

Grönblad, Ester E. (för ögonsjukdomar); t. 41 11 70.

Frenckner, F. J. P. (Storkyrko-, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars samt Brännkyrka och Enschede förs.); t. 30 97 20.

Ygberg, N. H. (Kungsholms, S:t Görans, Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus och Bromma förs.); t. 53 08 27. (för sjukdomar i öron, näsa och svalg).

Hambraeus, C. M. (Katarina, Sofia, Maria och Högalids förs.); t. 40 05 94.

Söderbaum, H. Gunhild (för underlivssjukdomar hos flickorna); t. 11 85 28.

Ramer, K. T. (för hjälpklasserna och senneslaskolan); t. 53 34 20.

Haggström, A. E. (för klasserna för hörselsvaga); t. 62 45 29.

Björkquist-Wolontis, Sigrid (för friluftsklasserna); t. 20 07 18.

Kjellin, G. V. (för friluftsklasserna); t. 40 71 40, 43 09 01.

Poliklinik för talrubbningsfel vid Stockholms folkskolor.

För att söka lindra och bota talrubbningsfel hos barnen vid Stockholms folkskolor är anordnad en poliklinik för talrubbningsfel.

Mottagningstider: i Klara folkskola måndagar 14—14,30; i Katarina norra folkskola fredagar 14—14,30. **Övningstider:** måndagar, onsdagar och fredagar 14—15,30 i Klara och Katarina norra folkskolor.

Föreståndare (1,500 kr.).

Frenckner, F. J. P. (se ovan).

Fyra biträden.

Ortopedisk poliklinik vid Stockholms folkskolor.

Vid folkskolorna har upprättats en ortopedisk poliklinik dels för att omhändervä de undersökningar, vilka erfordras för hänvisning till hållningssymnastik, dels för att i övrigt ombesörja undersökningar av sjukdomar eller missbildningar i rörelseorganen, vilka kunna föranleda hänvisning till särskild klinisk behandling.

Polikliniken hålles under lästerminerna öppen i Adolf Fredriks folkskola två gånger i månaden, i Sofia och Högalids folkskola en gång i månaden ävensom i ett antal andra folkskolor, företrädesvis i förstadssamhällena, tre gånger under läsåret.

Föreståndare (arvode 2,610 kr.).

Asplund, E. G.

En assistent.

Folkskolornas polikliniker för tand-sjukdomar.

Vid Stockholms folkskolor är anordnad fullständig tandvård, vilken meddelas i vid flertalet folkskolor upprättade tandpolikliniker. Barnen erhålla behandling under första skolåret och sedermera i mån av behov två gånger årligen efterbehandling. Vid tandpoliklinikerna äro anställda dels tandläkare, dels tandsköterskor. Ledningen av verksamheten utövas av en föreståndare (tillika chef för Eastmaninstitutet, se sid. 157).

Förutom i nedan nämnda folkskolor finnas polikliniker anordnade i Storkyrkoförsamlingens, Enschedefältets, Olovslunds, Mälarchöjdens och Angby folkskolor. Tjänstgöringen vid dessa skolor bestrides av tandläkare från övriga polikliniker å tider, som särskilt bestämmas.

Instruktion. Bestämmelser rörande Stockholms folkskolors tandkliniker, antagna av folkskoleledningen 14 juni 1918.

Stat år 1936. Utgifter: 289,650 kr. (förutom rörligt lönetillägg); därjämte ersättning till Eastmaninstitutet 30,000 kr.

Föreståndare för poliklinikerna för tandsjukdomar

(ang. avlönning se sid. 157).

Strandberg, S. O.; expedition: Högalids folkskola; t. 43 65 98.

Tandläkare finnas i följande folkskolor:

Klara folkskola.

Klara Södra Kyrkogata 13—15, C.; t. 10 65 18; kliniktid: 8—13,30.

Tandläkare (17).

Dahlén, G. S.

Kungsholms och S:t Görans folkskola.

Mariebergsgatan 34, K.; t. 50 52 60; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Norén, A. Emelie H.; Steenhoff-Noreen, Fanny H. L.

Kristinebergs folkskola.

Kristineberg, K.; t. 53 54 90; kliniktid 8—16.

Tandläkare (21).

Mårtensson, Agnes.

Matteus folkskola.

Norrtullsgatan 18, Va.; t. 33 38 70; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Flodberg, Fanny.

FD

Johannes folkskola.

Roslagsgatan 61, Va.; t. 33 47 40; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (17).

Stene, N. A.

Engelbrekts folkskola.

Valhallavägen 76, Ö.; t. 10 73 95; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Lind-Neumüller, Emy M.

Hedvig Eleonora och Oscars folkskola.

Linnégatan 37, Ö.; t. 62 22 36; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Huss-Åkerström, Ingrid.

Katarina norra folkskola.

Tjärhovsgatan 15, Sö.; t. 43 04 94; kliniktid: 8—13,30.

Tandläkare (17).

Fischer, E. W.

Katarina södra folkskola.

Sofagatan 2, Sö.; t. 43 82 20; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (8,160—7,500 kr.).

Lundh-Samuelson, Asta; Scharp, f. Fredriksson, Ester E.

Sofia folkskola.

Skånegatan 117, Sö.; t. 43 90 90; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Stilow, Dagmar E.

Maria folkskola.

Ringvägen 23, Sö.; t. 40 32 06; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

Extra tandläkare (7,830 kr.).

Bergström, f. Christiansson, Ruth E.

Högalids folkskola.

Folkskolegatan 11—13, Sö.; t. 43 65 98; kliniktid: 8—16.

Tandläkare (21).

Westerståhl, f. Wadensten, Gullborg L.

Enskede östra folkskola.

Enskede 1; t. Enskede 9 02; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (7,830 kr.).

Nordström, Gunhild S.

Skarpnäcks folkskola.

Skarpnäck, Enskede 2; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (7,500 kr.).

Thomasson-Hahn, Gertrud M. A.

Älvsjö folkskola.

Örby folkskola, Älvsjö 2; t. Örby 3 09; Långbrodals folkskola, Älvsjö 1; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (7,500 kr.).

Lindenau-Nylander, Greta.

Liljeholmens folkskola.

Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; t. Liljeholmen 95; kliniktid: 8—13,30.

Tandläkare (17).

Atler-Eskilson, Greta.

Blommensbergs folkskola.

Blommensbergs folkskola, Stockholm 9; t. Gröndal 95; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (8,160 kr.).

Gejrot, f. Hellgren, Carola K.

Bromma norra folkskola.

Alviks folkskola, Äppelviken; t. 25 61 69; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (8,160 kr.).

Löfgren, H. A.

Bromma södra folkskola.

Ålstens folkskola, Ålsten; kliniktid: 8—16.

Extra tandläkare (8,160 kr.).

Lindström, f. Andersson, Astrid P.

Tio tandpoliklinikbiträden (5), tretton tandpoliklinikbiträden (2,880—1,440 kr.).

Fortsättnings- och ersättningsskolorna.

I enlighet med bestämmelserna i k. stadsgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918, är lärjunge, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat den egentliga folkskolan eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, pliktig att inträda i fortsättningsskola, såvida han icke erhåller därmed jämförlig undervisning. Huruvida annan undervisning skall medföra fullständig eller partiell befrielse från fortsättningsskolan avgöres av folkskoledirektionen. Enligt utbildad praxis är genomgående av folkskolans högre avdelning (se sid. 198) likvärdigt med fullgjord fortsättningsskolplikt. Skolpliktig skall deltaga i fortsättningsskolans undervisning under för skoldistriktet fastställd tid. Skolplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt aderton år.

Fortsättningsskolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med omkring 30 veckor årligen och med 6 å 7 timmar i veckan. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro innevarande år skolorna fördelade på följande linjer:

För gossar: fortsättningsskola för 1) järnmanufaktur 2) allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för husligt arbete.

För de lärjungar, som vid skollärdens slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för fortsättningsskolorna (se ovan).

Fortsättnings- och ersättningsskoleavdelningar voro tidigare anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare, men numera undervisas gossar från samtliga överlärardistrikt i Kungsholms och St. Görans folkskola och flickor i Klara folkskola. De sålunda centraliserade fortsättnings- och ersättningsskolorna handhavas av fortsättningsskolinspektören.

Antalet elever i fortsättnings- och ersättningsskolorna utgör vårtermiuen 1936 460, därav 331 gossar, fördelade på 13 avdelningar och 129 flickor, fördelade på 4 avdelningar.

Författningar. K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. Reglementet för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid fortsättningsskolan samt statsbidrag till sådan avlöning 30 dec. 1932, med ändr. 2 juni 1933.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 17,000 kr. Avlöningarna utgå för lärare med full tjänstgöring med avlöning såsom ord. folkskollärare och för timlärare i form av årsarvoden per veckotimme under 32 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskoledirektionens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant förändra, kunna två eller flera församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis (genom anslag å barnavårdsnämndens stat) bekostade folkskolor vid tre av barnavårdsnämndens barnhem (Tempelbacken, Eolshäll och Sättra barnkoloni), vid sjukhusdirektionens barnsanatorium vid Hamra samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Bortorp i Gryts och Hyllinge församlingar i Södermanlands län (jfr sid. 229).

Varje skolområde utgör ett överlärardistrikt.¹⁾ Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande av direktionen för en tid av i regel högst fem år. Till överlärare kan även kvinna förordnas. Ordinarie ämneslärare och övningslärare antagas av folkskoledirektionen. Besvär över beslut om tillsättning av dylik befattning anföres hos k. m. t. i ecklesiastikdepartementet. E. o. lärare antagas av direktionen på viss tid, som ej må överstiga ett läsår. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärare och lärarinnor utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombuds församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Alla barn i åldern 7—14 år, vilka icke på annat sätt erhålla motsvarande undervisning, äro pliktiga att deltaga i folkskolans undervisning, varjämte barn över 14 år, vilka icke erhållit avgångs-

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel.

FD

betyg från folkskolans sjunde klass och som icke på grund av fattigdom eller bristande begåvning jämlikt § 48 i stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm erhållit tillstånd att lämna skolan, fortfarande äro skolpliktiga. Barn, som redan i 13-årsåldern erhållit avgångsbetyg från folkskola, hava därmed fullgjort sin folkskoleplikt.

Folkskolan i Stockholm omfattar sju obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet. Såsom överbyggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass (»åttonde klass»). Denna senare skolform är organiserad på tre elementärt yrkesbetonade linjer, en teknisk linje (för gossar), en handelslinje (för gossar och flickor) samt en huslig linje (för flickor), varjämte förekomma klasser, i vilka undervisningen väsentligen är inriktad på allmänbildande ämnen.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar à 45 minuter. Lärjungarna i varje klass fördelas i parallellavdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio, i folkskolans övriga klasser icke uppgå till mer än fyrtio samt i folkskolans högre avdelning icke uppgå till mer än trettiofem. I årsklasserna 1—3 och i allmänhet även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttages i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinnorna) i den utsträckning, förhållandena medgiva, behåller samma avdelning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårterminen 1936 till inalles 1,134 med tillsammans 30,273 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se nedan, sid. 213, och beträffande fortsättnings- och ersättningskolorna se ovan, sid. 197.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan minst två terminer utan att hava gjort några märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra à fem timmar om dagen och till lärare och lärarinnor utses sådana, som själva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Engelbrekts, Sofia, Högalids, Enske, Örby, Blommensbergs, Alviks och Angby folkskolor. För dessa hjälpklasser, som fr. o. m. år 1933 stå under särskild ledning av en för dem förordnad föreståndarinna tillämpas särskild undervisningsplan, anpassad för sju årsklasser, motsvarande folkskolan, och en fortsättningsklass, motsvarande folkskolans högre avdel-

ning. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga femton.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn se sid. 215.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen. Ett antal bröst-klena skolbarn åtnjuta undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftsavdelningar (f. n. vid Engelbrekts, Högalids och Midsommarkransens folkskolor). För hörselsvaga barn finnas fem klasser, förlagda till Klara folkskola. För psykopatiska barn med normal intelligens äro försöksvis fr. o. m. läsåret 1933—1934 upprättade s. k. observationsklasser, under läsåret 1935—1936 till antalet fem, förlagda tre till Johannes, en till Liljeholmens och en till Blommensbergs folkskola. Dessa klasser stå under ledning av föreståndarinnan för hjälpklasserna.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor samt i de högre klasserna åt flickor. Gossarna erhålla fr. o. m. fjärde klassen undervisning i olika slags gosslöjd, företrädesvis i trä-, metall- och pappslöjd samt i mindre utsträckning i bokbinderi.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, i hjälpklassernas femte, sjätte och sjunde klasser, ävensom i hjälpklassernas fortsättningsklass. Undervisningen meddelas i särskilda skolkök.

Undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i skolträdgårdar, f. n. till antalet 17. I skolträdgårdarna meddelas åt elever, som det önska, teoretisk och praktisk undervisning under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för teckningsundervisningen och för den naturvetenskapliga undervisningen.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksal, i vilka barnen erhålla undervisning 1—3 gånger i veckan. Gymnastikskor tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke hava egna skor. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärarinnor. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter. Dessutom är sörgt för anordnande av friluftsspel och idrottsövningar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrottsstyrelsen, sid. 245). I de flesta av skolhusen äro inrättade skolbad, och beredes därjämte ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i

vissa av Stockholms stads badinrättningar och friluftsbad (se sid. 248). Dessutom är fr. o. m. år 1922 i ett stort antal skolor under läsa-
ret anordnad obligatorisk simundervisning för elever företrädesvis i folkskolans femte och sjätte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridsko-
banor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 340). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolresor, dels i staden och dess omgivningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande sommar-
kolonier för barn se sid. 340.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskoledirektionen undervisning i instrumental-
musik vid skolor, till vilka bläsinstrument blivit på enskild väg anskaffade. Musikkårer finnas f. n. vid 24 skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas föreläsningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöres de för skolor anordnade radioförelädrarna.

Under senare år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämmd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrives i form av upplysningsföreläsa-
drag och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoledirektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 30 juni 1935 inalles 39,046 band. För lärarnas fortbildning anordnas årligen med stadsfullmäktiges understöd föreläsa-
drag och sammanhängande kurser (jfr sid. 338).

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 30 juni 1935 uppgick till 119,003 band. Därjämte äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek. Till upprättande och underhåll av för eleverna avsedda skolbibliotek kan jämlikt k. kung. den 24 jan. 1930, med ändr. den 17 maj 1935, samt k. kung. den 17 maj 1935 statsbidrag erhållas. Genom anordnande under den mörkare årstiden (1 okt.—1 april) av s. k. läsaftnar i skolorna har man i vissa skolor berett barnen tillfälle till mer ostörd läsläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur och annan bildande litteratur. Till underlättande av lärjungebibliotekens utnyttjande för undervisningen samt av läsaftnars anordnande äro numera i flertalet skolor större läs-
salar inredda.

För elever i folkskolans högre avdelning och fortsättningsskolan anordnas föreläsa- och mu-

sikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föreläsa-
drag över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Bespinning av fattiga skolbarn bekostas av staden och omfattar såväl frukost- som middagsbespinning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoledirektionen att anordna bespinningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet rörande vilka barn, som äro i behov av skolbespinning, tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoledirektionen — för närvarande överläraren vid varje skola—, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetsstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärarinna utsedd av skolans lärarkollegium¹⁾. För lokalkommittéerna har av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespinningen deltagande skolbarn utgjorde höstterminen 1935: i middagsbespinningen 5,092, varav 505 betalande, och i frukostbespinningen 931, varav 149 betalande. Fr. o. m. år 1925 har bespinningen utvidgats till att i viss utsträckning omfatta även behövande barn i fortsättningsskolorna.

Författningar. Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningstadga för Stockholms folkskolor, fastställt av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Instruktion för överlärare vid Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 juli 1930. Instruktioner för tillsyningslärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för föreståndaren för hjälpklasserna, fastställt av folkskoledirektionen 22 dec. 1932. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning 16 sept. 1918, med ändr. K. kung. ang. provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor 5 juli 1929. K. kung. 20 sept. 1935 ang. provisoriskt lönetillägg åt vissa icke ord. lärare vid folk- och småskolor. K. kung. ang. statsbidrag till undervisning i slöjd vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 5 juni 1931 om provisorisk avlöningsförbättring åt lärare i slöjd och hushållsgöromål vid folk- och småskolor och därmed jämförlig läroanstalt. K. kung. 31 maj 1934 ang. övergång från kalenderår till redovisningsår vid beräkning

¹⁾ Förteckning å ledamöter och suppleanter i lokalkommittéerna för barnbespinningen återfinnes i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel.

FD

av löner och statsbidrag för vissa kommunala skolor m. m. K. kung. ang. boställsordning för lärarpersonalen vid folk- och småskolor 18 sept. 1918, med ändr. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektörer i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i läs- och skrivämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930, 16 mars 1931 och 17 dec. 1935. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 20 febr. och 7 juni 1922, 18 dec. 1929, 15 dec. 1930, 16 mars 1931 och 20 dec. 1934. Avlöningsbestämmelser för småskollärarinnor vid Stockholms folkskolor antagna av SF 15 juni 1921. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggs pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionen 30 maj 1930. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Bestämmelser ang. handhavandet av barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av SF 29 dec. 1915, med tillägg 15 dec. 1926. Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städerskor), värmelednings-skötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929.

Stat år 1936. För folkskolorna: utgifter 9,825,700 kr.¹⁾; inkomster 4,002,100 kr. (däruv 3,920,800 kr. statsbidrag); för folkskolelokalerna: utgifter 2,963,550 kr.; inkomster 335,228 kr.

*Avlöningar m. m.*²⁾ Överlärare. 21 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslönen 3,000 kr. samt ett ålders-tillägg å 600 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Tillsammans 220 folkskollärare och 676 (därjämte 18 första halvåret 1936) folkskollärarinnor samt 133 (däruv 18 fr. o. m. den 1/7 1936) småskollärarinnor.³⁾ — Varje folk-

skollärare 4,500 kr., varje folkskollärarinna 3,600 kr.; dessutom tre åldersstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för ordinarie lärare och å 360 kr. för ordinarie lärarinnor. Varje småskollärarinna 2,700 kr. samt tre åldersstillägg, efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 300 kr.

Till ord. lärarpersonal i läs- och skrivämnen utgå därjämte, jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 23 april och 17 dec. 1930 samt 20 dec. 1934, vissa fyllnadsersättningar, vilka dock enligt beslut av stadsfullmäktige den 15 dec. 1930 och 17 dec. 1935 skola minskas med belopp, motsvarande viss samma personal jämlikt beslut av fullmäktige tillkommande provisorisk förbättring av det rörliga lönetillägget.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. 34 e. o. folkskollärare, 4,440—4,020 kr., 30 e. o. folkskollärarinnor, 3,540—3,300 kr., samt 62 e. o. småskollärarinnor 2,640—2,400 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnen. 48 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 18 lärare i teckning, 21 lärarinnor i gymnastik, 15 lärare i sång: var och en 3,600 kr., 46 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,510 kr. jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålders-tillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 2 yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,200 kr. samt tre åldersstillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 15 lärare i träslöjd, 9 lärare i metallslöjd och en lärare i bokbinderi, var och en 3,900 kr. samt tre åldersstillägg, vart och ett å 420 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, 6 lärare i pappslöjd, var och en 2,700 kr. samt tre åldersstillägg, vart och ett å 300 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring.

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnen.⁴⁾ 5 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 3 e. o. lärare i sång, 11 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål samt 4 e. o. lärarinnor i gymnastik, 3,540—3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

24 e. o. lärare i manlig slöjd: 3,600—3,300 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 2,640—2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre om-

¹⁾ I denna summa äro medräknade utgifterna för läkarvården och tandpoliklinikerna (se ovan).

²⁾ Antal ordinarie lärare och lärarinnor enl. den om stadsfullmäktige fastställda staten; antal e. o. lärare och lärarinnor enl. folkskoledirektionens avlöningsstat.

³⁾ Dessutom en manlig och två kvinnliga lärare vid barnavårdsnämndens barnhem samt en lärare vid stadsmissionens barnhem vid Bortorp,

avlönade å barnavårdsnämndens stat, ävensom en biträdande lärarinna vid Hamra sanatorium, avlönad å sjukhusdirektionens stat och en småskollärarinna vid Sättra barnkoloni, avlönad å barnavårdsnämndens stat.

⁴⁾ I de följande uppgifterna rörande de särskilda församlingarnas skolor hava de lärare i övningsämnen, vilkas undervisning är fördelad på flera skolor, medräknats i lärarpersonalen vid var och en av dessa.

fattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 23,000 kr.

Särskild undervisning: 39,500 kr.

Bibliotekarier och assistenter vid skolbiblioteken: tillsammans 16,300 kr. Resp. arvoden utgå med belopp, som till viss del stå i relation till antalet utlåningstimmar vid resp. bibliotek och beräknas efter 2 kr. per timme för bibliotekarie och efter 1,50 kr. per timme för assistent (förutom rörligt tillägg).

Föreståndare för skolträdgårdarna: arvode 900 kr.

Personal för barnbespisningen: tillsammans 128,000 kr. En assistent (4,200 kr.), tjuguaåta kokerskor (1,942—1,659 kr.), femtio-fem köksbiträden (1,732—740 kr.).

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Vaktbetjäning m. m. 17 värmelednings-skötare samt 11 vaktmästare, tillika värmelednings-skötare: lönegrupp 8. 17 vaktmästare: lönegrupp 7. 21 baderskor: lönegrupp 3. Härjämte extra personal. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmeledningsskötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vårterminen 1936 inalles 16 undervisningsavdelningar med 417 skolbarn. Skolan är belägen Svartmangatan 20—22, St., med 15 klassrum.

Församlingens skolråd.

Stortorget 1, St.

Adolfsson, G. A., privatdetektiv, kyrkofullm., vice ordf.; Carlsson, H. G. A., skorstensfejare; Eklund, J. O., speccerihandlare, kyrkofullm.; Frick, G., poliskommissarie, kyrkofullm.; Mårtensson, J. L., materialförvaltare, kyrkofullm.; Mörrer, f. Murray, A. M. (Alma), f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; Nilsson, M. V., tultjänsteman, kyrkofullm.; Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde, ordf.; Åkerlund, K. O., börsvaktmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: Bergstrand, f. Backman, Elsa, fru; Flemström, F. E. T., ingenjör; Hellström, E. T., direktör; Grefberg, J. G., kyrkoadjunkt; Kobbé, W. E., köpman, kyrkofullm.; Lånström, f. Röberg, V. M. (Greta), fru, kyrkofullm.; Nyselius, f. Ågren, D. E. (Betty), fru, kyrkofullm.; Öberg, O. M., expedit, kyrkofullm.

Sekreterare.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens; t. 30 98 62.

Överlärare.

Nilsson, J.; t. 21 42 70; träffas å exp. Svartmangatan 20, St., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	3
Ord. folkskollärarinnor	8
Ord. småskollärarinnor	2
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinna	1
E. o. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	5

S:a lärare och lärarinnor 22

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Gustafson, C. G.

En baderska (3).

Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknar vårterminen 1936 inalles 17 undervisningsavdelningar med 360 skolbarn. Skolan är inrymd i skolhuset vid Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, C., och innehåller 29 klassrum.

I skolhuset äro dessutom inrymda 4 avdelningar (57 elever) av den centraliserade fortsättningsskolan (se sid. 197) samt 11 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 213).

Församlingens skolråd.

Klara Östra Kyrkogata 8, C.

Billström, J. M., prakt. läkare, kyrkofullm.; Bokander, H. G. E., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; Erikson, K. M., vaktmästare, kyrkofullm., vice ordf.; Rung, K. A. R., mäklare, kyrkofullm.; Schager, F. O., byråchef, kyrkofullm., kassör; Stark, V. M. A., maskinist, kyrkofullm.; Ståhlberg, M. E. (Lisa), fröken, kyrkofullm.

Sekreterare.

Romare, P. B., revisor; t. 25 35 19.

Överlärare.

Nilsson, J.; t. 21 93 07; träffas å exp. Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, C., i regel måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 12—12,45.

FD

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	13
Lärare i övningsämnen	6
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 29

Vaktmästare (7).

Andersson, K. W.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Kungsholms och S:t Görans församlingars folkskola.¹⁾

Kungsholms och S:t Görans församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1936 inalles 137 undervisningsavdelningar med tillsammans 3,810 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, vid Mariebergsgatan 34, K., med 83 klassrum, vid Hantverkargatan 25, K., med 11 klassrum och vid Kristineberg, K., med 37 klassrum.

Vid Kungsholms och S:t Görans folkskola finnas vidare 10 avdelningar av fortsättningsskolan med 267 elever och 3 avdelningar av ersättnings-skolan med 94 elever tillhörande den centralise-rade fortsättnings- och ersättningsskolan (se sid. 197).

Kungsholms församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Parmmätargatan 3, K.

Bergh, J. T. A., läroverksadjunkt; Dahlén, G. S., tandläkare, kyrkofullm.; Göransson, K. H., direktör, kyrkofullm.; Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; Karlsson, A. F., järnarbetare, kyrkofullm.; Tillgren, J., professor, överläkare, kyrkofullm.; Trönberg, P., överläkare, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; Wittholm, f. Ekström, Karin S. L., fru, kyrko-fullm.

Suppleanter: Ahlén, S., kommunalarbetare, stadsfullm.; Anderzon, A. O. W., förste revi-sor; Andersson, K. E., skomakare; Bergman, Helfrid E., lärarinna, kyrkofullm.; Holm, J. A., vaktmästare, kyrkofullm.; Petsäus, M. P., saluhallsinspektör, kyrkofullm.; Thulin, J. R. S., banktjänsteman; Wickbom, O. N. E., förste advokatfiskal, kyrkofullm.

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., myntkamrerare; t. 50 35 26.

¹⁾ Fr. o. m. den 1 juli 1936 uppdelas denna skola i två överlärardistrikt, benämnda Kungs-holms resp. S:t Görans folkskola.

Överlärare.

Granath, E. V. K.; t. 50 03 04; träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., K., alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13—14, t. 50 53 04, i skolhuset vid Kristineberg fre-dagar 12,30—13, t. 50 02 59, samt därjämte å exp. Hantverkargatan 25, K., onsdagar 12,45—13, t. 50 37 06.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	10
Ord. folkskollärarinnor	33
Ord. småskollärarinnor	4
E. o. folkskollärare	1
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	7
Lärarinnor i övningsämnen	14

S:a lärare och lärarinnor 73

S:t Görans församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Arbetargatan 21, K.

Anjou, N. J., f. d. läroverksadjunkt, kyrkofullm., vice ordf.; Bergström, J. I., spårvägsman, kyrkofullm., ordf.; Bergström, Selma J., folk-skollärarinna; Eén, O. B. L., föreståndare, kyrkofullm.; Hessler, A. A. H., sekreterare, kyrkofullm.; Landberg, A., skräddare, kyrko-fullm.; Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, kyrkofullm.; Stehr, A. L., folkskollärare, kyrko-fullm.

Suppleanter: Arrhén, C. E. T., fil. dr.; Eng-berg, Hj. A. A., typograf; Hellman, F. G., handelsarbetare; Holmgren, G., järnvägstjänste-man; Iskull, f. Franzén, Wilma G. S., fru, kyrkofullm.; Michaëlsson, C. Hj. N., notarie, kyrkofullm.; Wallén, A. M. V. (Alli), fröken; Westerberg, K. T., metallarbetare.

Sekreterare.

Lillieros, J., rådman; t. 60 69 44.

Överlärare.

Granath, E. V. K. (se Kungsholms förs:s folk-skola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	13
Ord. folkskollärarinnor	41
Ord. småskollärarinnor	16
E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	11
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 99

Vaktmästare (7).

Karlsson, J. M. (Flemingsgatan 113).

En värmeledningsskötare (8), en extra vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (3,180 kr.), en extra värmeledningsskötare (2,880 kr.), två extra vaktmästarbiträden (1,980—960 kr.), en baderska (3), en extra baderska (1,500 kr.).

Adolf Fredriks församlings folkskola.

Adolf Fredriks församlings folkskola är uppdelad på två skolhusbyggnader, en vid Tegnergatan 44—46, *Va.*, och en vid Saltmätargatan 2, *Va.*

Folkskolhuset vid Tegnergatan 44—46 har 53 klassrum, skolutrust vid Saltmätargatan 2 12 klassrum. Skolan räknar vårterminen 1936 inalles 39 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,116 skolbarn.

I skolhusen äro dessutom inrymda 16 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 213).

Församlingens skoloråd.

Kammakargatan 30, *Va.*

Hagardt, A., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; Hoppe-Gunnarson, Lajla S. E., fru; Ingmanson, E. A., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; Lagergren, Maria S. V., fröken, kyrkofullm.; Lindvall, J. V. A., f. d. bokhållare, kyrkofullm.; Lundberg, K. V. J., rektor, kyrkofullm., vice ordf.; Reuter, L. M., prakt. läkare; Rudner, A. E., f. d. kassör; Wolfbrandt, E. G., komminister, kyrkofullm.

Suppleanter: Agréus, G. H., grosshandlare; Brandt, P. A., tf. postkontrollör, kyrkofullm.; Fallenius, C. M. G., amanuens, kyrkofullm.; Hedborg, J. W. J:son, köpman, kyrkofullm.; Lindman, K. A. S., fil. kand., kyrkofullm.; Pettersson, A. J. M. (Hanna), fröken, kyrkofullm.; Rathsmän, J. C. N., grosshandlare, kyrkofullm.; Sjöström, f. Viktorsson, A. Maria C., fru; Wallsterrson, K. E., komminister.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., auditör; t. 60 74 56.

Överlärare.

Hellström, K. E.; träffas å exp. Tegnergatan 44—46, *Va.*, t. 32 39 14, alla lösdagar 7,45—8,30 ävensom måndagar och torsdagar 13,30—14 samt å exp. Saltmätargatan 2, *Va.*, t. 21 69 16, lördagar 10—10,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	8
Ord. folkskollärarinnor	31
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	10

Så lärare och lärarinnor 54

Vaktmästare (7).

Zetterberg, B. H.

En värmeledningsskötare (8), en extra baderska (1,860).

Gustav Vasa församlings folkskola.

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergsvägen 34, *Va.*, räknar vårterminen 1936 32 skolvärdingar med tillsammans 975 barn, därav 4 avdelningar undervisas på eftermiddagen efter kl. 12,15. Skolhuset har 28 klassrum.

Församlingens skoloråd.

Västmannagatan 63, *Va.*

Engqvist, C. E., posttjänsteman, kyrkofullm.; vakant, ordf.; Hallström, K. L. F., tjänsteman, kyrkofullm., vice ordf.; Hybinette, N. F., förste ingenjör, kyrkofullm.; Härner, Frida M., överlärare; Ljung, J. A., prakt. läkare, kyrkofullm.; Nyberg, J. S., skräddarmästare, kyrkofullm.; Ohlsson, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; Runmark, A. R., direktör, kyrkofullm.

Sekreterare.

Grafström, N. H:son, hovrättsassessor; t. 62 17 90.

Överlärare.

Härner, Frida M.; t. 32 53 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, *Va.*, i regel varje lösdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	7
Ord. folkskollärarinnor	24
Ord. småskollärarinnor	1
E. o. folkskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	7

Så lärare och lärarinnor 43

Vaktmästare (7).

Fridlund, C. U.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar vårterminen 1936 inalles 60 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,711 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18, *Va.*, och har 47 klassrum. I förhyrd lokal, Idugatan 1 A, *Va.*, disponeras ytterligare 14 skolsalar.

Församlingens skoloråd.

Västmannagatan 92, *Va.*

Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.; Hesslin, O. E., inten-

FD

dent, kyrkofullm.; **Holmbäck**, A. J., komminister, kyrkofullm., ordf.; **Johansson**, F. O., kassör, kyrkofullm., kassör; **Johrén**, C. J., spårvägsman, kyrkofullm.; **Reidler**, f. Andersson, Elin E., fru, kyrkofullm.; **Åkesson**, Anna J., folkskollärarinna, kyrkofullm.

Suppleanter: **Aastrup**, N. G. E., chefsassistent, kyrkofullm.; **Holm**, f. Holm, O. V. C. (Tillie), fru, kyrkofullm.; **Johansson**, C. O. P., spårvägsman; **Lindholm**, C. E., kontrollör, kyrkofullm.; **Robinson**, S. N. A., typograf; **Ronner**, G. E., sekreterare; **Sundquist**, E. G., sekreterare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Sahlin, E. C., konsistoriesekreterare; t. 10 96 19.

Överlärare.

Lindberg, A. A.; t. 33 92 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18, n. b., *Va.*, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	13
Ord. folkskollärarinnor	45
Ord. småskollärarinna	1
E. o. folkskollärare	2
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 73

Vaktmästare (7).

Strömbäck, T. G.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1936 inalles 44 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,129 skolbarn, därav 3 observationsklasser med 32 elever samt 2 hjälpklasser med 34 elever. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Brunnsgatan 11, *C.*, med 18 klassrum, en vid Roslagsgatan 61, *Va.*, med 24 klassrum och en vid Ynglingagatan 1, *Va.*, med 12 klassrum.

I skolbyggnaderna äro därjämte lokaler upplåtna för två klassavdelningar av Högre real-läroverket å Normalm och för Kraftska skolan.

Jakobs församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Jakobsgatan 2, *C.*

Andræ, S. E. J., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **From**, Lydia L., lärarinna, kyrkofullm.; **Hell-**

man, J. A., hamnfogde, kyrkofullm.; **Janson**, S. A., frisörmästare, kyrkofullm.; **Jonsson**, G. A., komminister, kyrkofullm., vice ordf.; **Nilsson**, A. H. E., reparatör, kyrkofullm.; **Sjögren**, Ebba M. E., fröken, kyrkofullm.

Suppleanter: **Borgström**, E., portvakt, kyrkofullm.; **Helin**, O. H. F., plåtslagarmästare; **Kock**, G. L. B., fil. kand.

Sekreterare.

Afzelius, A. C. A., f. d. rådman; t. 65 65 77.

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb; t. 32 53 06; träffas å exp. Roslagsgatan 61, n. b., *Va.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14 och i skolhuset vid Brunnsgatan 11, *C.*, t. 21 69 15, tisdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	9
Ord. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinna i övningsämnen	4

S:a lärare och lärarinnor 19

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Nilsson, C. H. (Brunnsgatan 11); t. 21 69 15.

Johannes församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Kammakargatan 12, *Va.*

Alfvén, K. A., prakt. läkare; **Andersson**, K. E., gjutare, kyrkofullm., vice ordf.; **Hjorth**, J. E., direktör, kyrkofullm., ordf.; **Johansson**, K., möbelsnickare, kyrkofullm.; **Lignell**, E., komminister, kyrkofullm.; **Svensson**, K. L., vaktmästare, kyrkofullm.; **Tholander**, Anna M., kamrerare.

Suppleanter: **Eriksson**, E. J. G., tjänsteman, kyrkofullm.; **Eriksson**, f. Pehrson, Ragnhild E., fru; **Lindgren**, K. J., f. d. kassör; **Rosén**, N. K. V., järnhandlare; **Wikström**, Märta, advokat, kyrkofullm.

Sekreterare.

Wassberg, N. A. I., andre domänfiskal; t. Stock-sund 5 27 eller >domänstyrelsen>.

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb (se Jakobs förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	5
Ord. folkskollärarinnor	18
Ord. småskollärarinnor	3

E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 42

Vaktmästare (7).

Säfström, J. (Roslagsgatan 61); t. 32 53 06.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Engelbrekts församlings folkskola.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Församlingens skoloråd.

Östermalmgatan 20, Ö.

Janson, E. J. (Emy), folkskollärarinnor; **Larsson, J. A.**, smed; **Lind, N. G. C.**, bokhållare, kyrkofullm.; **Lindgren, J.**, kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Lundh, E. V. R.**, ombudsman, kyrkofullm.; **Nöjd, P. D.**, överlärare; **Wallin, H.**, undervisningsråd, vice ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: **Andersson, f.** Sprengel, Ingeborg, folkskollärarinnor; **Eriksson, E.**, reseffektmakare, kyrkofullm.; **Gréen, J. G.**, trädgårdsdirektör; **Hesselgren, C.**, prakt. läkare; **Nyberg, C. J. F.**, montör; **Stenborg, Elsa**, diakonissa.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 11 05 94.

Skolan vid Valhallavägen.

Skolan räknar vårterminen 1936 inalles 39 undervisningsavdelningar med 973 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 76, Ö., och har 51 klassrum.

I skolhuset äro dessutom inrymda 13 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 213).

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 21 10 29; träffas å exp. Valhallavägen 76, Ö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14 samt tisdagar i skolan vid Värtan 10—10,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	6
Ord. folkskollärarinnor	26
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	8
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 55

Vaktmästare (7).

Björk, S. L.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Skolan vid Värtan.

Skolan vid Värtan räknar vårterminen 1936 inalles 16 undervisningsavdelningar med 394 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 10 klassrum och nya skolhuset med 8 klassrum.

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 61 22 25; träffas å exp. i nya skolhuset tisdagar 10—10,30. Övriga mottagningstider, se ovan.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	2
Ord. folkskollärarinnor	9
Ord. småskollärarinnor	2
E. o. folkskollärare	2
E. o. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 24

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (8).

Stjernström, G. R. (gamla skolhuset).

En extra baderska (1,560 kr.).

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskola.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tills vidare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, Ö., som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, Ö., som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.

Folkskolorna räknar vårterminen 1936 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,255 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 28 klassrum, skolhuset vid Linnégatan 37 har 12 klassrum och Djurgårdens skolhus 7 klassrum.

Hedvig Eleonora församlings folkskola.*Församlingens skoloråd.*

Storgatan 7, Ö.

Arborelius, E. T., komminister, kyrkofullm.; **Erdmann, f.** Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkofullm., kassör; **Falk, Ingrid A. M.**,

FD

fröken, kyrkofullm.; **Fähræus**, G. R., f. d. rektor, ordf.; **Hedman**, C. E., möbelsnickare, kyrkofullm.; **Linder**, G. J. E., bankvaktmästare, kyrkofullm.; **Rosander**, N. K. O., prakt. läkare, kyrkofullm.; **Starck**, L. G., lektor, kyrkofullm.; **Wall**, S. D., professor, kyrkofullm., vice ordf.

Suppleanter: **Björin**, O. S., prakt. läkare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Carlson**, f. Lindsög, Anna R., fru, kyrkofullm.; **Leuwgren**, Naima L., redaktionssekreterare; **Nilson**, G. S., major i frälsningsarmén, kyrkofullm.; **Rehnberg**, J., löjtnant, kyrkofullm.; **Rollof**, f. Anderson, A. C. (Anna Cissi), fru, kyrkofullm.; **Sidenblad**, f. Sandberg, Eda C., fru, kyrkofullm.; **Skoglund**, S. A. G., kyrkoadjunkt; **Åhlén**, I. S., specerihandlare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen; t. 60 62 14.

Överlärare.

Söder, A.; t. 61 42 98; träffas å exp. Linnégatan 54, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14 ävensom i Djurgårdens folkskola tisdagar 12,45—13,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	1
Ord. folkskollärarinnor	11
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärare	1
E. o. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	5

Så lärare och lärarinnor 23

Oscars församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Gezelius**, A., apotekare, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; **Lundqvist**, E. E. O., civilingenjör; **Pauli**, I. H. E., lektor; **Robach**, E. C., ekonomidirektör; **Sandberg**, f. Fogelqvist, Eva, fru; **Söder**, A., överlärare.

Sekreterare.

Törnell, E. R., f. d. kanslisekreterare; t. 43 94 99.

Överlärare.

Söder, A. (se Hedvig Eleonora förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	5
Ord. folkskollärarinnor	18

Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinna	1
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	4

Så lärare och lärarinnor 35

Vaktmästare (7).

Söhr, O. (Linnégatan 54).

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar två överlärardistrikt, se nedan.

Församlingens skolråd.

Höbergsgatan 15, Sö.

Ahlfeldt, R. A., komminister, ordf.; **Berghagen**, R., arkitekt; **Jonsson**, F. V. K., förman, kyrkofullm.; **Ringström**, H. G. N., glasmästare, kyrkofullm.; **Rosén**, E. I., snickare, kyrkofullm.; **Svensson**, A. R., vaktmästare; **Torstensson**, A. H. E., linjearbetare, kyrkofullm.; **Valdén**, f. Karlson, Gerda S., fru, kyrkofullm.; **Westberg**, E. G., gravör, kyrkofullm.; **Örtendal**, J. R. V., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.

Sekreterare.

Löwgren, C. E., advokat; t. 20 88 78.

Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1936 inalles 58 undervisningsavdelningar med 1,682 skolbarn. Skolan är belägen Tjörhovsgatan 15 & 17, Sö., och har 37 klassrum. Dessutom disponeras för innevarande läsår 12 lärosalar i Katarina realskolas f. d. lokaler, Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö., och Tjörhovsgatan 22, Sö.

I skolbyggnaden vid Katarina Västra Kyrkogata äro dessutom inrymda 5 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 213).

Överlärare.

Regfors, K. A.; t. 41 35 05; träffas å exp. Tjörhovsgatan 15, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	10
Ord. folkskollärarinnor	31
Ord. småskollärarinnor	8
E. o. folkskollärare	4
E. o. småskollärarinnor	6

Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 70

Vaktmästare (7).

Karlsson, J. L.

En *värmeledningsskötare* (8), en *baderska* (3).*Katarina södra överlärardistrikt.*

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1936 inalles 78 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,145 skolbarn. Skolan är belägen vid Sofagatan 2, Sö., och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 15 klassrum och stora skolhuset med 51 klassrum.

Överlärare.

Trönberg, P. (t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1936), stadsfullm.; träffas å exp. Sofagatan 2, Sö., stora skolhuset, i regel alla lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 02 09.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	14
Ord. folkskollärarinnor	45
Ord. småskollärarinnor	9
E. o. folkskollärare	4
E. o. småskollärarinnor	7
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 96

Vaktmästare (7).

Franzén, B.

En *värmeledningsskötare* (8), en *baderska* (3).*Sofia församlings folkskola.*

Sofia församlings folkskola, som är belägen Skånegatan 117, Sö., och innehåller 71 klassrum, räknar vårterminen 1936 inalles 74 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,948 barn.

I skolhuset äro dessutom inrymda 7 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 213).

Församlingens skolråd.

Borgmästargatan 11, Sö.

Carlquist, A. T., mättningsingenjör; Eriksson, O. H., statistikförare, kyrkofullm.; Johansson, K. V., filare, kyrkofullm., vice ordf.; Johnson, G. A. H., elektriker, kyrkofullm.; Klefbeck, E. A., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; Lundin-Fihn, A. H., chaufför, kyrkofullm.; Rosell, S. H., banktjänsteman, kassör; Stjernström, G. V., frisörmästare, kyrkofullm.; Wedberg, P. F. L., bageriarbetare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 S9 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V.; träffas å exp. Skånegatan 117, Sö., alla lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15; t. 43 13 38.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	12
Ord. folkskollärarinnor	36
Ord. småskollärarinnor	12
E. o. folkskollärare	6
E. o. folkskollärarinnor	4
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	6
Lärarinnor i övningsämnen	16

S:a lärare och lärarinnor 96

Vaktmästare (7).

Andersson, T.

En *värmeledningsskötare* (8), en *extra baderska* (2,160 kr.).*Maria församlings folkskola.*

Maria församlings folkskola räknar vårterminen 1936 inalles 74 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,100 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23, Sö., med 58 klassrum¹⁾ och de båda övriga vid Timmermansgatan 28, Sö., med 31 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum.

Dessutom äro här inrymda 13 avdelningar av praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna (se sid. 213) samt 5 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 213).

Församlingens skolråd.

St Paulsgatan 10, Sö.

Andenberg, G. H. A., tf. tjänstesekreterare, kyrkofullm.; Engström, R. O., distriktsläkare; Johanson, K. R., skräddarmästare, kyrkofullm.; Lundin, E. A. B., spårvägsman, kyrkofullm.; Molin, O. E., kyrkoherde, ordf.; Rinander, Hedvig N., f. d. lärarinna, kyrkofullm.; Ruuth, G. A., tullkontorist, kyrkofullm.; Rydén, O. B., överlärare, kyrkofullm., vice ordf.; Steiner, O. E., seminarielärare, kyrkofullm.

¹⁾ Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria församling skall folkskolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria församling.

FD

Sekreterare.

Orre, O. S. W., sekreterare; t. 41 25 54.

Överlärare.

Rydén, O. B.; t. 43 02 10; träffas å exp. vid Ringvägen, Sö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15 och å exp. vid Timmermansgatan 28, Sö., t. 41 35 06, onsdagar 10,30—11.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	15
Ord. folkskollärarinnor	43
Ord. småskollärarinnor	8
E. o. folkskollärare	6
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	16

S:a lärare och lärarinnor 95

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Björklund, E. J. E. (skolan vid Timmermansgatan).

Vaktmästare (7).

Hellman, O. H. (skolan vid Ringvägen).

En värmeledningsskötare (8), två bader-skor (3).

Högalids församlings folkskola.

Högalids församlings folkskola räknar vårter-minen 1936 62 undervisningsavdelningar med till-sammans 1,719 barn. Skolhuset är beläget Folkskolegatan 11—13, Sö., och innehåller 53 klass-
rum. Dessutom finnas lokaler för en friluftsskola med plats för 25 bröstklena barn.

I skolhuset finnas dessutom 4 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 213).

Församlingens skoloråd.

Högalids prästgård, Högalidsberget, Sö.

Anderson, C. W., maskinarbetare, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; **Fondberg**, A. T., avdelningschef; **Hultman**, Greta C., fil. mag., kyrkofullm.; **Hörlén**, f. Lundberg, A. M. (Mattis), fru, kyrkofullm.; **Jansson**, E. F., metallarbetare, kyrkofullm.; **Larsson**, J. L., tf. byråföreståndare, kyrkofullm.; **Lehnberg**, N. O., yrkesmästare, kyrkofullm.; **Mogård**, J. A. B., kyrkoherde, ordf.; **Rönnell**, E., f. d. folkskollärare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Ahlström**, E. A., försäljningschef, kyrkofullm.; **Eriksson**, C. E., fängvårdstjänsteman; **Lindholm**, f. Larsson, Ellen M. I., fru; **Wivall**, f. Engvall, Agnes, fru.

Sekreterare.

Steenberg, K. J. E., överlärare, stadsfullm.; t. 40 36 02 (jfr nedan).

Överlärare.

Steenberg, K. J. E., stadsfullm.; träffas å skolans exp. Folkskolegatan 11—13, Sö., alla läsdagar i regel 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,15—14; t. 40 45 70.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	11
Ord. folkskollärarinnor	40
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	1
E. o. småskollärarinnor	6
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	13

S:a lärare och lärarinnor 80

Vaktmästare (7).

Carlsson, E. J.

En värmeledningsskötare (8), en bader-ska (3).

Brännkyrka församlings folkskolor.

Brännkyrka församling bildar efter Enskede församlings utbrytning fr. o. m. år 1931 tre överlärardistrikt, *Älvsjö*, *Midsommarkransens* (tidigare benämnt Liljeholmens) och *Blommensberg*distrikten.

Församlingens skoloråd.

Andersson, Paul, överlärare, kassaförvaltare; **Asplund**, E. P., byggnadstimmerman; **Jansson**, G. E., eldare; **Jonsson**, J. A. W., slöjdlärare; **Larsson**, C. H., assistent, kyrkofullm., vice ordf.; **Lindquist**, C. G. A., aktuarie, kyrkofullm.; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm., ordf.; **Mathson**, E. C. A. F., syssloman, kyrkofullm.; **Söderberg**, f. Mesch, Eva M. T., fru; **Wärnberg**, S. T., målare.

Suppleanter: **Andersson**, A. H., skräddare; **Andersson**, E., järnarbetare; **Andersson**, f. Jonsson, Ebba V. A., fru; **Gustin**, A. J., målare; **Johansson**, K. D., brädgårdsarbetare; **Källberg**, J. G., kommunalarbetare; **Lindgren**, E. Ingeborg, sköterska; **Rundqvist**, A. B., köpman; **Stadig**, A. G., värmeledningsskötare, kyrkofullm.; **Ölander**, A. F., inspektör, kyrkofullm.

Sekreterare.

Smedberg, T. K. E., järnvägstjänsteman; t. Liljeholmen 39.

Älvsjö överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Solberga (kyrkskolan) samt i Örby och Långbrodal, vilka vårterminen 1936 räkna 37 undervisningsavdelningar med tillsammans 932 skolbarn.

Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i Örby tisdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30, måndagar 13,30—14, t. Örby 25; i skolan i Långbrodal måndagar och onsdagar 7,45—8,30, fredagar 13,30—14, t. Älvsjö 556.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	9
Ord. folkskollärarinnor	26
Ord. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 50

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Bergström, H. S. (Örby skola); Bergström, C. M. (Långbrodals skola).

Två baderskor (3).

Midsommarkransens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Årsta och Midsommarkransens skolor, vilka vårterminen 1936 räkna 30 undervisningsavdelningar med tillsammans 795 skolbarn.

Överlärare.

Andersson, Paul; träffas å exp. i Midsommarkransens skolhus alla läsdagar 7,45—8,30, ävensom måndagar och torsdagar 13—13,30; t. Liljeholmen 401.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	20
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärare	4
Lärare i övningsämnen	6
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 47

Vaktmästare (7).

Olsson, P. O.

En värmeledningsskötare (8), en baderska (3).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs och Mälärhöjdens skolor, vilka vårterminen 1936 räkna 61 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,585 skolbarn.

Överlärare.

Larson, C. L.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar 13—13,30, t. Gröndal 65; å exp. i nya skolhuset vid Mälärhöjden tisdagar 12,45—13,15, t. Mälärhöjden 29.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	12
Ord. folkskollärarinnor	38
Ord. småskollärarinnor	4
E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinna	1
E. o. småskollärarinnor	5
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 78

Vaktmästare (7).

Karlsson, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

En värmeledningsskötare (8), en extra vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (3,180 kr.), en baderska (3), en extra baderska (1,980 kr.).

Enskede församlings folkskolor.

Enskede församling bildar från den 1 juli 1931 två överlärardistrikt, Enskede och Skarpnäsks överlärardistrikt.

Församlingens skolråd.

Brandt, J. O., veterinär; Erikson, E. G. F., stereotypör; Helle, A. V., tillsyningslärare. kassaförvaltare: Håkansson, M. O., chaufför; Kumlin, H. V., spårvägsman; Lantz, W. G. Gson, tullkontorist, kyrkofullm., ordf.; Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm., kyrkofullm., vice ordf.; Månsson, f. Hjorth, Hanna K., fru; Rosencrantz, E. F. L., trädgårdsarbetare; Thaning, H. J., disponent.

Suppleanter: Anderson, K. E., snickare; Berglund, f. Söderberg, E. Thérèse, fru; Brodd, f. Lidén, Anna S., fru; Carlsson, A. W., murare; Eriksson, J., smed, kyrkofullm.; Fries, E., notarie, kyrkofullm.; Grusell, E. A., packmästare; Nilsson, F., murare, kyrkofullm.; Ohlsson, O. A., ritsare, kyrkofullm.; Sundberg, O. A., metallarbetare.

Sekreterare.

Lindquist, N. C., kammarrättsnotarie; t. Enskede 923.

FD

Enskede överlärardistrikt.

I distriktet finnas två skolor, Enskede och Enskedefältets skola. Vårterminen 1936 var antalet undervisningsavdelningar 61 med tillsammans 1,486 skolbarn.

Dessutom äro i Enskede folkskola inrymda 4 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 213).

Överlärare.

Edman, E. A. (t. o. m. ³⁰/6 1936); träffas å exp. i Enskede skola alla läsdagar 7,45—8,30, t. Enskede 10 62; samt i Enskedefältets skola tisdagar och torsdagar 13,30—14, t. Enskede 20 72.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	9
Ord. folkskollärarinnor	32
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinnor	3
E. o. småskollärarinnor	9
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 78

Vaktmästare (7).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Forslin, E. V. (Enskedefältets skola).

En värmeledningsskötare (8), två baderskor (3).

Skarpnäcks överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Skarpnäck, Gubbängen och Södertörn samt Enskede gamla skola (vid Stora Gungan), vilka vårterminen 1936 räkna 36 undervisningsavdelningar med tillsammans 787 skolbarn.

Överlärare.

Vide, A. V.; träffas å exp. i Skarpnäcks folkskola i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14; t. Enskede 20 45.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	6
Ord. folkskollärarinnor	21
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. folkskollärare	2
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 50

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Lindeborg, E. L.

En extra baderska (1,980 kr.).

Bromma församlings folkskolor.

Bromma bildar från den 1 juli 1929 två överlärardistrikt, *Bromma norra* och *Bromma södra överlärardistrikt*.

Församlingens skolråd.

Blom, S. D., extra byrådirektör; **Hedvall**, A. G., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Koch**, C. O., lektor, kyrkofullm., ordf.; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, kyrkofullm.; **Nilson**, A. D., avdelningschef; **Palm**, G. S., kapten; **Wickman**, f. Johansson, Laura K., fru, kyrkofullm.

Suppleanter: **Anderson**, U. S., boktryckare; **Borgström**, J. V. A., målarmästare; **Gustavsson**, K. G. H., notarie; **Jonsson**, f. Elfström, Gertrud E., fru; **Leijonmarck**, f. Traung, J. M. (Maja), fru; **Malmström**, Hj. W., försäkrings-tjänsteman; **Sandvall**, F. G., elektroingenjör.

Sekreterare.

Björkman, C. A. J., sekreterare; t. 25 07 78.

Bromma norra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Ängby, Bällstalund och Alvik, vilka vårterminen 1936 räkna inalles 64 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,535 skolbarn.

I Alviks folkskola äro därjämte inrymda 6 avdelningar av norra kommunala mellanskolan (se sid. 212).

Överlärare.

Wallerius, L.; träffas å exp. i Alviks skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 67 26; å exp. i Bällstalunds skola, fredagar 12—12,30, t. Bromma 22; å exp. i Ängby skola, fredagar 12,45—13,15, t. Ängby 51.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	11
Ord. folkskollärarinnor	37
Ord. småskollärarinnor	4
E. o. folkskollärare	3
E. o. folkskollärarinnor	4
E. o. småskollärarinnor	6

Lärare i övningsämnen	14
Lärarinnor i övningsämnen	15

S:a lärare och lärarinnor 94

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Rydhammar, C. O. (Bällstalunds skola).

Vaktmästare (7).

Johansson, J. A. (Alviks skola).

Extra vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (3,180 kr.).

Åström, P. T. (Ängby skola).

En värmeledningsskötare (8), två baderskor (3).

Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna i Olovslund, Ålsten, Smedslätten och Äppelviken samt på Stora Essingen, vilka vårterminen 1936 räknas inalles 52 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,419 skolbarn.

I Olovslunds folkskola äro därjämte inrymda 9 klasser och i Ålstens folkskola 4 klasser av Bromma högre allmänna läroverk.

Överlärare.

Hedfors, E. G.; träffas å exp. i Ålstens skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14; t. 25 42 50 (personl.), 25 41 29 (exp. och vaktm.).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	6
Ord. folkskollärarinnor	34
Ord. småskollärarinnor	5
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	7
Lärarinnor i övningsämnen	13

S:a lärare och lärarinnor 69

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (8).

Nilsson, P. I. (Olovslunds skola).

Extra vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (3,180 kr.).

Pettersson, S. O. (Ålstens skola).

En extra vaktmästare (2,880 kr.), en baderska (3).

Stockholms stads kommunala mellanskolor.

Kommunerna äro jämlit k. stadgan för kommunala mellanskolor den 2 juni 1933 be- myndigade att upprätta kommunala mellan- skolor. Kommunal mellanskola har, såsom över- byggnad till den egentliga folkskolan, till änd- mål att bereda lärjungar, som genomgått folk- skola, anordnad enligt A- eller B-form i gällande normalplan och omfattande minst sexårig läro- kurs, eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta den allmänt medborgerliga bildning, som vitsordas genom realexamen.

I Stockholm äro tvenne kommunala mellan- skolor upprättade, nämligen den norra och den södra kommunala mellanskolan. Vardera skolan är företrädesvis avsedd för barn, tillhörande motsvarande lärjungedistrikt norr resp. söder om Slussen.

Ledningen av skolorna utövas av en sär- skild, för dem gemensam styrelse, bestående av skolornas tjänstgörande rektorer samt fem leda- möter, som jämte tre suppleanter utses av folk- skoledirektionen för en tid av två år enligt i skolornas reglemente lämnade närmare bestä- melser. Kassarörelse och bokföring handhaves enligt särskilt avtal tills vidare av folkskole- direktionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektör, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av vardera skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänst- görande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid vardera skolan förordna en lärarinna såsom biträdande föreståndarinna, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom biträdande föreståndare, om skolan har kvinnlig rektor. För lärjungarnas sundhetsvård förordnas av skolstyrelsen minst en manlig och minst en kvinnlig skolläkare, vilkas åligganden närmare angivas i skolornas reglemente.¹⁾

De kommunala mellanskolorna omfatta vår- terminen 1936 inalles 46 avdelningar med till- sammans 1,453 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under norra och södra skolan.

Vid kommunala mellanskolorna finnas skol- bibliotek, omfattande vid 1936 års ingång vid norra skolan 5,099 band och vid södra skolan 4,700 band.

Författningar. K. stadgan för kommu- nala mellanskolor 2 juni 1933. K. kung. ang. timplan för de kommunala mellanskolorna 2 juni 1933. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid kommunal mellanskola samt statsbidrag till sådan skola 19 nov. 1918, med ändr. K. kung.

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarperso- nalen återfinnas i en av mellanskolorna årligen utgiven katalog.

FD
Msk

ang. statsunderstöd under budgetåret 1935/1936 till parallellavdelning av årsklass vid kommunal mellanskola 17 maj 1935. K. kung. ang. tillfällig löneförbättring åt lärarpersonal vid kommunala mellanskolor 26 juni 1925, med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i manlig och kvinnlig slöjd samt handarbete vid kommunala mellanskolor 31 dec. 1920 och 17 maj 1935. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Reglemente för de kommunala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektor vid kommunal mellanskola). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931 (enl. SF:s beslut 28 juni 1923 gällande jämväl för ämneslärare vid de kommunala mellanskolorna). Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.
Stat år 1936. Utgifter: 1,434,974 kr. (därav att täckas med lånemedel 555,000 kr.; dessutom inom linjen förda, år 1935 beviljade lånemedelsanslag 800,000 kr.); inkomster: 289,200 kr. (därav 285,500 kr. statsbidrag).

Avlöningar. Rektor: utöver avlöning som ord. ämneslärare tilläggsarvode 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Biträdande föreståndarinnor: utöver avlöning som ord. ämneslärarinna tilläggsarvode 300 kr.

Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Här till komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 juni 1923 vissa fyllnadsersättningar.

E. o. lärare. E. o. ämneslärare: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. E. o. övningslärare: 3,300 kr. för såväl manlig som kvinnlig lärare. Till e. o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare vid allmänt läroverk, utgår därjämte provisoriskt lönetillägg med 180 kr. per år (utan rörligt tillägg).

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare i läs-

ämnen samt med 130 kr. för lärare i övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Styrelse.

Skolornas rektorer (se nedan), sekr.; **Hedström**, J. S., rektor, vice ordf.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Lindhagen**, Anna J. J., f. d. föreståndare; **Petterson**, Anna C., skolföreståndarinna; **Robach**, E. C., ekonomidirektör, kassaförvaltare.

Suppleanter: **Stendahl**, Greta, flickskollärarinna; **Jacobson**, C. G. E., lektor; **Wikberg**, S., seminarielärare.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektion. Se sid. 192.

Inspektör.

Sandwall, F. V., lektor.

Stockholms norra kommunala mellanskola.

Den norra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1936 26 avdelningar (därav 21 blandade och 5 flickavdelningar), av vilka 20 äro förlagda till skolbyggnaden Drottningholmsvägen 28, K., och 6 (därav 1 flickavdelning) till Alviks folkskola, t. 25 65 45. Antalet lärjungar utgör inalles 823.

Rektor.

Öije, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Drottningholmsvägen 28, K., t. 50 40 79, under terminerna varje lösdag 9—9,30.

En *extra kontorsskrivare* (2,460 kr.).

Biträdande föreståndarinna.

Carlsson, Elsa A., tjl., *tf.* **Österdahl**, N. E. (Lisa).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	10 ¹⁾
Ord. lärarinnor	15
E. o. ämneslärare	5
E. o. ämneslärarinnor	2
E. o. övningslärare	5 ²⁾ 3)
Timlärare i övningsämnen	12 ³⁾

S:a lärare och lärarinnor 49¹⁾

¹⁾ Fr. o. m. den 1 juli 1936 tillkommer en manlig ord. ämneslärare.

²⁾ 4 av dessa innehava utöver sin e. o. lärartjänst timlärartjänst vid norra skolan (här ej inräknade i antalet timlärare).

³⁾ En av dessa tjänstgör såväl vid norra som vid södra skolan.

Läkare.

Ottander, C. O. C. (för gossar); t. 50 28 05.
 Bernhagen, Hanna L. (för flickor); t. 20 02 05.
 För vissa specialundersökningar:
 Lundberg, V. L.; t. 50 05 67.
 Ygberg, N. H.; t. 53 08 27.

Vaktmästare (7).

Frisk, A. R.

En värmeledningsskötare (8), en bader-ska (3).

Stockholms södra kommunala mellan-skola.

Den södra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1936 20 avdelningar (därav 12 blandade och 8 flickavdelningar), av vilka 7 äro förlagda till Sofia, 4 till Högalids, 4 till Enskede och 5 till Maria folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 630.

Inom kv. Valvet & Södermalm är en byggnad för södra kommunala mellanskolan under uppförande för en beräknad kostnad av 1,355,000 kr. Den nya byggnaden beräknas komma att tagas i bruk fr. o. m. höstterminens början 1936.

Rektor.

Mogren, C. H. M., träffas å rektorsexpeditionen, Skånegatan 117, Sö. (rum D. IV: 21), t. 40 47 73, under terminerna måndagar, onsdagar och fredagar 12,15—12,45 samt tisdagar, torsdagar och lördagar 9,45—10,15.

Biträdande föreståndarinna.

Bergström, f. Möller, Anna M.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	7
Ord. lärarinnor	5
E. o. ämneslärare	2
E. o. ämneslärarinnor	9
E. o. övningslärare	2 ¹⁾
E. o. övningslärarinnor	2
Manlig timlärare i läsmännen	1
Kvinnliga timlärare i läsmännen	2
Timlärare i övningsmännen	14

Så lärare och lärarinnor 44

Läkare.

Nordenson, A. G. (för gossar); t. 43 49 53.
 Allewin, Sofia C. (för flickor); t. 32 07 70.
 För vissa specialundersökningar:
 Lundberg, V. L.; t. 50 05 67.
 Ygberg, N. H.; t. 53 08 27.

En extra vaktmästare (2,100 kr.).

¹⁾ En av dessa tjänstgör såväl vid norra som vid södra skolan.

Stockholms stads praktiska mellan-skolor jämte högre folkskolor.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga för högre folkskolor den 7 juni 1934 äro kommunerna bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådan högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

De högre folkskolorna i Stockholm äro jämlikt k. brev den 15 aug. 1933 försöksvis tills vidare anordnade som fyraåriga praktiska mellanskolor, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor hava i enlighet med gällande reglemente erhållit namnen Stockholms stads handelsmellanskola och högre folkskola för handelsundervisning, Stockholms stads tekniska mellanskola och högre folkskola för teknisk utbildning samt Stockholms stads hushållstekniska mellanskola och högre folkskola för kvinnlig utbildning. K. skolöverstyrelsen har provisoriskt fastställt undervisningsplaner för skolorna. Vid avgången från högsta klassen kunna eleverna vid skolan avlägga praktisk realexamen.

För varje skola skall finnas en särskild styrelse. Enligt gällande reglemente skall sådan styrelse bestå av, förutom skolans tjänstgörande rektor, fyra ledamöter jämte två suppleanter. Dessa utses av folkskoleledningen för en tid av fyra år enligt i reglementet lämnade närmare bestämmelser och enligt stadsfullm:ts den 2 dec. 1935 lämnade uppdrag. Kassarörelse och bokföring handhas enligt särskilt avtal tills vidare av folkskoleledningen.

Antalet avdelningar inom de praktiska mellanskolorna är vårterminen 1936 54. Av de förut anordnade högre folkskolorna kvarstå sammanlagt 4 avdelningar, vilka ännu icke avslutat sista läsåret. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungantalet vårterminen 1936 utgör inalles 1,614.

Författningar. K. stadgan för högre folkskolor 7 juni 1934. K. m:ts beslut 10 nov. 1933 ang. särskilda bestämmelser beträffande lärjungars vid praktisk mellanskola intagning, flyttning och examina. Reglemente för Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935.

FD
Msk

K. kung. ang. avlöning åt lärare vid högre folkskola samt statsbidrag till sådan skola 16 sept. 1918, med ändr. K. kung. 17 maj 1935 ang. statsbidrag under budgetåret 1935—1936 till högre folkskolor. K. kung. ang. provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor 5 juli 1929. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 17 maj 1935 ang. statsbidrag under budgetåret 1935—1936 för undervisning i slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektorer vid högre folkskolorna). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.

Avlöningar. Rektorer: förutom avlöning såsom ordinarie ämneslärare tilläggslönen 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Ordinarie ämneslärare. Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig lärare (för 1 manlig lärare i fackritning 4,500 kr.) och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 dec. 1923 vissa flynnadsersättningar.

E.o. lärare. E.o. lärare: 4,500 kr. för manlig lärare (för 3 lärare i verkstadsarbete 4,080 kr. och för 1 lärare i verkstadsarbete 3,400 kr. samt för 2 lärare i gymnastik 3,600 kr.) och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. Till e.o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare vid allmänt läroverk, utgår därjämte provisoriskt lönetillägg med 180 kr. per år (utan rörligt tillägg).

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med i regel 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare utom för lärare i övningsämnen, för vilka avlöningen utgör 130 kr. (förutom rörligt tillägg).

Stockholms stads handelsmellanskola.

Handelsmellanskolan omfattar 21 avdelningar, av vilka 11 äro förlagda till Klara, 5 till Adolf Fredriks och 5 till Katarina folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 616.

Stat år 1936. Utgifter: 325,015 kr.; inkomster: 110,000 kr. (statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1936—1939).

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Holmblad, D. G. A.**, grosshandlare, ordf.: **Nyberg, J.**, lektor vid Stockholms handelsgymnasium; **Wallin, H. E.**, kassör; **Wetterlind, J. A.**, grosshandlare, vice ordf.

Suppleanter: **Eriksson, K.**, försäkringsdirektör; **Gyllander, K. G. G.**, fl. mag., lärare.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen. Se sid. 192.

Rektor.

Rinander, Alma T. (t. o. m. ³⁰/s 1936); träffas å rektorsexpeditionen, Klara Södra Kyrkogata 15, C., t. 11 84 20, under terminerna säkrast måndagar, onsdagar och fredagar 14,30—15, tisdagar, torsdagar och lördagar 8,15—8,30. Expeditionen hålles öppen varje läsdag 14—15.

Läkare.

Hägg, A. D. (för gossar vid norra avdelningen); t. 21 20 20.

Nordenson, A. G. (för gossar vid södra avdelningen); t. 43 49 53.

Berg, Henny M. (för flickor vid södra och norra avdelningarna); t. 40 88 55.

Lärare och lärarinnor.¹⁾

Ord. lärare	8
Ord. lärarinnor	5
E. o. lärare	3
E. o. lärarinnor	16
Timlärare i läs- och skrivämnen	8
Timlärare i övningsämnen	5

Så lärare och lärarinnor 45

Stockholms stads tekniska mellanskola och högre folkskola för teknisk utbildning.

Den tekniska mellanskolan omfattar 18 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Engelbrekts och 6 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 504.

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i den av skolan årligen utgivna katalogen.

Högre folkskolan för teknisk utbildning omfattar vårterminen 1936 1 avdelning, förlagd till Engelbrekts folkskola. Antalet elever utgör 9 (dessutom 27 i särskilda fortsättningskurser).

Sammanlagda antalet elever i båda skolformerna uppgår alltså till 513 jämte 27 i fortsättningskurser.

Stat år 1936. Utgifter: 380,998 kr.; inkomster: 124,050 kr. (statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1936—1939).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Berthelius, F.**, civilingenjör, vice ordf.; **Hultman, G. H.**, överingenjör, ordf. och kassaförvaltare; **Månsson, O. P.**, instruktör, stadsfullm.; **Svensson, G. Anders**, byggmästare, stadsfullm.

Suppleanter: **Engström, W. S. L.**, ingenjör; **Wikberg, S.**, seminarielärare.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen. Se sid. 192.

Rektor.

Pehrson, A. T.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—10,30 samt 12,30—14.

En extra kontorsskrivare (2,100 kr.).

Läkare.

Böttiger, G. E. A.; t. 30 62 02.

Lärare.¹⁾

Ord. lärare	14 ²⁾
E. o. lärare	11
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	28
Timlärare i övningsämnen	2

S:a lärare 55 ²⁾

En extra vaktmästare (900 kr.).

Stockholms stads hushållstekniska mellanskola och högre folkskola för kvinnlig utbildning.

Den hushållstekniska mellanskolan omfattar 15 avdelningar, av vilka 9 äro förlagda till Adolf Fredriks och 6 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 423.

Högre folkskolan för kvinnlig utbildning omfattar vårterminen 1936 3 avdelningar, av

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnes i den av skolan årligen utgivna katalogen.

²⁾ Fr. o. m. den 1 juli 1936 tillkomma tre ord. lärare.

vilka 2 äro förlagda till Adolf Fredriks och 1 till Maria folkskola (vid Timmermansgatan). Antalet elever utgör 62.

Sammanlagda antalet elever i båda skolformerna uppgår alltså till 485.

Stat år 1936. Utgifter: 280,625 kr.; inkomster: 101,300 kr. (statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1936—1939).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Lundin, f.** Fornstedt, **Sigrid A.**, barnavårdsman, stadsfullm., kassaförvaltare; **Ramstedt, Eva J. A.**, lektor, ordf.; **Schager, H. Ingeborg S.**, f. d. föreståndarinna vid statens skolköksseminarium; en vakant.

Suppleanter: **Andreen-Svedberg, E. Andrea**, prakt. läkare; **Hedén, f. Cederlund, Eva H. M.**, folkskollärarinna.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen. Se sid. 192.

Rektor.

Söderberg, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), Va., t. 30 32 67, under terminerna tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—12 och 13—15 samt lördagar 9—12.

En extra kontorsskrivare (1,800 kr.).

Läkare.

Allewin, Sofia C. (för södra avdelningen); t. 32 07 70.

Bernhagen, Hanna L. (för norra avdelningen); t. 20 02 05.

Lärare och lärarinnor.¹⁾

Ord. lärarinnor	9
E. o. lärarinnor	16
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	11
Timlärare i övningsämnen	5

S:a lärare och lärarinnor 41

Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

Expedition: Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12.

Skolor: Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12;

Garvargatan 6, K.; t. 50 31 34;

Högbergsgatan 39, Sö.

Stockholms stads skola för bildbara sinnesslöa barn är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i hemmen. Där elevernas egna

¹⁾ Se not ¹⁾ vidstående spalt.

FD hem befinnas i uppfostringshänseende olämpliga, utackorderas eleverna genom skolans försorg i andra hem. Fr. o. m. år 1931 har anordnats ett annex till skolan, beläget Garvargatan 6 och inrymmande lokaler för 25 barn. Fr. o. m. höstterminen 1935 är ny avdelning för de minsta barnen anordnad Högbergsgatan 39. Vid sinnesslöskolan meddelas f. n. undervisning åt 145 barn, fördelade på tolv avdelningar. Förutom i läsämnen meddelas undervisning i papp- och träslöjd samt skomakeri (för gossarna) och i kvinnlig slöjd och husligt arbete (för flickorna). I samband med skolan är anordnat ett s. k. daghem, närmast avsett för elever från sådana hem, där föräldrarna under dagen äro sysselsatta i förvärvsarbete utom hemmet.

Till verksamheten utgår statsbidrag.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt folkskolledirektionen att vara styrelse för skolan.

Författningar. K. kung. 19 maj 1933 ang. statsbidrag till driftskostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och vid epileptikeranstalter. — För per-

sonalen gälla, enligt SF:s beslut 18 dec. 1931, i tillämpliga delar avlönings- och pensionsreglementen m. m. för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor (se sid. 200).

Stat år 1936. Utgifter: 95,127 kr.; inkomster: 26,100 kr. (statsbidrag).

Styrelse.

Folkskolledirektionen.

Föreståndarinna, tillika ord. lärarinna (tilläggsavlöning 1,260 kr.).

Elgenström-Borgström, B. Signe M., fru; träffas å skolans exp. alla läsdagar 8,15—8,40 samt dessutom måndagar och torsdagar 12,15—13,15.

Läkare

(se sid. 195).

Ramer, K. T.

Fyra ord. och sju e. o. lärarinnor.

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

Högbergsgatan 71, Sö.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i stadshuset, K., i regel andra tisdagen i varje månad under läs-terminerna.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Kommunerna äro jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 14 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (yrkesskolestadgan) bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga af Stockholms stad anordnade lärlings- och yrkesskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves af lärlings- och yrkesskolestyrelsen, som ären har att bereda frågor om anslag af stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande af yrkesskoleundervisning samt handhava förvaltningen af härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen består af, förutom ordförande, som utses af stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, af vilka sju väljas af stadsfullmäktige för två år och den åttonde utgöres af den af lärlings- och yrkesskolornas rektorer (se nedan), som övriga ledamöter af lärlings- och yrkesskolestyrelsen därtill utse. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Tillsynen öfver de olika lärlings- och yrkesskolorna skall under lärlings- och yrkesskolestyrelsens överinseende utövas af särskilda nämnder, bestående af, förutom skolornas rektor, tre för två år valda personer, af vilka en, tillika ordförande, utses af lärlings- och yrkesskolestyrelsen och de två andra af vederbörande arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Dessa nämnder äga att enligt de föreskrifter, lärlings- och yrkesskolestyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas. Nämnden för handelsgruppens skolor och kurser (se nedan) intar så till vida en särställning, att den består af dessa skolors rektor, den rektor, som är ledamot af lärlings- och yrkesskolestyrelsen, Stockholms borgarskolas rektor samt sex af lärlings- och yrkesskolestyrelsen valda ledamöter, af vilka en skall vara representant för arbetsgivarerna och en för de yrkesanställda.

Ledningen af samtliga skolor utövas under lärlings- och yrkesskolestyrelsens och resp. skolnämnders inseende af två af skolöverstyrelsen utsedda rektorer, en för skolorna för hantverk, industri och husligt arbete och en för handelsgruppens skolor. Den förstnämnde är dessutom af lärlings- och yrkesskolestyrelsen utsedd till yrkesskoldirektör. För att under yrkesskoldirektören utöva ledningen af vissa skolgrupper eller enstaka skolor äro af lärlings- och yrkesskolestyrelsen antagna gruppföreståndare eller förste lärare. Övrig personal antages och entledigas även af styrelsen, i den mån sådant icke uppdrages åt skolnämnden. Instruktioner för af lärlings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas af styrelsen.

Uppsikt öfver lärlings- och yrkesskolornas verksamhet utövas af en af skolöverstyrelsen förordnad inspektör.

Författningar. K. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. K. kung. ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 4 nov. 1921, med ändr. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjan af folkbiblioteksväsendet, med ändr. K. kung. ang. stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 23 maj 1930, med ändr. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen af Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt af skolöverstyrelsen 31 aug. 1928.

Stat år 1936. Utgifter: 2,328,050 kr. (därav att täckas med lånemedel 500,000 kr.); inkomster: 832,015 kr. (därav 417,065 kr. statsbidrag).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd af stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Jacobsson, G. L., direktör.

LyS

Övriga ledamöter.

Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.
 *Berggren, H. A., målarmästare, stadsfullm.
 *Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru.
 *Larson, G. A., järnarbetare.
 Leander, F. O. B., yrkesslärare.
 Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.
 Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Sekreterare (2,700 kr.).

Robach, E. C.; Brunkebergstorg 13, C.; t. >folk-
 skoledirektionen>; träffas 14—15, under juni
 —augusti 13—14.

Styrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansöknin-
 gar till lediga befattningar.

Larsson, Oscar E.; Jacobsson, G. L.; Pålsson,
 E. A. V.

Delegerade för frågor om inköp.

Larsson, Oscar E.; Jacobsson, G. L.; Larson,
 G. A.

Delegerade för prövning av ansöknin-
 gar till statsstipendier.

Berggren, H. A.; Andersson, G. K. K.; Ekstrand,
 G. A. K.; Leander, F. O. B.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen tre revisorer
 jämte två suppleanter för granskning av lärings-
 och yrkesskolestyrelsens räkenskaper och förvalt-
 ning. Revisionen omfattar övergångsvis två år,
 1935 och 1936 (jfr sid. 72).

Eckerström, E. L. T., ombudsman.

Lundell, G. B., skrädderiidkare.

Wallin, H. E., kassör, ordf.

Suppleanter:

Plan, J. H., skomakeriarbetare.

Selander, Hilda M., yrkesslärarinna.

Styrelsens expedition.

Högbergsgatan 71, Sö.; postgirokonto nr
 30 31; t. 41 57 33, 41 33 99, 41 39 33, 41 96 38;
 expeditionstid: 9—17 (lördagar och dag
 före helgdag 9—15).

Stat år 1936. Utgifter: 94,505 kr.

Yrkesskoldirektör (12,000 kr.).

Andersson, G. K. K.; Högbergsgatan 71, Sö.; t.
 40 09 82 (direkt), 41 57 33, 41 33 99; mot-
 tagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar
 13—14.

Kamrerare (20).

Lindeberg, A. A. R.

Assistent (13).

Hellman, G. A.

Amanuens (4,800 kr.).

Jäderlund, G. E.

Kontorsskrivare och registrator (7).

Lagerqvist, Greta.

Kontorsbiträde (5)

(dessutom som kassör personligt lönetillägg 300 kr.).

Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet
 9,30—12 och 13—14,30.

Ett kontorsbiträde (5), ett extra kontors-
 biträde (2,820 kr.), tre extra skrivbiträden
 (2,520—1,860 kr.), en kontorsvaktmästare (6).

Stockholms stads skolor för yrkes- undervisning.

Expedition: Högbergsgatan 71, Sö.; t.
 41 53 99, 41 39 33, 41 57 33, 41 96 38. Be-
 träffande de olika skolornas förläggning
 se nedan.

I anslutning till k. mts förnyade stadga
 för den kommunala yrkesundervisningen den 4
 nov. 1921 (yrkesskolestadgan) förefinnes inom den
 med statsmedel understödda kommunala yrkes-
 undervisningen i Stockholm tre olika skol-
 typer, som representera efter varandra följande sta-
 dier av undervisningen, nämligen verkstadssko-
 lor, lärlingsskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för
 nybörjare i resp. yrken, meddela eleverna den
 grundläggande utbildningen i dessa. Inträdes-
 åldern vid verkstadsskolorna är lägst 14 år (i
 charkuteriskolan 17 år). Undervisningen pågår 6
 dagar i veckan under en tid, som allt efter
 de olika yrkena varierar mellan 11 måna-
 der och 4 år men som i regel utgör 2 år. För-
 utom i yrkesarbete meddelas i verkstadsskolorna
 även undervisning i teoretiska ämnen i en om-
 fattning, motsvarande lärlingsskolornas hela kun-
 skapsområde. — De båda verkstadsskolorna för
 målare och murare (se nedan) skilja sig från
 övriga verkstadsskolor därigenom, att eleverna,
 sedan de en kortare tid erhållit utbildning å
 skolverkstaden, utsändas till målarmästare och
 byggmästare i staden, hos vilka de under skol-
 ledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få
 deltaga i förekommande yrkesarbeten. Även vid
 verkstadsskolan för mekaniker är inrättad en
 avdelning, vars elever växelvis under 3 måna-
 ders perioder arbeta dels i skolan, dels vid
 verkstäder ute i staden.

Lärlingsskolorna hava till ändamål att be-
 redra yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med
 förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom ar-

bete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå största möjliga yrkesskicklighet. Lärings-skolorna bestå av två skolformer, dels lärings-skolornas yrkesavdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels dess kurser för äldre arbetare. I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 6 å 9 timmar, förlagda till 2 å 3 kvällar, varje vecka under två års tid. Läro-ämnenä äro, förutom praktiskt verkstadsarbete, yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygs-lära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Härjämte hava införts s. k. läringskurser, omfattande en till åtta terminer, med minst ett huvudämne och i anslutning därtill biämnena av mera allmän natur. Läringskurser kunna anordnas med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under en eller två terminer för biämnena. Sådana läringskurser äro inrättade för skräddare samt för handel och husligt arbete. Lärings-skolornas kurser för äldre arbetare äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärings-skolornas yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till aftnarna.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbygg-nad på verkstads- och lärings-skolorna, må enligt yrkesskolestadgan omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behöfliga läroämnen, dels och mästarkurser, avsedda för mästarutbildning. I Stockholm omfatta yrkesskolorna ämneskurser och yrkeskurser, vilka anordnas under olika former med längre eller kortare läro-tid, allt efter förefintligen behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken.

De yrkesgrenar, för vilka verkstads-, lærings- eller yrkesskolor hava anordnats i Stockholm, äro angivna i nedanstående förteckning över av lærings- och yrkesskolestyrelsen anordnade skolor m. m.

Lärings- och yrkesskolestyrelsen har i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl över-tagit ledningen och förvaltningen av Stock-holms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lærings- och yrkesskolornas verksamhet om-fattar dels dagsskolor, bestående av Stockholms stads handelsskolas allmänna handelsavdelning (tre ettåriga kurser, tillsammans utgörande en fullständig lägre handelsskola), högre handels-avdelningen jämte korrespondentkursen samt s. k. förberedande korrespondentkurser, dels yrkes-skolornas ämneskurser och yrkeskurser å aftontid med undervisning i olika handelsämnen, dels kurser i maskinskrivning och stenografi, dels

ock ettåriga læringskurser med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava upprättats dagsskolor för bli-vande expeditörer inom manufaktur- och spe-cerihandelsbranschen. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstads-skolorna, är undervisningen ettårig. För i dessa branscher redan anställda hava anord-nats kvällskurser.

Vid ovannämnda skolor har lærings- och yrkesskolestyrelsen vidare anordnat vissa kortare utbildningskurser.

En parallellavdelning av verkstads-skolan för mekaniker, vilken avdelning är speciellt avsedd för elever vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba (se sid. 234), är förlagd till en för ändamålet uppförd verkstadsbyggnad vid skydds-hemmet.

Undervisningen i verkstads- och lærings-skolorna är i regel helt kostnadsfri. I yrkessko-lans ämneskurser samt vid handelsgruppens skolor och kurser erlägga eleverna avgifter. Vid såväl lærings-skolornas kurser för äldre som i yrkesskolornas kurser erlägga deltagarna avgifter för material m. m. I verkstads-skolorna erhålla eleverna flitpengar efter följande grunder. De första tre månaderna av skoltiden utgå inga flitpengar, medan för återstående delen av första året elev erhåller högst 2 kr. varje vecka. Under andra, tredje och fjärde åren utgå flitpengar med högst respektive 4, 8 och 16 kr. varje vecka.

Under arbetsåret 1934/35 åtnjöto samman-lagt 6,609 personer undervisning vid stadens verkstads-, lærings- och yrkesskolor; antalet kurser var 637 och antalet kurstimmar 198,301.

Vid skolorna finnas fem för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka två äro belägna Repslagargatan 24, ett Fatburgsgatan 12, ett fördelat på de till skolorna för husligt ar-bete hörande skolköken samt ett fördelat på sko-lorna för handel, Birger Jarls Torg 7 och 9. Biblioteken innehålla teknisk faktiliteratur, litte-ratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

I en av fröken Ebba Danelius kostnadsfritt upplåten lokal, Birger Jarlsgatan 20, anordnas utställningar av vid skolorna utförda arbeten m. m. Lokalen användes även för skyltnings-övningar för handelsskolornas elever (jfr nedan). Stadsfullmäktige beviljade den 19 nov. 1934 anslag å 2,950,000 kr. till uppförande av en centralbyggnad för stadens skolor för yrkes-undervisning i kv. Segelbåten å Kungsholmen. Byggnaden beräknas bliva färdig att tagas i bruk år 1938.

Författningar. K. mts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928. Avlöningsreglemente för ordinarie lärar-personal vid Stockholms stads verkstads-, lär-

Lys lings- och yrkesskolor, antaget av SF 19 dec. 1923, med ändr. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928.

Avlöningar. (Beträffande gruppchefständer m. fl. se nedan.) Ordinarie lärare. 12 ordinarie lärare, därunder två manliga lärare i teoretiska ämnen och en manlig förste yrkeslärare 5,400 kr., 6 manliga yrkeslärare 5,100 kr. och 3 kvinnliga yrkeslärare 3,900 kr. Hertil komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, var och ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

E. o. lärarpersonal. 3 förste lärare 5,880—5,380 kr., 3 lärare i teoretiska ämnen 5,580—5,100 kr., 24 t. v. anställda lärare 6,060—4,500 kr. och 15 t. v. anställda lärarinnor 3,900—3,600 kr. samt vid handelsskolorna 3 t. v. anställda lärare i handelteknik 4,500 kr., 3 t. v. anställda lärarinnor i modersmålet och främmande språk 3,900 kr., 3 t. v. anställda lärarinnor i svensk stenografi, svensk handelskorrespondens och maskinskrivning 3,600 kr. och 2 t. v. anställda lärare i maskinskrivning 3,420—3,180 kr. Dessutom finnas vid skolorna för hantverk, industri och husligt arbete 53 manliga och 25 kvinnliga timlärare samt vid skolorna för handel 29 manliga och 18 kvinnliga timlärare, därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlärarnas arvoden utgå med 4,50—2,40 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänstnämnden fastställda grunder.

Skolläkare: anslag 1,200 kr.

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsult i kommerskollegium.

Skolläkare (vid handelsskolorna).

Heineman, I. D.; t. 10 65 50 (för manliga elever).
Bernhagen, Hanna L.; t. 20 02 05 (för kvinnliga elever).

Skolorna för hantverk, industri och husligt arbete.

Rektor.

Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör (se sid. 218); Höbergsgatan 71, Sö.; t. 40 09 82 (direkt), 41 33 99, 41 57 33; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Rektorsbiträde (2,400 kr.).

Elmberg, M. O.

Skolorna vid Fatbursgatan.

Fatbursgatan 12, Sö.; exp. t. 43 30 26.

En *extra kontorsskrivare* (3,840 kr.), två *vaktmästare* (7), en *verktygslämnare* (7).

Mekaniker, automobilmekaniker och instrumentmakare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 40 45 02, 41 18 11.

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Pyk**, H. T., överingenjör; **Jonsson**, R. L., metallarbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör; **Hallgren**, H. H., fabrikör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande automobilmekanikerskolan).

Förste yrkeslärare (5,400 kr.).

Holmberg, J. A.

Smeder.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Tel. 43 58 28.

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Petrelus**, K. A., fabrikör; **Frisell**, K. V. E., konstsmid; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Kopparslagare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Tel. 41 18 07.

Nämnd.

Myrsmeden, R. A., konstsmid, ordf.; **Bergquist**, P. J., fabrikör; **Sundkvist**, N. A. J., kopparslagare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Bleck- och plåtslagare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Tel. 41 18 11.

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Haag**, J. H., plåtslagarmästare; **Hessler**, I. N., ombudsman; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Guldsmeder.

(Lärlingskola.)

Tel. 43 30 26.

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Carlman**, S. C. R. V., hovjuvelerare; **Låås**, S. A. J., nysilverarbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Tapetserare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

*Tel. 41 18 07.***Nämnd.****Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Sundström**, N. E. M., tapetserarmästare; **Carlsson**, L. H., tapetserare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.**Skomakare.**

(Verkstadsskola.)

*Tel. 41 18 44.***Nämnd.****Karlsson**, Karl A., förbundsordförande, stadsfullm., ordf.; **Lindon**, J. F. S., fabrikör; **Wige**, K. J., skoarbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.**Bokbindare.**

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

*Tel. 41 18 44.***Nämnd.****Åström**, A. V., disponent, ordf.; **Wahlström**, H., bokbindarmästare; **Eriksson**, D. P. N., förtroendeman; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.**Målare.**

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

*Tel. 43 58 28.***Nämnd.****Berggren**, H. A., målarmästare, stadsfullm., ordf.; **Gustavsson**, Amandus V. N., målarmästare, stadsfullm.; **Pettersson**, Hj. M., ombudsman; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör; **Nilsson**, N. A., handelsföreståndare (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande färghandelsbiträdesskolan).*Förste lärare (6,360 kr.).***Holmberg**, G. M.**Skolorna vid Repslagargatan.***Repslagargatan 24, Sö.; exp.: t. 43 37 01; dessutom lokaler för teoretisk undervisning: Fiskargatan 1, Sö., t. 41 92 30.**Ett kontorsbiträde (5), en vaktmästare (7), en extra vaktmästare (3,060 kr.).***Elektriska montörer samt elektro-mekaniker.**

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

*Tel. 41 18 04.**Yrkesskolan omfattar bl. a. tvååriga yrkeskurser avsedda att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer.***Nämnd.****Welin-Berger**, J. A. E., yrkesinspektör, ordf.; **Hultkrantz**, J. G., ingenjör; **Larsson**, K. W., elektrisk montör; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.**Urmakare.**

(Verkstadsskola.)

*Tel. 40 45 02.***Nämnd.****Sidenbladh**, E. T., byråchef, ordf.; **Eriksson**, E. G., urfabrikör; **Österdahl**, C. A., urmakeri-arbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.**Rörläggare.**

(Lärlings- och yrkesskolor.)

*Tel. 41 92 30.***Nämnd.****Hultman**, G. H., överingenjör, ordf.; **Widerberg**, N. H., direktör; **Falk**, K. E. H., rörarbetare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.**Möbelsnickare.**

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

*Tel. 41 18 04, 43 37 01.***Nämnd.****Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Wickman**, J. N:son, snickarmästare; **Carlson**, C. H., möbelsnickare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.**Vagnmakare och inredningssnickare.**

(Verkstadsskola.)

*Tel. 43 37 01.***Nämnd.****Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Karlsson**, G. A. J., snickarmästare; **Enslow**, N. E., vagnmakare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.**Murare.**

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

*Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.***Nämnd.****Hansson**, S., redaktör, ordf.; **Nilsson**, P., byggmästare; **Broman**, J. A., murare; **Andersson**, G. K. K., yrkesskoldirektör.*Förste lärare (5,880 kr.).***Johnzon**, A. H. W.

Lys

Charkuterister.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)
Slakthuset, Enschede; t. Enschede 12 06.
En *extra* kontorskrivare (2,340 kr.).

Nämnd.

Ahlström, V., handlande, ordf.; Frisk, D. A., grosshandlare; Carlsson, E. R. V., slakteriarbete; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Skräddare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)
Brunkebergstorg 11, C.; t. 11 28 87.

Nämnd.

Cervin, N. H., fabrikör, ordf.; Lundell, G. B., skrädderiidkare; Karlsson, K. Arvid, ombudsman; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Förste lärare (5,580 kr.).

Rafstedt, S. A. F.

Körsnärer och sömmerskor inom körsnärsyrket.

(Verkstadsskola.)
Brunkebergstorg 11, C.; t. 11 28 87.

Nämnd.

Carlenius, G. W., verkstadschef, ordf.; Lindner, W. J. B., hovkörsnär; Lindström, Agnes A. J., pälssömmerska; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Sömnadsgruppen.

Repslagargatan 24, Sö.; exp.: t. 43 11 47.

Gruppföreståndarinnan (6,840 kr.).

Qvarnström, f. Flodin, Sigrid E. M.

Klänningsömmerskor.

(Verkstads- och yrkesskolor.)
Repslagargatan 24, Sö.; t. 43 11 47.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; Carlenius, G. W., verkstadschef; Johnson, f. Carlsson, Ellen M. V., fru; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Hattmodister.

(Verkstads- och yrkesskolor.)
Repslagargatan 22, Sö.; t. 43 06 32.

Nämnd.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru, ordf.; Olsson, Ebba C. T., fröken; Nilsson, Ester M. P., modist; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Gruppen för husliga yrken.

Exp.: Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57.

Gruppföreståndarinnan (5,880 kr.).

Johansson, Karin.

Ett *extra* kontorsbiträde (2,580 kr.).

Husligt arbete.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Undervisningen bedrivs dels i skolköken, Kungsholmsgatan 16, t. 53 35 57, Brännkyrkagatan 2 B, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64 och Karlavägen 66, t. 60 05 80, dels i sömnadslokalerna, Stora Nygatan 40—42, t. 10 35 60.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete, varjämte i sömnadslokalerna dag- och aftonkurser i sömnad anordnas för husmodrar.

Nämnd.

Laurell, Signe, sekreterare, ordf.; Arfwedson, Lilly M., skolkökslärarinnan; Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör; Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm. (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning).

Skolorna för handel.

Nämnd.

Holmblad, D. G. A., grosshandlare, ordf.; Andrén, J. C., specierhandlare; Bäckman, O. H., grosshandlare; Lindblom, Edith M., ordf. i Kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm, stadsfullm.; Malmgren, E. H., ordf. i Sveriges kontoristförening; Nilsson, S., borgarskolans rektor; Wetterlind, J. A., grosshandlare; Ekstrand, G. A. K., rektor (se nedan); Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Rektor (9,000 kr.).

Ekstrand, G. A. K.; träffas säkrast tisdagar och torsdagar 11—12 samt måndagar och fredagar 18,30—19,30; Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Rektorsassistent (1,980 kr.).

Ekstrand, Lilly A. I.

Ett *extra* kontorsbiträde (2,580 kr.), två *extra* vaktmästare (2,100—900 kr.), två *extra* portvakter (1,200—200 kr.), en *extra* värmeledningskötare (510 kr.).

Stockholms stads handelsskola.

Allmänna handelsavdelningen, högre handelsavdelningen, korrespondentkursen.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; exp.: Birger Jarls Torg 7, 2 tr., St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande korrespondenskurs.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4—6, Ö.; t. 11 11 95.

Yrkesskolans ämneskurser för handel.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; Danderydsgatan 4—6, Ö.; exp.: Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4—6, Ö.; t. 11 11 95.

Kurser i stenografi och maskinskrivning.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4—6, Ö.; exp.: Danderydsgatan 4—6, Ö.; t. 11 11 95.

Lärlingskurser för handel.

Exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande expeditkurser inom manufaktur- och specerihandelsbranscherna.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Skolornas utställning.

Birger Jarlsgatan 20, Ö.; t. 10 72 92; utställningen hålles öppen 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15.

Ett extra kontorsbiträde (2,580 kr.).

Stockholms stads barnavårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Barnavårdsnämnden.

*Klarabergsgatan 31, C.; t. »barnavårds-
nämnden» samt 11 99 88. Nämnden eller
delegerade sammanträder i regel tisdagar
kl. 14,30 resp. kl. 14.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom
tidigare årg.).

Enligt lagen den 6 juni 1924 om samhäl-
lets barnavård och ungdomsskydd (barnavårds-
lagen) skall den samhälleliga barnavårdsverk-
samheten obligatoriskt tillhöra en särskild, för
ändamålet inrättad barnavårdsnämnd, som jäm-
väl har att vidtaga åtgärder till skydd för
ungdom inom kommunen. (Understöd åt barn,
som vårdas i sina hem, skall dock ankom-
ma å fattigvårdsnämnden.) Barnavårdsnämnd
har att med uppmärksamhet följa de inom
kommunen rådande förhållandena i avseende å
barns och ungdoms vård och uppfostran samt
noggrant tillse, att barn och ungdom, som vis-
tas inom kommunen och äro i den belägenhet,
att det enligt barnavårdslagen ankommer på
nämnden att ingripa, bliva föremål för dess åtgär-
der. Nämnden skall också verka för förbät-
rad barn- och ungdomsvård och i sådant syfte
söka främja tillkomsten och utvecklingen av
barnhem och anstalter till stöd för hemupp-
fostran ävensom andra anordningar till barns
och ungdoms välfärd. Jämlikt barnavårdslagen
må barnavårdsnämnd vid handläggning av ären-
den rörande ungdomsskydd kallas ungdoms-
nämnd.

Utom sina övriga uppgifter har barnavårds-
nämnd att fullgöra vissa uppgifter enligt lagen
om barn utom äktenskap ävensom att i äkten-
skapsmål och adoptionsärenden på domstols begä-
ran avgiva yttrande rörande vederbörandes lämp-
lighet såsom barnafostrare. Nämnden äger där-
jämte bl. a. befogenhet att för adoptivbarn föra
talan om hävande av adoptivförhållande samt
att i vissa fall hos domstol göra anmälan om
föräldrars skiljande från vårdnaden, om entledi-
gande av förmyndare samt om förordnande av
god man för bevakande av barns rätt vid talan
om dess börd.

Enligt av k. m:t den 8 maj 1925 fast-
ställd instruktion för Stockholms stads barna-
vårdsnämnd skall nämnden handhava de upp-
gifter, som jämlikt lagen den 6 juni 1924 om
samhällets barnavård och eljest gällande före-
skrifter tillkomma barnavårdsnämnd, ävensom

övriga barnavården rörande angelägenheter, vil-
kas vård av stadskollegiet åt nämnden över-
lämnas.

Nämnden består av högst nio, minst sju leda-
möter (f. n. åtta), vilka jämte sju suppleanter väljas
av stadsfullmäktige för två år i sänder. Näm-
ndens ledamöter skola vara a) en lagkunnig, i domar-
värv erfaren man, b) en ledamot av fattigvårds-
nämnden, c) en kyrkoherde i någon av stadens
territoriella församlingar eller annan i församlings-
tjänst inom staden anställd ordinarie präst, d)
en vid stadens folkskolor eller fortsättningsskolor
anställd lärare eller lärarinna eller en av stadens
folkskolinspektörer, e) en läkare samt f) ytterligare
minst två, högst fyra för nit och intresse för
barn- och ungdomsvård kända män och kvinnor
(stadsfullmäktige hava den 21 febr. 1927 be-
stämt sistnämnda antal till tre). Minst en av
ledamöterna skall vara kvinna. För varje leda-
mot utses en suppleant i motsvarande ställning,
dock skola för de i f) omnämnda ledamöterna,
även om de äro flera än två, väljas allenast två
suppleanter. Stadsfullmäktige utse en av näm-
ndens ledamöter till ordförande att tjänstgöra för
den tid, han är vald till ledamot. Vice ordför-
ande utser nämnden inom sig vid början av
varje kalenderår. Vederbörande borgarråd äger,
även om han icke är ledamot av nämnden, när-
vara vid nämndens sammanträden samt deltaga
i överläggningarna med rätt att därvid fram-
ställa förslag samt få sin mening antecknad till
protokollet. Enhanda befogenhet tillkommer
förste folkskolinspektören och förste stadsläkaren.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan
barnavårdsnämndens och fattigvårdsnämndens
verksamhet föreskrives i den nya barnavårdslagen,
att, i den mån så prövas påkallat, representa-
ter för dessa nämnder eller nämnderna i deras
helhet böra sammankomma för rådplägnung om
angelägenheter, som beröra bådas verksamhet.
Äro beträffande visst ärende barnavårdsnämnden
och fattigvårdsnämnden av olika mening, vilken-
dera myndigheten som har att ingripa, bör ären-
det överlämnas till en tremannanämnd, be-
stående av den för båda nämnderna gemensamma
ledamoten samt ytterligare en för ett år utsedd
ledamot från vardera av nämnderna. Denna nämnd
avgör, vilken av myndigheterna som skall taga
befattning med ärendet.

Under barnavårdsnämndens sorterar nämndens
expedition, som — under ledning av en barna-
vårdsdirektör — fungerar som nämndens utre-
dande och verkställande organ, samt därjämte sju
barnhem, två skyddshem och två lärlingshem.
Härtill komma lärlingshemmet Fredrik Barcks

minne samt barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne, vilka hem jämte skyddshemmen stå under särskilda styrelser.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. Lag om barn utom äktenskap 14 juni 1917, med ändr. Instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd, fastställd av k. m:t 8 maj 1925, med ändr. 14 jan. 1927 och 1 aug. 1930.

Stat år 1936. Utgifter: 4,496,655 kr.; (därav att täckas med lånemedel 800,000 kr.); inkomster: 1,400,492 kr. (därav 225,000 kr. från Allmänna barnhusets Stockholmsfond, se sid. 236, och 98,120 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Fjällbäck Holmgren, Karin H.**, fru.

Övriga ledamöter.

Andersson, Paul, överlärare.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru.

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru.

Gunnard, O. B., kyrkoherde.

***Malmberg, N. M.**, docent.

***Trotzig, C. A. F.**, rådman.

Suppleanter.¹⁾

Wirén, f. Fransén, E. Maria, fru.

***Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna)**, fru, folkskollärarinna.

Kruse, E. Ingeborg, fru.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Mogård, J. A. B., kyrkoherde.

***Ivarsson-Pauli, R. Gulli**, prakt. läkare.

***Gullstrand, A. M.**, rådman.

Kassaförvaltare.

Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör; **Andersson, Paul**, överlärare (suppl.).

Sekreterare.

Källander, H. J., förste assessor.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning, som de ledamöter (inberäknat ordföranden och vice ordföranden), vilkas resp. ersättare de enligt gällande författningar eller nämndens beslut i första hand skola vara (fru Lundh-Eriksson är enligt nämndens beslut ersättare för såväl vice ordföranden som hr Andersson).

Barnavårdsnämndens delegerade.

Delegerade för samhällsvårdsärenden.

Andersson, Paul; Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina); Fjällbäck Holmgren, Karin H., ordf.
Suppleanter: Carlsson, f. Lindskog, Anna R.; Théel, f. Roth, Elisif.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R.; Théel, f. Roth, Elisif.

Tremannanämnden.

(Se ovan.)

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru (självskriven såsom ledamot i såväl fattigvårdsnämnden som barnavårdsnämnden); **Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); **Karlsson, Victor E.**, borgarråd, stadsfullm. (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av barnavårdsnämndens samt nykterhetsnämndens räkenskaper och förvaltning. Revisionen omfattar övergångsvis två år, 1935 och 1936 (jfr sid. 72).

Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.

Montelius, G. H., revisor, ordf.

Svensk, f. Pettersson, Signe M. L., fru.

Suppleanter:

Asplund, f. Nilsson, Alma E., fru.

Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru.

Barnavårdsnämndens expedition.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20.

Barnavårdsnämndens expedition, som tillika fungerar som nämndens utredande och verkställande organ, är uppdelad på fem avdelningar: avdelningen för förebyggande åtgärder samt (för skyddsuppfostran och samhällsvård) omhändertagna barn jämte utackorderingsbyrån, ungdomsbyrån och rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor, avdelningen för tillsyn å barn utom äktenskap, avdelningen för tillsyn av fosterbarn samt kamerala avdelningen (jämte utrustningsavdelningen). Nämndens förvaltningschef är barnavårdsdirektören.

BvN

Stat år 1936. Expeditionen. Utgifter: 555,850 kr.; inkomster: 300 kr. Utackordering m. m. Utgifter: 1,271,125 kr.; inkomster: 6,375 kr. Ersättning för underhåll och vård. Inkomster: 618,000 kr.

Barnavårdsdirektör (25).

Löfving, K. B. E. (förordn. t. o. m. ³¹/1943);
mottagningstid: 10—12.

Avdelningen för förebyggande åtgärder samt (för skyddsuppfostran och samhällsvård) omhändertagna barn. (Avd. I.)

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20 (för anmälningar). Ang. ungdomsbyrån och rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor se nedan.

Avdelningen ombesörjer de åligganden, som enligt föreskrifterna i barnavårdslagen åvila barnavårdsnämnden beträffande dels vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn, dels ock nödställda, sjuka och värlösa barn, ävensom ungdom mellan aderton och tjuguetår, som är hemfallen å ett oordentligt, lättjefullt eller lastbart levnadssätt.

För verksamhetens bedrivande har barnavårdsnämnden indelat staden i kretsar, var och en under närmaste uppsikt av ett kretsombud, utsett av nämnden antingen bland dess egna ledamöter eller ock bland andra män och kvinnor, vilka nitälska för ungdomens vård och fostran. Kretsombuden äga närvara vid barnavårdsnämndens sammanträden.

I fråga om vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn äger barnavårdsnämnden att, i den mån omständigheterna därtill föranleda, meddela förmaning åt barnets föräldrar, tilldela varning eller äga åt barnet samt föreskriva anlitande av lämplig, till stöd för hemuppfostran inrättad anstalt eller barnets hållande till viss lämplig sysselsättning. I samband med beslut om åtgärd, som nyss nämnts, bör nämnden uppdraga åt särskild person (övervakare) att med uppmärksamhet följa barnets jevnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Om dessa förebyggande åtgärder visa sig gagnlösa, bör nämnden skilja barnet från hemmet och omhändertaga detsamma för s. k. skyddsuppfostran. Beslut om sådant omhändertagande skall, därest föräldrarna ej lämna sitt samtycke hertill, underställas överståthållarämbetets prövning. Skyddsuppfostran skall för de vanartade barnens vidkommande meddelas å särskilda s. k. skyddshem (se nedan sid. 233)

eller ock i enskilt hem eller barnhem (se nedan sid. 230), om så anses lämpligare. I fråga om de icke vanartade barnen skall skyddsuppfostran meddelas i främsta rummet genom utackordering i enskilda hem, som stå under barnavårdsnämndens ständiga tillsyn, dock må särskilda omständigheter eller brist på lämpliga fosterhem kunna föranleda barnets intagande å barnhem. För ingripande mot vanartade barn är åldersgränsen aderton år och för andra barn sexton år. När för skyddsuppfostran omhändertaget barn anses ej vidare vara i behov av sådan uppfostran, skall barnet utskrivas. Sådant utskrivning skall äga rum senast, då barnet fyller aderton år, dock må utskrivning av i skyddshem intagen elev kunna anstå till dess vederbörande fyllt tjuguetår. Vid slutlig utskrivning bör tillses, att barnet erhåller lämpligt arbete och nödig utrustning.

Barnavårdslagen äger fr. o. m. år 1935 tillämpning även å unga personer mellan aderton och tjuguetår, som äro hemfallna å ett oordentligt, lättjefullt eller lastbart levnadssätt. (Tidigare gällde lödsrivarlagen beträffande dessa personer.) Bestämmelserna om nämndens verksamhet med avseende å ungdom över aderton år avvika dock i vissa hänseenden från de bestämmelser, som gälla beträffande barn under nämnda ålder. I fråga om person mellan aderton och tjuguetår ej skall barnavårdsnämnden tillhålla honom att föra ett ordentligt liv samt allvarligt erinra honom om de påföljder, som i annat fall kunna inträda för honom. Om det provas vara till gagn för hans tillrättaförande, skall nämnden söka vara honom behjälplig med anskaffande av arbete eller vidtaga annan tjänlig åtgärd. I sådant fall bör efter omständigheterna hänvändelse ske till arbetsförmedlingsanstalt, myndighet, som handhar ledningen av allmänt arbetsföretag, annan offentlig eller enskild institution, hans anhöriga eller andra, som kunna finnas lämpliga och villiga att taga hand om honom eller att eljest bereda honom tillfälle att efter förmåga årligen försörja sig och föra ett ordentligt liv. Då omständigheterna det påkalla, äger nämnden också uppmåna hans föräldrar att tillse, att han för ett ordentligt liv. I fråga om skyddsuppfostran av ifrågavarande underåriga gälla även särskilda regler.

Barnavårdsnämndens omsorg om de nödställda, sjuka eller värlösa barnen, vilken tidigare åvilat fattigvården, kallas samhällsvård. Föremål för nämndens ingripande i detta hänseende äro dock endast barn under sexton år, vilka antingen sakna föräldravård, emedan föräldrarna övergivit barnet eller avlidit, eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet eller sjukdom eller svaghet hos barnet anses böra omhändertagas för erhållande av vård i enskilt fosterhem eller å anstalt. I detta fall får dock omhändertagandet endast ske med föräldrarnas medgivande. Nödställda barn, som anses erhålla den lämpligaste hjälpen genom understöd

i hemmet, ävensom alla nödställda över sexton år tillhöra liksom förut fattigvårdens område.

För fullgörande av barnavårdsnämndens skyldighet jämfikt 1924 års barnavårdslagstiftning att handhava utackorderingen av barn under sexton år har inom nämndens expedition upprättats en särskild utackorderingsbyrå, vilken tills vidare jämval biträder fattigvårdsnämnden vid tillsyn m. m. över äldre personers utackorderande i enskilda hem. Kostnaderna för ifrågavarande utackorderingsverksamhet beträffande äldre personer uppföras dock å fattigvårdsnämndens stat.

De barn, som av barnavårdsnämnden omhändertagats för samhällsvård, utackorderas i enskilda fosterhem, där ej särskilda omständigheter föranleda, att barnet bör intagas i barnhem eller anstalt för sjuka och abnorma. Förutom till nämndens egna barnhem (se nedan sid. 231) förekommer givetvis även överlämnande av barn mot avgift till andra barnavårdsanstalter, av vilka en del understödas av och stå i nära samarbete med nämnden eller med visst inflytande för nämnden å deras ledning. Bland dessa anstalter må nämnas hemmet Eurenii-Ljungcrantz' minne (se nedan sid. 232) m. fl. spädbarnshem, Hamburgska stiftensens barnhem i Färentuna socken å Svartsjölandet, avsett för tuberkulösa, men ej sjukhusvård behövande barn, samt Karlslunds sinnesslöanstalt vid Väsby. Sistnämnda anstalt innehaves numera av Föreningen för psykiskt vanlottade, i vars styrelse nämnden äger utse en ledamot.

För varje utackorderingsområde i landorten utses barnavårdsnämnden lokalombud, som skall uppsöka och föreslå hem, lämpliga för mottagande av barn för vård och uppfostran, samt handhava tillsynen över barnen inom distriktet. Lokalombudens verksamhet ävensom fosterhemmen inspekteras av nämndens tjänstemän. K. m:t har den 12 dec. 1935 medgivit barnavårdsnämnden fortsatt befrielse t. v. intill utgången av år 1940 från kontroll från vederbörande vistelsekommuns barnavårdsnämnds sida över de till fosterhem eller barnhem utom Stockholm överlämnade barnen.

För kostnaderna för omhändertaget barn äger barnavårdsnämnden uttaga ersättning av barnets föräldrar eller annan underhållsskyldig hemortskommun eller staten. Kostnaderna för skyddsuppfostran av person över aderton år betalas av staten. Därast underhållsskyldig undandrager sig honom åliggande ersättningsskyldighet, kan han av barnavårdsnämnden föreläggas att fullgöra honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete. Arbetsföreläggande kan jämval av barnavårdsnämnden tillgripas mot föräldrar, vilkas försummelse att fullgöra på civilrättslig väg fastställd bidragskyldighet föranleder försämring i barnets uppehälle och uppfostran. För omhändertagande av dylika försumliga underhållsskyldiga äger barnavårdsnämnden disponera platser å de för fattigvårdsnämnden avsedda arbetshemmen Ösbyholm för män och Emaus för kvinnor (jfr sid. 177).

Å barnavårdsnämndens expedition har upprättats ett centralregister över de barn, som äro föremål för nämndens verksamhet, med undantag dock tills vidare av de utomäktenskapliga barnen.

Den under de senaste åren växande arbetslösheten har i allt större omfattning drabbat jämval ungdomen, vilket bl. a. medfört, att ynglingar, som tidigare varit föremål för åtgärd från barnavårdsnämndens sida, hänvänt sig till nämnden med begäran om råd och hjälp, då de stått utan arbete eller bostad. Men även annan manlig ungdom ävensom föräldrar hava i dylika situationer sökt nämndens bistånd. Anledningen härtill har i åtskilliga fall också varit iråkade nödlägen och svårigheter av andra slag. Barnavårdsnämnden har på grund härav upprättat en särskild avdelning, benämnd Stockholms stads upplysnings- och rådgivningsbyrå för ungdom (förkortat Ungdomsbyrå).

Ungdomsbyrån utgör nämndens organ för handläggning av sådana till nämndens verksamhet hörande ärenden, vilka avse befrämjandet av åtgärder till ungdoms välfärd. I överensstämmelse härmed har byrån till uppgift att med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å ungdoms vård och uppfostran, att meddela skolfri ungdom upplysningar och råd i fråga om utbildning och yrkesval, i fall av inre eller yttre svårigheter samt i personliga angelägenheter i allmänhet, varvid särskild uppmärksamhet skall ägnas åt de unga, som till följd av kroppslig eller andlig brist eller svaghet äro i behov av hjälp, att tillhandagå föräldrar med upplysningar och råd i uppfostringsfrågor och andra för de ungas välfärd betydelsefulla angelägenheter, samt att söka bereda arbetslös ungdom sådan sysselsättning och omvårdnad, som är ägnad att motverka de skadliga följderna av arbetslösheten. Byråns verksamhet omfattar tills vidare endast manlig ungdom och sådan ungdoms föräldrar.

Till förebyggande av dubbelarbete och onödiga kostnader samt till betryggande av planmässighet och effektivitet skall ungdomsbyrån upprätthålla ett intimt samarbete med andra myndigheter och institutioner, vilka hava att vidtaga hjälpåtgärder med avseende på ungdom eller som bedriva annan ungdomsvårdande verksamhet. Vad särskilt angår samarbetet med stadens arbetsförmedling fordras såsom regel, att arbetslös skall vara anmäld därstädes, innan byrån tager befattning med honom. Den närmaste ledningen av byråns verksamhet handhaves av en föreståndare, vilken är ansvarig för arbetets bedrivande enligt ovan angivna riktlinjer.

Slutligen har nämnden såsom ett led i nämndens allmänt förebyggande verksamhet upprättat en särskild rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor, vilken har till uppgift att lämna råd och hjälp åt föräldrar, lärare och andra barnafostrare rörande behandling av sådana barn i förskolåldern och skolåldern, vil-

BvN kas uppförande eller förhållningssätt i övrigt företer mera framträdande egendomligheter. (>problembar<).

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrifter i anledning av lagen om samhällets barnavård 30 nov. 1934. K. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt lagen om samhällets barnavård 8 maj 1925, med ändr. K. kung. om efterlysning av vissa underhållsskyldiga 25 nov. 1927, med ändr. Lagarna 14 juni 1917 om adoption (§§ 9 och 20), 11 juni 1920 om barn i äktenskap (§§ 8 och 19), 6 juni 1924 om förfarandet i brottmål rörande vissa minderåriga (§ 3), 27 juni 1924 om förmynderskap (kap. 12 § 16) samt strafflagen (kap. 14 § 45). Instruktion för kretsombud och övervakare, till-satta av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 1 mars 1927. Instruktion för lokalombud, antagna av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 11 juni 1926.

Kansliet.

Sekreterare (3,600 kr.).

Källander, H. J., förste assessor; träffas i regel 9—10.

Kontorsskrivare (11).

Vakant.

En *kontorsskrivare* (7), en *extra kontorsskrivare* (3,300 kr.), ett *kontorsbiträde* (5), fyra *extra biträden* (2,580—1,860 kr.).

Barnavårdsnämndens kretsombud

(200 kr.; dessutom 15 kr. för varje undersökning).

Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes församlingar.

Andersson, N. Kaleb, överlärare; Verdandigatan 1, Ö.; t. 20 53 56.

Kungsholms och S:t Görans församlingar.

Admund, B. S. A., kyrkoadjunkt; Arbetargatan 21, K.; t. 53 62 64.

Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar.

Molinder, T. L., registrator; Rörstrandsgatan 58, Va.; t. 30 11 42.

Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.

Skoglund, S. A. G., kyrkoadjunkt; Storgatan 7, Ö.; t. 60 66 35.

Maria och Högalids församlingar.

Petterson, f. Danielsson, V. M. (Manni), fru; Karlbergsvägen 30, Va.; t. 30 92 98.

Katarina och Sofia församlingar.

Dalborg, M., f. d. barnhemsföreståndare; Ringvägen 157, Sö.; t. 43 56 84.

Brännkyrka församling.

Lindskog, H. J., kyrkoherde; Solberga, Älvsjö 1; t. Älvsjö 1 02.

Enskede församling.

Vide, A. V., överlärare; Kyrkogårdsvägen 11, Enskede 1; t. Enskede 10 91.

Bromma församling.

Wallerius, L., överlärare; Bergviksvägen 38, Smedslätten, Äppelviken; t. 25 01 35.

Utackorderingsbyrån.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 11 99 88.

Föreståndare (17).

Falk, A. V.; t. 20 46 14.

Inspektör (14).

Berglind, A. L. Ragnhild.

Registrator (9).

Horneman, Sally E.

En *kontorsskrivare* (7), ett *kontorsbiträde* (5), två *extra biträden* (2,340—1,860 kr.).

Ungdomsbyrån.

Klarabergsgatan 33, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 31 60. Klubblokaler: Malmskillnadsgatan 58 B, C.; t. 11 42 50.

Föreståndare (2,100 kr.).

Holmberg, J. A., folkskollärare.

En *assistent* (2,880 kr.), en *vaktmästare* (2,100 kr.).

Rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor.

Klarabergsgatan 33, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 43 04.

Föreståndare (4,000 kr.).

Ramer, K. T., prakt. läkare; t. 11 43 04; mottagningstid: alla dagar utom fredagar och lördagar 13—16 samt fredagar 16,30—18,30.

Bitr. läkare (1,800 kr.).

Sjödén, O. B.

Psykolog (1,800 kr.).

Ulin, H. Carin, fil. lic.

Assistenter (3,120—2,760 kr.).

Svenson, f. Colliander, Carin I. M.; Wennerberg, Edith L.; Nordström, Anna-Greta.

Dessutom vid Stockholms stadsmissions barnhem för gossar vid Boxtorp (Södermanland) en ord. folkskollärare (4,500 kr.) och en e. o. folkskollärare (2,105 kr., fri bostad och värme). (Befattningarna äro uppförda å barnavårdsnämndens lönestat!.)

Avdelningen för tillsyn av barn utom äktenskap. (Avd. II.)

Klarabergsgatan 31, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20 (för anmälningar).

Lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap stadgar, att för varje barn utom äktenskap skall av barnavårdsnämnden förordnas lämplig man eller kvinna till barnavårdsman. Förordnandet meddelas, så snart nämnden mottagit anmälan om den blivande moderns havandeskap eller erhållit kännedom om barnets födelse. Barnavårdsmanne's allmänna uppgift anges i lagen vara »att bistå modern med råd och upplysningar samt tillse, att barnets rätt och bästa behöriigen tillvaratagas». Särskilt åligger honom att sörja för att barnets börd fastställes och att barnet tillförsäkras underhåll, varjämte han skall biträda med indrivande och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgivande av framtida underhållsbidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Uppdraget som barnavårdsman upphör, när barnet fyllt aderton år.¹⁾

Över barnavårdsmanne's verksamhet skall tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden bör bistå barnavårdsmanne i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplysningar. Nämnden åligger att årligen granska av barnavårdsmanne förda anteckningar och — i förekommande fall — räkenskaper. Nämnden har även att pröva avtal, som innefattar åtagande att till barnets underhåll utgiva visst belopp en

gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

Till biträde åt nämnden vid fullgörande av dess ovannämnda åligganden har anställts en särskild inspektör för barnavårdsmanne. I några fall hava därtill lämpliga personer av intresse för modern och barnet åtagit sig att utan ersättning vara barnavårdsman. I övrigt utföres barnavårdsmanne's arbetet av hos nämnden anställda ordinarie och extra barnavårdsman, varjämte sedan år 1924 vissa personer, som icke äro hos nämnden anställda, erhålla barnavårdsmanne's uppdrag mot ersättning med visst belopp per fall. Sådan ersättning utgår f. n. till fyra personer.

Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets i Stockholm arbetande barnavårdsbyråer (se nedan) hava åtagit sig nämndens uppdrag att mottaga och till nämndens expedition vidarebefordra anmälningar om havandeskap, varom förmäles i 14 § av ovannämnda lag.

Antalet barnavårdsmanne'skap, som den 1 jan. 1936 stodo under nämndens tillsyn, var 9,173.

Författningar. Lag om barn utom äktenskap 14 juni 1917, med ändr. Lag om äktenskaplig börd 14 juni 1917 (§ 5). K. kung. ang. föreskrifter om barnavårdsmanne's verksamhet och tillsynen däre 23 nov. 1917, med ändr. Instruktion för avlönade barnavårdsmanne hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

Anmälningar om havandeskap, enligt lagen om barn utom äktenskap, kunna göras, förutom å barnavårdsnämndens expedition, å Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyråer: Slussplan 9, St.; t. 10 21 98, 20 29 54; expeditionstid: alla dagar 10—16; Malménska hemmet, Pilgrimsvägen, Aspudden (för Brännkyrka och Enske); t. Aspudden 5 20; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 9—11.

Inspektör för barnavårdsmanne (19).

Carlson, V. O. J.; mottagningstid: 10—12.

Kontorsskrivare (9).

Axelsson, f. Magnusson, Helfrid M.

Tjuu barnavårdsmanne (11), tretton extra barnavårdsmanne (4,140—3,300 kr.), två vik. barnavårdsmanne med fast avlönning (3,300—3,060 kr.), en kontorsskrivare (7), två extra kontorsbiträden (2,580 kr.) (ett gemensamt med avd. III).

Avdelningen för tillsyn av fosterbarn. (Avd. III.)

Klarabergsgatan 31, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: vardagar 10—12, fredagar även 19—20.

Med fosterbarn förstås barn under sexton år, som mot ersättning fostras hos annan än för-

¹⁾ Befattningarna tillhöra Stockholms skoldistrikt och tillsätts av folkskoleledningen, som äger utöva överinseende över undervisningen vid barnhemmet.

²⁾ Beträffande barnavårdsmanne's namn, adresser och telefoner hänvisas till telefonkatalogens yrkesregister.

BvN

äldrarna eller särskilt förordnad förmyndare, vilken har vårdnaden om barnet. Sådant barn skall stå under barnavårdsnämndens tillsyn. Detsamma gäller, även om ersättning ej utgår, barn i nämnda ålder, som är intaget å barnhem. Det åligger barnavårdsnämnden att tillse, att fosterbarnsvården icke utövas av personer eller på ställen, som äro för ändamålet olämpliga, samt att övervaka, att fosterbarnen komma i åtnjutande av tillfredsställande vård och uppfostran samt, i händelse av sjukdom, den vård, som av omständigheterna påkallas. Den, som mottagit barn till fostran, är skyldig att därom göra anmälan hos barnavårdsnämnden. Finnes nämnden, att fosterbarn icke hos barnaföstraren erhåller tillfredsställande vård och uppfostran, äger nämnden, därest rättelse icke på annat sätt kan åstadkommas, förelägga barnaföstraren att lämna barnet ifrån sig till den, som är skyldig att taga vård om detsamma. Befinnes ej detta lämpligt, har barnavårdsnämnden att omhändertaga barnet och därmed förföra såsom med barn, som omhändertagits för samhällsvård (se ovan sid. 226). Nämnden äger tillika, om skäl därtill föreligger, meddela barnaföstrare förbud att vidare mottaga fosterbarn. Nu nämnda åtgärder kunna jämväl av nämnden vidtagas mot anstalt, där missförhållanden råda.

För utövande av tillsynen över fosterbarnen i allmänhet äro anställda åtta inspektriser, därav två å extra stat. I fråga om tillsynen över av nämnden omhändertagna barn i ovan angivna ålder, vilka äro utackorderade i enskilda hem eller intagna i icke kommunala barnhem inom staden, har nämnden förordnat, att jämväl sådana barn skola stå under tillsyn av vederbörande fosterbarnsinspektris. Vidare utöva inspektriserna tillsyn över späda utomäktenskapliga barns vård, även om de icke äro fosterbarn utan finna sig hos sina föräldrar eller endera av dem.

För verksamhetens bedrivande är staden indelad i åtta distrikt, nämligen: 1. Storkyrkoförsamlingen. 2. Östermalm, norra och södra Djurgården, den del av Normalm, som ligger öster om Norrtullsgatan, söder om Odengatan och öster om Torsgatan, Barnhusviken, Klara Sjö, samt den del av Maria församling, som ligger norr om Hornsgatan och öster om Timmermansgatan. 3. Kungsholms församling, den del av St Görans församling, som ligger öster om Fridhemsgatan (gränsen går mitt i gatan), samt den del av Normalm, som ligger väster om Norrtullsgatan och norr om Odengatan. 4. Sofia församling samt den del av Katarina församling, som ligger öster om Götgatan. 5. Maria församling med undantag av den del, som ligger norr om Hornsgatan och öster om Timmermansgatan, de delar av Katarina och Högalids församlingar, som ligga väster om Götgatan och norr om Blekingegatan, Ringvägen, Tanto- och Sköldgatorna (gränsen går mitt i gatorna) samt Reimersholme. 6. Brännkyrka församling med

undantag av Örby förstad och Örby villastad samt Reimersholme. 7. Enskede församling, de områden av Brännkyrka församling, som icke tillhöra 5:e och 6:e distriktet, samt ett område av Katarina och Högalids församlingar, som begränsas av Sköldgatan, Tantogatan, Ringvägen, Blekingegatan, Götgatan, Årstaviken (gränsen går mitt i gatorna). 8. Bromma församling samt den del av St Görans församling, som ligger väster om Fridhemsgatan (gränsen går mitt i gatan). Första fosterbarnsinspektrisen sköter dessutom expeditionen och utövar tillsyn över enskilda barnhem och förlossningshem samt sådana till stöd för hemuppfostran inrättade anstalter, som åtnjuta understöd av staden.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, kap. 7. Instruktion för fosterbarnsinspektriser hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

Pediatrisk konsulent (1,500 kr.).

Fredbärj, K. T., prakt. läkare.

Inspektör för fosterbarnsinspektriser (600 kr.).

Carlson, V. O. J. (se ovan).

Första fosterbarnsinspektris (12).

Borg, Tyra E. M. (1:a distr.).

Fosterbarnsinspektriser (9).

Ehnbom, Inga J. M. (7:e distr.); Hasselberg, Margareta C. (4:e distr.); Johansson, f. Gustafsson, Elsa K. (6:e distr.); Petersson, A. Valborg (2:a distr.); Swartz-Eng, Ida E. C. (3:e distr.).

Extra fosterbarnsinspektriser
(3,240—2,340 kr.).

Holmgren, Beda A. (8:e distr.); Holmberg, Rut M. (5:e distr.).

Kamerala avdelningen.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C. (postgiro-konto nr 2700 och 3173); t. barnavårdsnämnden; förfrågningar angående in- och utbetalningar för barn utom äktenskap besvaras även å t. 2000 90; expeditionstid: 10—14 (fredagar även 19—20).

Kamerala avdelningen handlägger ekonomiska angelägenheter angående nämnden och densamma underlydande anstalter med undantag av skyddshemmet för gossar samt ärenden rörande ersättning för kostnader för omhändertagna barn, varjämte kassan förmedlar in- och utbetalningar av underhållsbidrag för barn utom äktenskap.

Bokhållare (6,300 kr.).

Unell, F. M.; mottagningstid: 10—12.

Kassör (11).**Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O.**

Fyra amanuenser (3,900—2,100 kr.), två assistenter (2,940 kr.), två kontorsskrivare (7), två extra kontorsskrivare (3,060—2,640 kr.), ett kontorsbiträde (5), två extra kontorsbiträden (2,340 kr.), två extra biträden (1,860—1,740 kr.).

Utrustningsavdelningen.

(Förlagd till barnhemmet Fleminggatan 22, K.; t. 53 30 10.)

Denna avdelning har till uppgift att utrusta barn, som skola utackorderas, samt att sörja för ledsagande av sådana barn vid resor till fosterhem i landsorten.

Föreståndarinna (3).**Örtedal, Ester P. E.**

En sömmerska (1 b).

En telefonist (2,340 kr.), en vaktmästare (7), en vaktmästare (6), en extra vaktmästare (1,980 kr.), två vaktmästarbiträden (1,620 kr.).

Barnavårdsnämndens barnhem.

Under barnavårdsnämndens förvaltning stå f. n. sju barnhem (se vidare nedan).

Stadsfullmäktige hava den 18 nov. 1935 beviljat barnavårdsnämnden ett anslag av 1,600,000 kr. för uppförande av ett upptagningshem för barn vid Nyboda i Brännkyrka församling. Det nya barnhemmet är avsett att ersätta de nuvarande barnhemmen Fleminggatan 22 och Lillsjönäs samt viss del av barnavårdsverksamheten vid barnhemmet Eolshäll samt asylerna å Sababergsvägen och Åsögatan.

Reglemente m. m. Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, fastställt av barnavårdsnämnden 23 febr. 1932. Reglemente för de vid barnavårdsanstalterna anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av barnavårdsnämnden 6 nov. 1934. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för arbets-, köks-, tvätt- och städskespersonal vid Stockholms stads barnavårdsanstalter, gällande från 1 juli 1935.

Stat år 1936. Utgifter: 1,385,356 kr. (däruv att täckas med lånemedel 800,000 kr.); inkomster: 102,107 kr.

Barnhemmet Tempelbacken.**Johannelund, Ulvsunda; t. 25 67 09.**

Barnhemmet har 35 platser avsedda för yngre sväruppföstrade flickor. En särskild bygg-

nad har inrättats till upptagningshem med 8 platser för äldre sväruppföstrade flickor.

Stat år 1936. Utgifter: 78,805 kr.; inkomster: 11,469 kr.

Föreståndarinna

(lön som folkskollärarinna; dessutom 1,200 kr.).

Almgren, Gerda F. J.**Läkare (900 kr.).****Kjellberg, Gerda E.; Ramer, K. T.**

En slöjdlärlarinna (4), en biträdande lärlarinna (2,160 kr.), en assistent (1,740 kr.), en extra barnsköterska (1,440 kr.), en vaktmästare (7), en kokerska (1 c), en stüderska och ett köksbiträde (1 a).

Barnhemmet Eolshäll.

**Eolshäll; postadress: Stockholm 9;
t. Mälarchöjden 3.**

Barnhemmet, som har 53 platser, fungerar dels som upptagningshem för gossar i och över skolåldern, vilka på grund av uppföstringsvärigheter eller annan anledning omhändertagits för skyddsuppföstran, dels för stadigvarande vård av yngre sådana gossar, företrädesvis psykopater. Ordnad psykiatrisk observation och behandling av de senare infördes år 1928.

Stat år 1936. Utgifter: 67,115 kr.; inkomster: 14,143 kr.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Claësson, J. V.**Läkare (1,800 kr.).****Eeg-Olofsson, R. G.**

En biträdande lärlarinna (2,400 kr.), en husmoder (2,520 kr.), en vaktmästare (7), en assistent (2,100 kr.), tre extra barnsköterskor (1,440 kr.), en kokerska (1 c), ett köksbiträde (1 a).

Barnhemmet Fleminggatan 22.

Fleminggatan 22, K.; t. 50 41 65.

Barnhemmet, som är ett upptagningshem för omhändertagna barn under skolåldern, har plats för 62 barn, vartill kommer en särskild sjukavdelning med 16 platser. — Beträffande den till barnhemmet förlagda, under barnavårdsnämndens expedition sorterande utrustningsavdelningen se ovan.

Stat år 1936. Utgifter: 68,017 kr.; inkomster: 16,056 kr.

Föreståndarinna (7).**Wedelin, Ellen B., tjl., tf. Löfman, Ebba L.**

BvN

Läkare (1,500 kr.).

Fredbärj, K. T.

En *värmeledningsskötare* (6), en *biträdande föreståndarinna* (2,280 kr.), åtta *extra barnsköterskor* (2,010—1,440 kr.), en *kokerska* (1 c), två *tvättbiträden* och ett *köksbiträde* (1 a).

Barnhemmet Lillsjönäs.

Lillsjönäs, Ulvsunda; t. 25 67 14.

Barnhemmet, som är avsett för tillfällig vård av för samhällsvård omhändertagna ävensom av för skyddsuppfostran omhändertagna, vanvårdade eller i sedligt avseende försummade barn i skolåldern, har 34 platser.

Stat år 1936. Utgifter: 41,500 kr.; inkomster: 8,374 kr. (däraf ränta å donationsmedel 1,500 kr.).

Föreståndarinna (7).

Elfström, Ragnhild C.

Läkare (800 kr.).

Sylvan, H. O. K.

En *sköterska* (2), tre *extra barnsköterskor* (1,560—1,440 kr.), en *kokerska* (1 c), ett *köksbiträde* (1 a).

Sättra barnkoloni.

Sättra, Adelsö; postadress: Stockholm 1; t. Adelsö 3.

Kolonien, som är avsedd för konvalescenter samt sådana sjukliga och klena barn, vilka ej mottagas å sjukhus men vilkas hälsotillstånd genom en tids vistelse vid kolonien anses kunna väsentligen förbättras, omfattar 6 hem och kan mottaga 100 barn. Skolan vid kolonien lyder under folkskolektionen.

Stat år 1936. Utgifter: 185,855 kr.; inkomster: 26,529 kr.

Föreståndarinna (7).

Wallin, A. W. (Minny).

Läkare (2,000 kr.).

Fredbärj, K. T.

En *folkskollärlarinna* (2,500 kr., fri bostad och värme), en *småskollärlarinna* (2,400 kr., fri bostad och värme), sex *vårdarinnor* (3), elva *extra barnsköterskor* (1,920—1,440 kr.), en *gårdskarl* (2 a), en *sömmerska* (1 b), en *kokerska* (1 c), två *köksbiträden* (1 a), en *städerska* (1 a).

Stockholms stads hemskola för flickor.

Gaveliusgatan 7 B, Sö.; t. 40 02 35.

Stockholms stads hemskola för flickor har till ändamål att uppfostra behövande, värlösa flickor,

om vilka det åligger Stockholms kommun att taga vård, och utbilda dem företrädesvis till dugliga tjänarinnor. Anstalten har plats för 50 flickor. Flickorna erhålla undervisning i stadens folkskolor.

Stat år 1936. Utgifter: 57,541 kr.; inkomster: 22,272 kr. (däraf ränta å donationsmedel 16,500 kr.).

Föreståndarinna (7).

Holmgren, Anna A.

Läkare (500 kr.).

Bergendal, E. K. W.

En *skolkökslärlarinna* (6), en *slöjdlärlarinna* (4), två *vårdarinnor* (3), en *trädgårdsmästare* och *värmeledningsskötare* (6).

Stockholms stads spädbarnshem.

Folkungagatan 119, Sö.; t. 41 54 07.

Det huvudsakliga arbetet inom hemmet, som har plats för 33 mödrar och 40 barn, utföres av mödrarna, som få lära sig både att sköta sina barn samt alla i ett hem förekommande sysslor. Vård å spädbarnshemmet bör i regel ej lämnas för längre tid än ett år.

Stat år 1936. Utgifter: 39,973 kr.; inkomster: 3,264 kr.

Föreståndarinna (7).

Andersson, Ester M.

Läkare (1,000 kr.).

Belfrage, C. E.

En *biträdande föreståndarinna* (4), en *köksförestånderska* (3).

Barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne.

»Hemmet I», *Skånegatan 118, Sö.; t. 40 31 19*; »Hemmet II», kv. Per nr 4, *Saltsjö-Duvnäs; t. Saltsjö-Duvnäs 54.*

Barnhemmet är grundat dels på en testamentarisk donation av vice häradsbörjaren P. L. Eureniius å ett belopp av 250,000 kr., vilket år 1910 överlämnades till staden, dels på en testamentarisk donation av tobakshandlaren P. Ljungerantz, som efter att från den 1 dec. 1874 hava förvaltat av Allmänna barnhuset överlämnades till staden den 1 juli 1933 med ett belopp av 526,872 kr. Hemmets ändamål är att bereda vård åt värlösa barn under första och andra levnadsåret. Verksamheten är uppdelad på tvänne hem för barn i första levnadsåret »Hemmet I», *Skånegatan 118, Sö.*, med plats för 27 barn och »Hemmet II», nr 4 kv. Per, *Saltsjö-Duvnäs* i Nacka socken, med plats

för 18 barn. Å »Hemmet I» beredas unga kvinnor i 4 månaders kurser praktisk utbildning och teoretisk undervisning i späda barns vård. (Avsikten är att med medel av den Ljungerantzska fonden, som den 1 jan. 1935 gjorts tillgängliga för barnhemmet, upprätta ytterligare ett hem för barn i andra levnads-året.)

Barnhemmet förvaltas av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka tre utses av barnavårdsnämnden och två av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm. För en var av de sålunda valda ledamöterna utses i enahanda ordning en suppleant. Barnavårdsnämnden utser en av de av nämnden valda ledamöterna till ordförande. Styrelsen utser inom sig vice ordförande samt dessutom en verkställande ledamot, som har att närmare övervaka verksamheten inom barnhemmet.

Intagning av barn sker efter beslut av styrelsen, som jämväl bestämmer avgifterna för vård å hemmet. Ansökan om intagning göres hos barnavårdsbyrån, Slussplan 9, St., kl. 10—12 varje helgfri dag utom lördagar.

Reglemente. Reglemente för barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne, antaget av SF 15 okt. 1934.

Stat år 1936. Den av stadsfullmäktige fastställda staten upptager: utgifter 43,000 kr.; inkomster (ränta å donationsmedel) 43,000 kr.

Styrelse.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, Jundell, I., professor, ordf., Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör, vice ordf. (utsedda av barnavårdsnämnden); Fürstenberg, f. Jacobsson, Mary B., fru, verkst. ledamot och kassaförvaltare, Moureau, N. C., förste kanslissekreterare, sekr. (utsedda av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm).

Suppleanter: Juhlin, Dagmar A. M., barnavårdsman, Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, Malmberg, N. M., docent, överläkare (utsedda av barnavårdsnämnden); Buntzel, Maggie, föreståndarinna, Malmroth, f. Herlitz, Elsa, landshövdingenska (utsedda av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå).

Läkare (3,000 kr.).

Heineman, I. D.

Hemmet I.

Föreståndarinna

(3,000 kr., bostad, kost och tvätt).

Lundell, Märtha.

En *sköterska* (1,680 kr.), ett *sköterskebiträde* (1,020 kr.), en *kokerska* (1,020 kr.), tre *ammor* (900 kr.); samtliga därjämte bostad, kost och tvätt.

Hemmet II.

Föreståndarinna

(1,800 kr., bostad, kost och tvätt).

Swenson, Siri M.

En *sköterska* (1,020 kr.), tre *sköterskebiträden* (780 kr.), en *kokerska* (780 kr.), en *tvätterska* (780 kr.); samtliga därjämte bostad, kost och tvätt. En *tvätterska* (1,200 kr.), en *maskinist* (960 kr.); båda ej naturaförmåner och bostad.

Stockholms stads skyddshem.

Lagen om samhällets barnavård den 6 juni 1924 föreskriver, att för varje landstingsområde samt för varje stad, som ej deltagit i landsting, skall finnas skyddshem för beredande av skydds-
uppfostran (se sid. 226) åt vanartade barn, vilka enligt beslut av barnavårdsnämnd skola till skyddshem överlämnas. Å sådana skyddshem intagas barn i åldern upp till aderton år. Med utskrivning kan i undantagsfall anstå, till dess vederbörande fyller tjuguet år. Skyddshem skall vara försett med av k. m:t fastställt reglemente och skall stå under ledning av en styrelse.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrifter i anledning av barnavårdslagen 30 nov. 1934. K. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m. 8 maj 1925, med ändr.

Skyddshemmet för gossar.

Skrubba; postadress: Stockholm 4;
t. 8+5 01 53.

Egendomen Skrubba, belägen vid sjön Drevviken, har en areal av omkring 29 hektar åker (inkl. trädgård) och 245 hektar skogsmark.

Skyddshemmets styrelse, som utgöres av ordförande och två andra ledamöter jämte två suppleanter, utses av barnavårdsnämnden för två år i sänder. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Skyddshemmet förestås av en utav styrelsen antagen föreståndare, som har ledningen såväl av gårdens och anstaltens förvaltning som av elevernas undervisning och uppfostran. Inom skyddshemmet meddelas skolundervisning ävensom utbildning i snickeri, skrädderi och mekaniskt verkstadsarbete samt i jordbruksarbete, kreatursvård och träd-

BvN gårdsskötsel; eleverna fördelas efter håg och fallenhet å de olika yrkesgrenarna. Utbildningen syftar till att bibringa eleverna sådan med hänsyn till det praktiska livets krav erforderlig arbetskicklighet, som kan vara ägnad att främja deras förmåga att försörja sig själva, sedan de utskrivits från skyddshemmet.

Vid skyddshemmet har upprättats en under lärings- och yrkesskolestyrelsens förvaltning stående verkstadsskoleavdelning för undervisning i smides- och mekaniskt verkstadsarbete (jfr sid. 219).

Skyddshemmet får mottaga högst 85 elever.

Reglemente m. m. Förnyat reglemente för Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926. Instruktioner för vissa befattningshavare vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställda av skyddshemmets styrelse 24 jan. 1921 och 2 mars 1922. Ang. kollektivavtal se sid. 231.

Stat år 1936. Utgifter: 204,230 kr.; inkomster: 206,144 kr. (därav statsbidrag 16,000 kr.).

Styrelse.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkställande ledamot; **Nordström**, A., byggnadsingenjör.

Suppleanter: **Stålfelt**, P. E., andre folkskolinspektör; en vakant.

Föreståndare (19).

Pehrling, A. M.; träffas säkrast 9—10.

Predikant (550 kr.).

Swensson, S. E., komminister i Brännkyrka förs.

Läkare (450 kr.).

Lagergren, S. G.

En ämneslärare (lön som folkskollärare, dessutom 540 kr.), två yrkeslärare (8), en husmoder (6), en assistent (3,900 kr.), en förman (2,880 kr.), en vårdarinna (2,400 kr.), ett kontorsbiträde (2,160 kr.), en kokerska (1 c), en sömmerska (1 b), två köksbiträden (1 a); dessutom vid verkstadsskoleavdelningen (se ovan): en yrkeslärare (avlönad av lärings- och yrkesskolestyrelsen), en verk-mästare och två gesäller (avlönade av snickarverkstadens arrendator).

För egendomens skötsel finnas anställda en rättare, en trädgårdsmästare, en ladugårdsförman och en chaufför.

Skyddshemmet för flickor.

Eknäs, Enköping; t. Upplands Vallby 3.

Skyddshemmet är beläget å Eknäs gård i Vallby socken av Uppsala län. Egendomen, som

ligger vid Mälaren, har en areal av omkring 28 hektar åker och 30 hektar skog.

Högsta ledningen av skyddshemmets angelägenheter utövas av en av barnavårdsnämnden för två år i sänder utsedd styrelse, bestående av minst tre ledamöter med minst två suppleanter. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Den närmaste ledningen och skötseln av skyddshemmet och egendomen handhaves av en föreståndarinna. Skyddshemmet får mottaga högst 35 elever, vilka inom hemmet beredas fortsättningsskolundervisning och utbildning i olika grenar av husligt arbete.

Reglemente. Förnyat reglemente för Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926.

Stat år 1936. Utgifter: 97,364 kr.; inkomster: 70,028 kr. (därav statsbidrag 6,250 kr.).

Styrelse.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; **Lagerwall** Eva H. G., leg. läkare; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot.

Suppleanter: **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Törnell**, f. Weber, Gertrud, fru.

Sekreterare.

Carlson, V. O. J. (se sid. 229).

Föreståndarinna (11).

Erici, Ester K.

Läkare (550 kr.).

Salwén, P. G.; **Lindeberg**, K. O.

En lärarinna i kvinnlig slöjd (8), två lärarinnor i hushållsgöromål (8), två biträdande lärarinnor (2,760—2,100 kr.).

Dessutom för egendomens skötsel en rättare och en jordbruksarbetare.

Stockholms stads läringshem.

Läringshemmen äro i första hand avsedda för från stadens skyddshem villkorligt utskrivna elever, som antingen sakna egna hem eller också på grund av förhållandena i föräldrahemmet icke kunna omedelbart dit återlämnas, ävensom för sådana elever, som inom skyddshemmen icke kunna erhålla med hänsyn till håg och fallenhet passande yrkesutbildning. I mån av plats mottagas även ynglingar och unga flickor från andra uppfostringsanstalter, varjämte hemmen stå öppna för sådana hem- och medellösa unga personer, som visserligen icke äro i oundgängligt behov av skyddsuppfostran men ändock behöva viss omvårdnad, tills de erhållit arbete eller kunnat återsändas till hemorten. Eleverna erhålla i lär-

lingshemmet bostad och kost samt tillsyn. Under dagen arbetar flertalet såsom läringar hos hantverksmästare, i fabriker eller i andra anställningar, till en början i regel relativt lågt avlönade men utvalda i syfte att bereda goda utsikter till framtida självförsörjning. De elever, som hava arbetsförtjänst, äro skyldiga att erlagga visst bidrag för kost m. m. under den tid, de vistas i hemmet. Denna tid får icke utsträckas utöver den tidpunkt, då skyddsuppfostran under alla förhållanden senast skall upphöra, eller vid 21 års ålder.

Reglemente. Bestämmelser för Stockholms stads läringshem, fastställda av barnavårdsnämnden 20 okt. 1931. Ang. kollektivavtal se sid. 231.

Läringshemmet för gossar.

*Katarina Bangata 70 (Lilla Blecktor-
net), Sö.; t. 40 33 54.*

Läringshemmet för gossar har plats för 25 elever.

Stat år 1936. Utgifter: 36,850 kr.; inkomster: 9,737 kr.

Föreståndare (3,600 kr.).

Björnstam, Y.

En *assistent* (1,500 kr.), två *köksbiträden* (1 a).

Läringshemmet för flickor.

Fjällgatan 25, Sö.; t. 40 20 45.

Läringshemmet för flickor har 20 platser.

Stat år 1936. Utgifter: 24,020 kr.; inkomster: 5,616 kr.

Föreståndarinna (3,600 kr.).

Andersson, Anna L.

En *köksförestånderska* (1,920 kr.), en *assistent*.

Läringshemmet Fredrik Barcks minne.

Götgatan 71, Sö.; t. 41 65 69.

Stadsfullmäktige beslöt den 30 juni 1933 att med användande av till staden av fröken Maria Barck år 1906 och 1911 donerade medel (Fredrik Barcks donationsfond) upprätta ett läringshem, benämnt Fredrik Barcks minne. Hemmet öppnades den 1 okt. 1933.

Hemmets ändamål är att åt fattiga och välordade ungdomar, företrädesvis lärjungar i Stockholms stads skolor för yrkesundervisning i snickeri eller smidesarbete, bereda skydd, fostran och god omvårdnad. Hemmet har plats för 20 ungdomar.

Hemmet står under ledning av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka en, tillika ordförande, utses av stadskollegiet, två av barnavårdsnämnden och två av lärings- och yrkesskolestyrelsen. För var och en av ledamöterna tillsättes i enahanda ordning en suppleant.

Intagning å hemmet sker efter beslut av dess styrelse. Där ej styrelsen finner särskilda skäl annat föranleda, må yngling icke kvarstanna å hemmet mer än tre år.

Reglemente. Reglemente för läringshemmet Fredrik Barcks minne, antaget av SF 30 juni 1933, fastställt av ÖA 24 juli 1933.

Stat år 1936. Utgifter: 28,350 kr.; inkomster: 28,350 kr. (därav ränta å donationsmedel 24,000 kr.).

Styrelse.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot (utsedd av stadskollegiet): ***Carlsson**, f. Lindskog, Anna R., fru, **Löfving, K. B. E.**, barnavårdsdirektör (utsedd av barnavårdsnämnden); **Andersson, G. K. K.**, yrkesskoldirektör, ***Berggren, H. A.**, målarmästare, stadsfullm., vice ordf. (utsedd av lärings- och yrkesskolestyrelsen).

Suppleanter: **Magnuson, P. K.**, förgyllare, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); **Carlson, V. O. J.**, inspektör, ***Krusé, E.** Ingeborg, fru (utsedd av barnavårdsnämnden); ***Larson, G. A.**, järnarbetare, **Leander, F. O. B.**, yrkeslärare (utsedd av lärings- och yrkesskolestyrelsen).

Föreståndare (2,700 kr.).

Pålsson, E. A. V., slöjd lärare, stadsfullm. (träffas säkrast 15—17).

En *husmoder* (1,860 kr.), två biträden (1 d).

Styrelsen för Berg-Rolandiska fonden.

Den 22 febr. 1932 beslöt stadsfullmäktige mottaga en av framlidne medicine doktorn Carl Axel Ivar Svensson och hans likaledes framlidna hustru Elsa Maria Elisabeth Svensson, född Berg, till Stockholms stad testamentariskt gjord donation, benämnd Berg-Rolandiska fonden. Enligt donationsbestämmelserna är fondens huvudsakliga uppgift att bekosta underhåll och uppfostran åt fattiga barn i Stockholm. Såsom fondens överstyrelse skola stadsfullmäktige fungera med rätt att uppdraga åt en särskild styrelse att handhava den närmare förvaltningen av fonden i enlighet med testamentsföreskrifterna och av överstyrelsen utfärdad instruktion.

Fondens tillgångar uppgingo den 31 dec. 1935 till sammanlagt 1,054,942 kr. I fråga om an-

BvN vändningen av fondens varje år disponibla medel föreskrives i testamentet, att $\frac{1}{7}$ av nettobehållningen skall läggas till kapitalet, $\frac{2}{7}$ utbetalas till ur vissa landsförsamlingar förvaltade fonder samt återstående $\frac{4}{7}$ under benämningen Berg-Rolandiska uppfostringsfonden användas till bekostande av underhåll och uppfostran åt fattiga barn i Stockholm.

Stadsfullmäktige beslöt den 1 april 1936, att Berg-Rolandiska fondens förvaltning skall handhavas av en särskild av stadsfullmäktige utsedd styrelse. Enligt den av stadsfullmäktige samma dag antagna instruktionen för fondens styrelse skall denna bestå av tre ledamöter, vilka jämte lika många suppleanter väljas för två år av stadsfullmäktige. En av ledamöterna skall vara ledamot av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnvårdsförbundet och en av suppleanterna skall vara ledamot eller suppleant i samma styrelse. Fondens styrelse bör enligt instruktionen uppehålla samarbete med Stockholms stads barnvårdsnämnd. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot.

Fondens räkenskaper skola granskas av två av stadsfullmäktige utsedda revisorer. Stadsfullmäktige äga att besluta angående ansvarsfrihet för styrelsen.

Styrelse för Berg-Rolandiska fonden hade vid tidpunkten för kommunalkalenderns tryckning ännu icke blivit utsedd.

Allmänna barnhusets Stockholmsfond.

Angående tillkomsten av Allmänna barnhusets Stockholmsfond se Kommunalkalendern, årg. 1933.

Fondens avkastning, jämte vissa andra inhörande inkomster, är i stadens utgifts- och inkomststat upptagen under barnvårdsnämnden. Det åligger barnhuset att sist den 1 febr. varje år till stadens barnvårdsnämnd uppgiva, ej mindre i vad mån barnhuset genom sin verksamhet, direkt eller genom understöd, under barnhusets nästföljande budgetår avser att tillgodose Stockholms barnvårds behov, än även det belopp, som därutöver under samma budgetår skall användas till stadens förmån. Sist den 1 april varje år äger barnvårdsnämnden

till barnhuset inkomma med förslag till användning av sålunda disponibla medel.

Skulle barnvårdsnämnden icke godtaga av barnhuset avsedd verksamhet till stadens förmån eller barnhuset ej gilla barnvårdsnämndens förslag, skall, i den mån överenskomelse ej kan ske, frågan hänskjutas till avgörande av en tremannanämnd, bestående av ordföranden i barnvårdsnämnden och ordföranden i direktionen för barnhuset såsom ledamöter samt en av k. m:t för viss tid utsedd person såsom opartisk ordförande.

Allt efter som sådana barnhusets inkomster, som skola tillfalla staden, inflyta till barnhuset, skola de till barnvårdsnämnden utbetalas.

Ifrågavarande inkomster hava av barnvårdsnämnden i huvudsak tagits i anspråk som understöd till vissa utomstående institutioner för barn- och ungdomsvård m. m. (se sid. 339).

Vid behandling i barnhusets direktion av ärenden rörande fondens förvaltning skall ett av drätselnämnden utsett ombud äga säte och stämma i direktionen.

Författningar. K. brev till direktionen över Allmänna barnhuset angående upprättande av »Allmänna barnhusets Stockholmsfond» 21 nov. 1930. Reglemente för Allmänna barnhuset, fastställt av k. m:t 21 nov. 1930.

Stat år 1936. Utgifter (att bestridas med avkastningen av Allmänna barnhusets Stockholmsfond m. m. så långt de disponibla medlen räcka; återstoden täckes av uttaxerade medel): 450,720 kr.; inkomster 310,835 kr. (därav av Stockholmsfondens 225,000 kr.).

Tremannanämnd.

(Se ovan).

Hammarskjöld, K. Hj. L., f. d. landshövding, ordf. (förordnad av k. m:t); **Hasselrot**, B. C., landshövding (ordf. i direktionen över Allmänna barnhuset); **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (ordf. i barnvårdsnämnden).

Drätselnämndens ombud i direktionen över Allmänna barnhuset.

Ewerlöf, K. G., borgarråd, stadsfullm.

Stockholms stads statistiska kontor.

Statistiska kontoret.

*Kaplansbacken 10 (postadress: postfack, Stockholm 1); t. »stadshuset»; expediti-
tid: 9—16,30.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-
gare årg.).

Statistiska kontorets allmänna uppgift är att
samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra
uppgifter till belysande av Stockholms stads kom-
munala liv, dess förvaltning, sociala och ekono-
miska förhållanden. Kontoret åligger numera i så-
dant avseende att rörande staden publicera (delvis
i samverkan med andra institutioner): en statistisk
årsbok, en allmän statistisk månadsskrift, en må-
nadsöversikt av stadens fattigvårdsstatistik m. m.,
en veckoöversikt av den sanitära statistiken, sta-
tistiska årsöversikter ang. hälso- och sjukvård,
fattigvård, brand- och ambulansväsen, arbetsför-
medling och val samt allmänna bostadsräk-
ningar (vart femte år) ävensom vissa special-
undersökningar. Kontoret publicerar även ar-
beten av icke statistiskt innehåll såsom en
årlig berättelse angående Stockholms kommu-
nalförvaltning, en årlig kommunalkalender (an-
gående stadens förvaltning, befattningshavare
m. m.), en löpande kommunal författnings-
samling samt tills vidare även en kommunal för-
fattningshandbok (numera utgiven i tvångsfrj
följd av successivt utkommande delar), var-
jämte kontoret har att utarbete diverse samlings-
register m. m. Kontorets publikationer äro inran-
gerade i serierna »Stockholms stads statistik» samt
»Kommunala handböcker». Utom dessa serier har
kontoret utgivit vissa publikationer av speciell
karaktär rörande Stockholm, delvis på främmande
språk. (Ang. kontorets publikationer jfr för övrigt
publikationsförteckning å sista sidan.) — Dess-
utom åligger det kontoret att utföra andra, inom
kontorets verksamhetsområde fallande arbeten,
som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet be-
slutas eller på framställning av nämnd eller el-
jest åt kontoret av dess styrelse uppdragas, samt
i lämplig form och omfattning offentliggöra re-
sultatet härav; att med uppmärksamhet följa
övriga kontorets verksamhet berörande redogörel-
ser eller åtgärder, som av kommunala myndig-
heter avgivas eller vidtagas, och på grund här-
av göra de framställningar, vartill kontoret kan
finna anledning; att noggrant följa kommu-
nalstatistikens utveckling även å andra orter
samt söka för Stockholms stads statistik tillgodo-

göra härigenom vunnen erfarenhet; att främst
genom tillhandahållande av kontorets publika-
tioner i utbyte mot annan hithörande litteratur
tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verk-
samhet erforderligt bibliotek (jfr nedan); att i
öfrigt, i den mån förhållandena det medgiva,
bistå kommunala myndigheter och befattnings-
havare eller andra med upplysningar i frågor,
fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nö-
diga upplysningar äger kontoret att omedelbart
hänvända sig till vederbörande myndigheter och
institutioner samt har rätt att av stadens veder-
börande myndigheter eller befattningshavare utan
dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvalt-
ning, som må vara åt dessa anförtrödd.

Statistiska kontorets bibliotek (jfr ovan),
är ett specialbibliotek för statistik (särskilt kom-
munalstatistik), kommunalväsen i allmänhet,
sociala och ekonomiska frågor (framför allt rö-
rande Stockholm) och innehåller förutom gängse
uppslagsböcker o. d., en rätt omfattande in- och
utländsk kommunal litteratur (vilken mestadels
icke återfinnes i något annat offentligt svenskt
bibliotek) samt tjänar i viss mån den kommu-
nala administrationen som ett speciellt förvalt-
ningsbibliotek och är även tillgängligt för
allmänheten.

Kontorets styrelse består av, förutom ord-
förande, som utses av stadskollegiet bland bor-
garråden, kanslichefen samt fem andra leda-
möter, vilka jämte fem suppleanter väljas av
stadsfullmäktige för två år. Styrelsen utser år-
ligen inom sig en vice ordförande. Vid styrel-
sens sammanträden äger kontorets direktör att
närvara och deltaga i överläggningarna med
rätt att därvid framställa förslag samt få sin
mening antecknad till protokollet.

Kontorets chef är en av styrelsen antagen
direktör.

Instruktion. Instruktion för styrelsen över
Stockholms stads statistiska kontor, fastställd av
k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 1 ang. 1930.

Stat år 1936. Utgifter: 478,260 kr.
(därav 98,400 kr. för året); inkomster: 87,200
kr. (därav 85,700 kr. likvider från vissa sta-
dens egna myndigheter).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; mottag-
ning: alla vardagar 11—12.

Statk

Vice ordförande.

*Pettersen, H. V., kamrerare.

Övriga ledamöter.

Hildebrand, E., kanslichef (självskr.).

*Dernby, f. Köersner, Hedvig E., tf. aktuarie, stadsfullm.

Garsten, B. C., ombudsman, stadsfullm.

Linde, N., förbundsordförande.

Vanner, O. A., redaktör.

Suppleanter.

*Andersson, Ebon M. I., bibliotekarie, stadsfullm.

Bergström, C. J., redaktör.

*Holmblad, D. G. A., grosshandlare.

Rönblom, N. O., tf. byråingenjör.

Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman.

Protokollsförare.

Asproth, J. K. (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl.
Se sid. 192.

Direktör (26).

Wahlund, S. G. W.; mottagningstid: 9,30—10,30.

Direktörsassistent (22).

Leijonhufvud, S. S., frih. (allmänna ärenden och utredningar; avd. för statistiska förfrågningar och upplysningar; biblioteket; utdelning och byte av publikationer m. m.).

Aktuarier (20).

Asproth, J. K. (avd. för arbetsförmedlings-, brand- och ambulansstatistik; registrators- och redogörarexpeditionen; arkivet m. m.).

Själänder, V. (avd. för bostadsstatistik, valstatistik och specialundersökningar).

Moosberg, R. W. (avd. för hälsovårdsstatistik, viss befolkningsstatistik m. m.).

Larsson, G. A. (avd. I för kommunala handböcker: kommunal författningssamling; dessutom diverse samlingsregister m. m.).

E. o. aktuarier (8,280—7,200 kr.).

Olinder, O. (avd. II för kommunala handböcker: kommunalkalender, berättelse ang. Stockholms kommunalförvaltning m. m.).

Anger, K. A. F. (avd. för statistisk årsbok, statistisk månadsskrift, ävensom, temporärt, kommunala författningshandböcker m. m.).

Berggren, A. M. (avd. för fattigvårdsstatistik, arbetslöshetsstatistik m. m.).

Amanuenser (5,100—3,000 kr.).

Bergström, N. V. (årsboksavd.); Berglund, H. J. (fattigvårdsavd.); Lagerström, N. A.; von Hofsten, E. A. G.

Första assistenter (11).

Ohlson, Helfrid I. A. (hälsovårdsavd.); Carlsson, Ester F. (fattigvårdsavd.); Gustafson, Anna T. (årsboksavd.); Larsson, E. B. (Brita) (registrators- och redogörarexp.); Karlsteen, f. Sandstedt, Astrid W. (biblioteket); Sundström, Klara S. (handboksavd.); Lundholm, f. Ekdahl, A. K. (Stina) (ej å stat; hos direktören).

Fjorton andra assistenter (7), sex kontorsbiträden (5) samt växlande antal extra biträden (2,940—1,680 kr.).

Vaktmästare (7).

Lundman, J. H., tjf. (se sid. 19), tf. Fors, J. T.
En vaktmästare (6).

Stockholms stads biblioteksstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Biblioteksstyrelsen.

*Sveavägen 73, Va.; postgirokonton nr 57800;
tel.: se nedan, stadsbiblioteket.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt den av k. m:t den 8 juni 1923 fastställda instruktionen skall biblioteksstyrelsen handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Bl. a. har styrelsen numera att afgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dylika anslag uppföras å biblioteksstyrelsens stat. (Beträffande dessa institutioner se avd. 4.)

Biblioteksstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utses årligen inom sig en vice ordförande. Styrelsen biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksstyrelse, fastställd av k. m:t 8 juni 1923, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1936. Utgifter: 1,130,733 kr.; inkomster: 40,742 kr. (därav beräknat statsbidrag 6,000 kr.).

Biblioteksstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Öman, I., redaktör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Lövgren, J. B., lektor.

*Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.

*Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Bolin, E. I., fil. lic.

*Höglund, E. H., sekreterare.

*Stenholm, R. W., journalist.

Steenberg, K. J. E., överlärare, stadsfullm.

Delegerade för bokinköpen.

Larsson, Oscar E.; Lövgren, J. B.; Nyblom, f. Bergström, Eva M. C.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl.
Se sid. 192.

Stadsbiblioteket.

*Adresser, telefoner och expeditionstider:
se nedan.*

Stockholms stadsbibliotek, som övertagit de flesta förut i Stockholm befintliga, av församlingar eller föreningar förvaldade folkbiblioteken (ang. dessas tidigare verksamhet m. m. se 1927—1930 års kommunalkalendrar), består av ett huvudbibliotek jämte 14 filialer samt två mindre bokdepåer. Huvudbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928 och den första filialen (filial 1, se nedan) den 17 okt. 1927. Filialerna äro av olika storlek och hållas öppna under olika tider (se därom nedan). I flera av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. I vissa filialer, inrymda i folkskolehus i stadens ytter-

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara.

BS

områden, har lärungebiblioteket sammanförts med stadsbibliotekets ungdomsavdelning och ställts under stadsbibliotekets ledning. Flerstädes finnas särskilda läsrum såväl för barn som för vuxna. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket. Två av filialerna äro belägna på Södermalm, en på Östermalm, en på Kungsholmen, en i Värtan, fem i Bromma, en i Enskede och tre i Brännkyrka. De ovan omnämnda bokdepåerna äro förlagda till skyddshemmet för gossar vid Skrubba och till läringshemmet för gossar vid Katarina Bangata.

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 jan. 1936 sammanlagt c:a 401,100 band (dessutom 697 hyllmeter katalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1935 uppgick till 30,577 band, medan 21,990 band utrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1935 års slut 110,028 (därav under året nyinskrivna 15,440, omskrivna 15,170). Under år 1935 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,699,631, varav 289,371 i huvudbibliotekets tidnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,312,708.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden fast bosatta invånare och, oavsett bostaden, dels personer, som äro anställda i Stockholms kommuns tjänst eller av kommunen uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro bosatta i de närmaste områdena omkring Stockholm, kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

Författningar. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Skolöverstyrelsens kung. 8 febr. 1930 med vissa föreskrifter rörande folkbiblioteksväsendet, med ändr. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929, med ändr. 16 maj 1933 och 2 febr. 1935. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställd av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (26).

Hjelmqvist, J. F. B.; t. 30 87 98; mottagnings-tid: 11—12 (utom lördagar).

Huvudbiblioteket.

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 30 69 44 (accessionsavd.), 30 31 78, 30 29 04 (katalogiseringsavd.), 31 67 42 (låntagarregister), 30 23 60 (räkenskapsavd.), 30 31 71 (utlåningsexp. för vuxna,

lånadisk), 30 34 22, 31 67 33 (utlånings-exp:s tjänsterum), 30 32 01 (ungdoms- och barnavd.), 30 69 58 (vaktrum).

Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (1 sept.—15 juni), 10,30—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 10,30—17;

ungdoms- och barnavd.: vardagar utom lördagar 14—20 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—30 juni, 19—31 aug.), lördagar 14—17. 1 juli—18 aug. hålles ungdoms- och barnavd. stängd.

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fyra andra utlånings- och läsesalar, studierum, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och läsrum, »sagorum», bokmagsin, rum avsedda för studiecirklar, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid innevarande års ingång till c:a 182,000 band. Till denna siffrä komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringsbibliotek.

Stadsbibliotekarie.

Hjelmqvist, J. F. B. (se ovan).

Förste bibliotekarier (22).

Knutsson, K. P., t. 31 67 41; Kolmodin, O. T., t. 31 67 40; mottagnings-tider: 11—12 (utom lördagar).

Andre bibliotekarier (18).

Lundberg, Hildur C.; Åhlander, F. E. (se nedan); Åkerman, O. B.

Extra andre bibliotekarier (6,300 kr.).

Berggren, A. K. Elisabeth (se nedan); Gavelius, G. L. Elisabet; Waldner, A. O. T.

Förste assistenter (11).

Bennet, G. Elisabeth; Landergrén, f. Grund, Anna E. B., föreståndarinna vid barn- och ungdomsavd.; Larsson, Hanna M. (se nedan); Ringenson, Eva A. E.; Artzell, f. Ohlson, Ola I. M.; Edlund, G. E. J. G.; Granér, f. Nilsson, Karin A.; Hallberg, Hallgärd (se nedan); Hede, A. Brita; Lundgren, I. M. S. (Maj).

Extra förste assistenter

(3,870—3,600 kr.).

Garpe, D. A. J., tjl., tf. Svensson, Anna V. (se nedan); Hamrin, T. O.; Ljungdal, A. G.;

Lychou, S. Gudrun; **Olsson**, Karin E.; **Tengbom**, S. E. (Elsa); **Lundstedt**, G. Z. M. (Gunnil); **Elvers**, Märtha G. J.; **Hedlund**, E. Brita; **Löfgren**, f. Myrén, Edith M.; **Setterwall**, Sigrid B. H.

Tjugu *andre assistenter* (8), *tjugutre extra andre assistenter* (3,150—2,880 kr.), en *extra kontorsskriivare* (3,300 kr.), två *extra kontorsbiträden* (2,100—1,680 kr.), en *bokbindare* (3,420 kr.), *timavlönad personal*.

(En del av denna personal är placerad på filialerna, se vidare nedan.)

Förste vaktmästare (8).

Karlsson, S. O.

En *maskinist* (10), en *vaktmästare* (7) (se nedan), fyra *bokbindarbiträden* (1,980 kr.), *tjugutre extra vaktmästare* (3,060—1,980 kr.), en *reparatör* (2,580 kr.), tre *vaktmästarbiträden* (1,620—990 kr.) samt *timavlönad vaktmästarpersonal*.

(En del av denna personal är placerad på filialerna.)

Filialer.

Vissa av de mindre filialerna äro stängda kortare tid under sommaren.

Filial 1.

Götgatan 68, Sö.; t. 40 04 83.

Filialen är öppen för allmänheten å samma tider som huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 46,400 band. Förutom utlånings- och läsesalar m. m. inrymmer filialen rum avsedda för studiecirkelverksamhet.

Föreståndare.

Åhlander, F. E., *andre bibliotekarie* (se ovan); t. 40 04 93.

Tio assistenter.

Vaktmästare (7).

Svensson, A. R.

Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 30,300 band.

Föreståndarinna.

Larsson, Hanna M., *förste assistent* (se ovan).

Fyra assistenter.

Filial 4.

Sturegatan 38, Ö.; t. 62 72 16.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17.

Bokbestånd: c:a 22,300 band.

Föreståndarinna.

Hällberg, Hallgärd, *förste assistent* (se ovan).

Två assistenter.

Filial 5.

Dianavägen 7, Värtan; t. 60 63 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; barnavd. dessutom måndagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 14,500 band.

Föreståndarinna.

Boheman, I. Ingrid H., *extra andre assistent*.

Filial 6.

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 34,600 band.

Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, *extra andre bibliotekarie* (se ovan).

Sex assistenter.

Filial A 1.

Erik Segersällsvägen 1, Aspudden; t. Aspudden 2 65; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30 därjämte måndagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. samma dagar 18—20 därjämte måndagar, onsdagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 11,500 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., *tf. extra förste assistent* (se ovan).

Filial A 3.

Folkskolan, Mälarhöjden; t. Mälarhöjden 1070; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30, ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 6,900 band.

Föreståndare (1,020 kr.).

Stålberg, E. G. A., tjänsteman.

Filial B 1.

Folkskolan, Alvik, Ulvsunda; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 4,330 band.

Föreståndarinna.

Svidén, f. Prawitz, Maja, fru.

Filial B 2.

Folkskolan, Bällstalund (postadress: Sundbyberg); expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 2,300 band.

Föreståndare (462 kr.).

Bergquist, J. A., folkskollärare.

Filial B 4.

Folkskolan, Ålsten; t. 25 33 45, expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—21, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, onsdagar och lördagar 13,30—15,30.

Bokbestånd: ca 9,800 band.

Föreståndarinna.

Bianchini, M. E. Bianca, extra andre assistent.

Filial B 6.

Folkskolan, Stora Essingen (postadress: Essingen); expeditionstid: måndagar, ons-

dagar och fredagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar och fredagar 13,30—15,30, torsdagar 18—20.

Bokbestånd: ca 2,900 band.

Föreståndarinna.

Ericsson, f. Söderström, Carin, andre assistent.

Filial B 7.

Folkskolan, Ångby; t. Ångby 750; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; ungdoms- och barnavd. samma dagar 18—20.

Bokbestånd: ca 5,300 band.

Föreståndarinna.

Nehrman, Elisabeth, extra andre assistent.

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 202, Älvsjö 1; t. Älvsjö 861, expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20, ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 4,000 band.

Föreståndarinna.

Bolander, Margit, extra andre assistent.

Filial E.

Enskede östra folkskola, Enskede 1; t. Enskede 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16, barnavd. dessutom måndagar 15—17.

Bokbestånd: ca 10,300 band.

Föreståndarinna.

Engstedt, Signe H. S., extra andre assistent.

Beträffande församlingsbiblioteken se under avd. 5 (sid. 383).

Stockholms stads arkivnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt av k. m:t den 26 sept. 1929 fastställd instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhänderta de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och minst en suppleant skall vara med det offentliga arkivväsendet förtrogen person. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1936. Utgifter: 156,570 kr.; inkomster: 950 kr.

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Ahlund, N. G., professor.

Övriga ledamöter.

*Brulin, J. O. H., arkivråd.

*Caspersson, K. R., redaktör.

Severin, F. F., redaktör.

Suppleanter.¹⁾

*Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör, stadsfullm.

*Grimlund, H. V. A., rektor, stadsfullm.

Lundberg, N. E., amanuens.

Bonnevier, Ch. V. A., journalist.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoleledningen m. fl.
Se sid. 192.

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr., K., samt Norra Riddarholmshamnen 7 A, St.; t. arkivdepån i rådhuset (forskarexp.) 50 22 25, (exp. för registratorsärenden) 50 01 45; arkivdepån å Riddarholmen (exp.) 10 53 99; öppet 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15 (arkivdepån i rådhuset dessutom under tiden ¹⁵/₁₁—¹⁵/₅ samt ¹⁵/₁₀—¹⁵/₁₂ måndagar och torsdagar 19—21). Expeditionstid 10—16, lördagar och dag före helgdag 10—14.

Stadsarkivet förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfatningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte har i staten uppförts anslag för vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636). Stadsarkivets chef är stadsarkivarien.

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förrättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag av arkivråd. Vederbörande nämnder och styrelser skola övervaka, att kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylika arkiv skall årligen förrättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt nämndens beslut i första hand skola vara.

ArkN

Stadsarkivets samlingar förvaras för närvarande i de lokaler, som tidigare disponerats av »rådhusarkivet» och »stadens arkiv». Då dessa lokaler praktiskt taget äro fyllda och författningsenligt påbudna leveranser endast i begränsad omfattning kunna mottagas, är frågan om nybyggnad för arkivet aktuell.

I arkivdepån i rådhuset förvaras huvudsakligen stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier 1431—1875, stadens räkenskaper till omkr. 1636, justitiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849)1924(1933), handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnings- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politiekollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms kämnärsrätters arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets kanslis arkiv med vissa undantag t. o. m. 1895, Stockholms stads konsistoriums och hovkonsistoriets samt de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1830, stadsnämndens och sockenstämmönämndens arkiv, fattigvårdens och hälsovårdens äldre arkiv, folkskoleldirektionens äldre arkiv samt högre allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv.

I Riddarholmsdepån förvaras bl. a. Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från omkr. 1636 (i oavbruten årsföljd från 1641), jämte talrika specialräkenskaper tillhörande stadskamrerarens arkiv, tjänstemannamatriklar m. m. samt kronoräkenskaper och taxeringslängder för Stockholms stad (fr. o. m. 1699), mantalslängder (fr. o. m. 1600-talet; i början spridda år; fr. o. m. 1835 med mantalsuppgifter) ävensom övriga bevarade delar av uppboordsverkets arkiv, överståthållarämbetets för polisärenden (sekreterarexpeditionen) t. o. m. 1890. — Den andra huvudbeståndsdelen av samlingarna i Riddarholmsdepån utgöres av polisens äldre arkivalier samt arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldre (med grosshandelssoieteten), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassaadministrationen, drätselkommissionen, gatulägnings-, lyshållnings- och vattenledningsstyrelserna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarkitekterna (handlingar, vissa ritningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom drätselnämnden jämte underlydande institutioner (med stadens räkenskaper och auktionsverkets handlingar), vattenledningsverket, frihamnsnämnden, kyrkogårdsnämnden, kommunala institutioner i Brom-

ma och Brännkyrka före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer samt Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa. Bevarade skråarkiv äro i stort sett splittrade mellan stadsarkivets båda depåer samt Nordiska museets arkiv, kungl. biblioteket och Westinska saml. i Uppsala universitetsbibliotek.

I stadsarkivet (rådhusdepån) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stadshistoria (Riddarholmsdepån).

Författningar. Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929. K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och OÅ:s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv. K. kung. 8 sept. 1924 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. överlämnande av arkivhandlingar till landsarkiven och med dem jämförliga arkivdepåer, med ändr. Bestämmelser om arkivalieleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932.

Stadsarkivarie (25).

Boëthius, S. B. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1940); t. 50 23 30; mottagningstid: 10,30—11,30.

Förste arkivarie (22).

Bolin, E. G.; t. 50 01 08.

Andre arkivarie (18).

Staf, N. O. B.; t. 10 53 99.

Amanuens (6,300 kr.).

Almqvist, K^a A. D.; t. 51 01 45.

Arkivbiträde (7).

Sjövall, f. Larsson, Märta.

Två extra arkivtjänstemän (2,400—2,250 kr.; halvtidstjänstgöring, ett extra arkivbiträde (3,060 kr.), en bokbinderska (2,160 kr.), dessutom timavlönad personal.

Vaktmästare (7).

Wahlberg, K. E. R.; Larsson, G. H.

Stockholms stads idrottsstyrelse

och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrottsstyrelsen.

Vasagatan 42, 2 tr., C.; tel.: se nedan expeditionen.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stockholms stads idrottsstyrelse handhar förvaltningen av stadens för idrott och bad avsedda anläggningar, i den mån de icke enligt gällande författning eller särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan myndighets förvaltning, samt handlägger övriga härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För handläggning av vissa ärenden har styrelsen inom sig utsett särskilda byggnads-, idrottsplats- och baddelegerade (se nedan).

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter. Sådant biträde lämnas av kammarkontoret för styrelsens bokföring och inkomstkontroll.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads idrottsstyrelse, fastställd av k. m:t 26 april 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1936. Utgifter: 1,287,210 kr.; inkomster: 175,447 kr.

Idrottsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Reuterskiöld, C. B., major, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

* Ahlström, E. A., försäljningschef.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

* Eriksson, Bertil K. J., ombudsman, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

* Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A., fru, gymnastikdirektör.

* Malm, A. B., kassör.

Sandberg, E. T. G., byråföreståndare.

Palmberg, J. H., järnsvarvare.

Sekreterare (1,980 kr.).

Nyrén, G. H. (se nedan); t. 10 57 20.

Idrottsstyrelsens delegerade m. m.

Delegerade för byggnadsärenden.

Ek, V. E.; Larsson, Oscar E., ordf.; Reuterskiöld, C. B., vice ordf.

Idrottsplatsdelegerade.

Ahlström, E. A., ordf.; Palmberg, J. H.; Sandberg, E. T. G.; Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A.

Baddelegerade.

Eriksson, Bertil K. J., ordf.; Palmberg, J. H.; Sandberg, E. T. G., vice ordf.; Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara; hr Sandberg är därjämte ersättare för ordföranden.

IdrS Styrelsen för Östermalms idrottsplats.
(Jfr nedan och sid. 340.)

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm., **Reuterskiöld**, C. B., major, stadsfullm. (utsedda av idrottsstyrelsen); **Bergvall**, E., stadionchef, **Wibom**, T. H., kapten, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl.
Se sid. 192.

Idrottsstyrelsens expedition.

Vasagatan 42, 2 tr., C.; tel.: se nedan;
expeditionstid: 10—14.

Stat år 1936. Utgifter: 53,570 kr.

Föreståndaren för idrottsstyrelsens expedition har till uppgift att för föredragning i idrottsstyrelsen och hos dess delegerade bereda ärenden, som hänföra sig till styrelsens och delegerades förvaltningsområden, att ombesörja verkställighet av beslut av styrelsen och delegerade, att handhåva ledningen av idrottsstyrelsens anläggningar, samt att leda det löpande arbetet i övrigt å styrelsens expedition.

Föreståndare (7,620 kr.).

Nyrén, G. H. (se ovan); t. 10 57 20; mottagningstid: 10—11.

Ingenjör (6,600 kr.).

Svenson, B. A.; t. 10 57 27.

Amanuenser (3,900—3,600 kr.).

Gellerstedt, L. F. (ärenden ang. upphandlingar o. dyl.); t. 10 57 20; **Åkerberg**, B. (ärenden ang. upplätelser); t. 10 57 15.

Registrator och kontorsskrivare
(3,480 kr.).

Grönberg, Karin I.; t. 10 57 30.

Två *ingenjörer* (4,800—3,600 kr.), en *kontorsskrivare* (2,640 kr.), två *kontorsbiträden* (1,980 kr.), en *vaktmästare* (2,100 kr.).

Under idrottsstyrelsens förvaltning stående anläggningar m. m.¹⁾

Idrottsplatser och lekplaner samt sportstugor.

I Stockholm finnas f. n. elva större *idrottsplatser*, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Enskede, Hammarby, Aspudens, Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens, Hjorthagens och Älvsjö idrottsplatser. Av dessa äro Stadion samt Östermalms och Johanneshovs idrottsplatser anlagda å staten tillhöriga områden samt de ätta övriga belägna å Stockholms stad tillhörig mark. Tranebergs idrottsplats nedlades vid 1936 års början.

Stadion är anlagt av Sveriges centralförening för idrottens främjande (med bidrag av lotterimedel) och förvaltas av en av k. m:t tillsatt styrelse, Stadionstyrelsen.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor — av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skuldlöshet tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 340).

Johanneshovs idrottsplats har anlagts av Stockholms idrottsförbund på ett av förbundet arrenderat, staten tillhörigt område strax söder om Skanstull. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjulsarbeten. Idrottsplatsen är ännu icke färdig, men har dock i viss begränsad utsträckning tagits i bruk.

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staten tillhörigt område invid Hammarbyleden (adress: Södermannagatan 61), är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skuldlöshet beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 340).

Älvsjö idrottsplats (se nedan) har färdigställts under senare delen av år 1935. Den har tillkommit medelst å stadens stat anvisade

¹⁾ Samtliga idrottsplatser i Stockholm, såväl kommunala som övriga, hava upptagits i nedanstående redogörelse.

anslag. Idrottsplatsen, som toges i bruk år 1936, förvaltas av idrottsstyrelsen.

Av Stora Essingens idrottsanläggning, vilken påbörjats såsom statskommunalt arbete, är numera bollplanen färdigställd och toges i bruk år 1936. I 1936 års stat har anslag anvisats för provisoriskt iordningställande av idrottsplatsen. Anläggningen förvaltas av idrottsstyrelsen.

Enskede, Aspuddens, Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens och Hjorthagens idrottsplatser (se nedan), vilka tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrottsstyrelsen.

I 1931—1936 års stater hava anslag anvisats för anordnande av idrottsplats i parken Zinkensdamm å Södermalm. Idrottsplatsen beräknas kunna tagas i bruk år 1937.

Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner* av enklare beskaffenhet, bland vilka de i Vasaparken samt invid Matteus och Johannes folkskolor och vidare de i Bellevueparken, Tantolunden, Bällstalund, Smedslätten, Blommensberg, Midsommarkransen, Örby och Långbrodal äro de största och mest utnyttjade. Därför har idrottsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Genom arbetslöshetskommitténs försorg hava lekplaner anlagts i följande koloniträdgårdsområden, nämligen i Björken, Svedmyran, Valla, Årsta, Riksbys och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 35 st. För att bereda möjlighet till omklädnad invid de mindre idrottsplanerna finnas uppförda ett antal *sportstugor*. Anslag för uppförandet av en ny sportstuga vid Bellevue lekplan har anvisats i 1936 års stat. En större sportstuga, inrymmande samlingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, har uppförts invid Enskede idrottsplats (se nedan).

I 1936 års stat har ett anslag å 4,000 kr. anvisats för utbildning av lärare samt ledare för skolorndomens idrottsövningar. Anslaget, vilket utgår som bidrag till avlöande av en uteslutande på stadens idrottsplatser tjänstgörande idrottsinstruktör, utbetalas till Svenska idrottsförbundet.

Stat år 1936. Utgifter: 796,705 kr.; inkomster: 57,532 kr.

Enskede idrottsplats.

Enskede 1; t. Enskede 16 85.

Förste vaktmästare (3,900 kr.).

Nilson, G. A.

Tre *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Aspuddens idrottsplats.

Aspudden; t. Aspudden 5 75.

Förste vaktmästare (3,120 kr.).

Stråhle, B. E. R.

En *andre vaktmästare* (2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Stadshagens idrottsplats.

Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Förste vaktmästare (3,600 kr.).

Eriksson, A. L.

Två *andre vaktmästare* (2,400—2,280 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Kristinebergs idrottsplats.

Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Förste vaktmästare (3,300 kr.).

Hertzell, S. E. T.

Två *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Stora Mossens idrottsplats.

Västerled, Äppelviken; t. 25 35 27.

Förste vaktmästare (3,000 kr.).

Björkman, E. G.

Två *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Hjorthagens idrottsplats.

Hjorthagen; t. 61 05 01.

Förste vaktmästare (3,300 kr.).

Eklind, H. A.

En *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Älvsjö idrottsplats.

Älvsjö 1; t. Älvsjö 233.

Förste vaktmästare (2,760 kr.).

Nylander, E. T.

En *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Zinkendammens idrottsplats.

Ringvägen 16, Sö.

Förste vaktmästare.

Vakant.

Idrottsanläggningen i Vasaparken.

Tel. 30 30 66.

En *vaktmästare* (2,640 kr.), en *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

IdrS

Idrottsanläggningen i Tantolunden.

Tel. 41 41 00.

En *vaktmästare* (2,640 kr.), en *andre vaktmästare* (2,400 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Stora Essingens idrottsanläggning.

Essingen; t. 53 97 90.

En *vaktmästare* (2,640 kr.), *extra vakter* till varierande antal.

Enskede sportstuga.

Enskede 1; t. Enskede 27 55.

En *tillsyningsman* (480 kr.).

För samtliga idrottsanläggningar: fyra *vaktmästare* (2,640 kr.), fem *andre vaktmästare* (2,400—2,280 kr.) (med tjänstgöring vid olika anläggningar).

Skid- och källbackar samt skridskobanor.

Av Föreningen för skidloppningens främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och Hammarby samt vid Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Sportstugan, vilken nedbrann våren 1935, återuppbygges i utvidgat skick under år 1936. Föreningen omhänderhar jämväl skötseln av de av staden anlagda skidbackarna i Enskede och Bromma. Till föreningens verksamhet lämnar staden bidrag (jfr sid. 340). Därjämte anordnas och underhållas vintertid genom å idrottsstyrelsens stat anvisade medel dels tre smärre skidbackar, dels nio *källbackar*.

Genom idrottsstyrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner, dels ock vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1935—1936 hava i enlighet härmed anordnats 30 banor. Dessutom lämnar staden bidrag till uppehållande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att frikort utlämnas till barn i stadens skolor (jfr sid. 340). Vintersäsongen 1935—1936 hava 17 sådana banor anlagts.

Stat år 1936. Utgifter: 84,350 kr.

Främjande av gymnastikverksamhet.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda sammanslutningar (jfr sid. 340). Därjämte har i Vasa realskolas byggnad anord-

nats en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiksal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke tages i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennisspel.

Stat år 1936. Utgifter: 49,500 kr.; inkomster: 11,000 kr.

Kommunala gymnastikanläggningen i Vasa realskola.

Karlbergsvägen 15, Va.; tel.: ang. upplåtelser 10 57 15; 30 46 70 (10,45—11).

En *vaktmästare; t. 30 46 74.*

Badanläggningar.

I Stockholm finnas fem större friluftsbad, nämligen bad- och siminrättningen i Norrström (>Strömbadet>), som kommer att rivas vid tillkomsten av Danelliabadet (se nedan) samt baden vid Tranebergbro, Eriksdal, Solvik (Smedslätten) och Flaten. Ett mindre kallbadhus finnes i Äppelviken samt två mindre kallbadhus vid Kyrksjön i Bromma. Ett mindre badhus (s. k. badsump) är beläget i Södertörns villastad. Vidare hava mindre strandbad anordnats vid Årstavikens södra strand, å Kungsholmslandet mitt emot Lilla Essingen, å västra sidan av Stora Essingen, å Långholmens norra strand samt i Gröndal. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framför allt mera avlägsna stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Alvsjö, Mälarhöjden, Alvik, Hjortshagen, Bällstalund och på Stora Essingen samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrottsstyrelsens förvaltning.

Stadsfullmäktige hava den 7 maj 1934 beslutat uppförande å Strömbadets plats av ett större friluftsbad, benämnt Danelliabadet. Medel till den nya anläggningen hava med 1,200,000 kr. anvisats ur B. A. Danelli donationsfond och med 50,000 kr. av nöjesskattemedel. Utförandet av den nya badanläggningen har icke, såsom avsetts, kunnat påbörjas år 1935, enär vissa stadsplane- och trafikförbindelsefrågor för området ännu icke avgjorts. Därest dessa frågor komma till ett slutligt avgörande samt stadsfullmäktige bevilja ett av idrottsstyrelsen begärt tilläggsanslag å 55,000 kr. för anläggningens utförande, kommer arbetet härmed att påbörjas under år 1936.

Friluftsbadet vid Tranebergbro är f. n. uthyrt till enskild person.

Friluftsbadet vid Eriksdal vid Skanstull är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas.

Kallbadhusen vid Kyrksjön i Bromma äro uthyrda till föreningen Bromma trädgårdar u. p. a.

Strandbadet vid Solvik i Smedslätten förvaltas av idrottsstyrelsen.

Flatenbadet, beläget vid sjön Flaten i Enskede församling, är Stockholms största strandbad med en badstrand av c:a 1,200 meters längd. Anläggningen förvaltas av idrottsstyrelsen. Sedan sommaren 1935 anordnas vid badet särskilda bad för barn. Barnen färdas under tillsyn av ledare till och från badet i abonnerade bussar. Vid badet anordnas simundervisning och lekar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd.

Stadsfullmäktige beslöt den 1 april 1936 anvisa idrottsstyrelsen anslag å dels 25,500 kr. för anläggande av ett friluftsbad vid Mälaren invid Södra Ångby, dels ock 3,000 kr. för skötseln av dessa bad under sommarsäsongen 1936.

Ett mindre varmbadhus är uppfört i Aspudden å en av Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt. Badhuset utgöres av en envåningsbyggnad av trä med badstuba samt en mindre karbadsavdelning. Ett mindre varmbadhus av ungefär samma typ som det nu nämnda är även uppfört i Älvsjö.

Skolbadanläggningarna i Mälarhöjden, Alviks, Hjorthagens, Bällstalunds och Stora Essingens folkskolor äro vissa tider, då de ej äro erforderliga för skolornas behov, upplåtna för allmänheten. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av idrottsstyrelsen.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande, förutom uppvarmnings- och filtreringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, badstu, läktare m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan) och förvaltas numera av idrottsstyrelsen.

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 340).

Stat år 1936. Utgifter: 288,465 kr.; inkomster: 91,075 kr.

Solviksbadet.

Smedslätten, Äppelviken; t. 25 04 00.

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare*, två *simlärarinnor*, en *förste vaktmästare*, två *spärrvakter* samt varierende antal *vakter*.

Flatenbadet.

Stockholm 20; t. Älta 100.

Förste vaktmästare (3,120 kr.).

Pihl, E. G. L.

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare*, två *simlärarinnor*, fyra *andre vaktmästare*, tre *spärrvakter* samt varierende antal *vakter*.

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 53, Aspudden; t. Aspudden 11.

En *föreståndarinna* och *baderska* (2,340 kr.), en *värmeledningsskötare* (2,400 kr.).

Mälarhöjdsbadet.

Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Älvsjöbadet.

Johan Skyttes Väg 232, Älvsjö 1; t. Älvsjö 7 20.

En *föreståndarinna* och *baderska* (2,340 kr.), en *värmeledningsskötare* (2,580 kr.).

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Hjorthagen.

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Alviksbadet.

Alviks nya folkskola, Alvik.

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Bällstalundsbadet.

Bällstalunds folkskola, Bällstalund.

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Essingebadet.

Stora Essingens folkskola, Essingen.

En *föreståndarinna* och *baderska* (1,020 kr.), en *värmeledningsskötare* (810 kr.).

Liljeholmsbadet.

Liljeholmsviken vid Liljeholmsbron; t. 40 71 38.

En *badmästare* och *maskinist* (3,180 kr.), en *badmästare* och *bitr. maskinist* (3,060 kr.).

Övriga anläggningar och anordningar.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på

IdrS

utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas sju dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se ovan). Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas åtta tennisbanor i enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, två banor i Hjorthagen och tre banor i Enskede. Å anläggningarna finnas omklädnadspaviljonger. De tre sistnämnda anläggningarna förvaltas av idrottsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten.

Det alltmör stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i *idkande av lägerliv* i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densamma utövare till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivningar har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 249) och Älten i Enskede förs., varest genom idrottsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Sedan om-

rådet vid Flaten i samband med Flatenbadets tillkomst inhägnats, upptages viss entréavgift ej blott av badande utan även av tältare. Å nämnda område, medan lägerlivsområdet vid Älten alltså är fritt upplåtet för allmänheten.

Stat år 1936. Utgifter: 14,620 kr.; inkomster: 15,840 kr.

Smedslättens tennisbanor.

Alviksvägen—Djurklovvägen, Smedslätten, Äppelvikens; t. 25 05 22.

Under tiden 1 maj—30 sept. en vaktmästare.

Hjorthagens tennisbanor.

Värtans nya folkskola, Hjorthagen; t. 61 05 01.

Anläggningens skötsel ombesörjes av personalen vid Hjorthagens idrottsplats.

Enskede tennisbanor.

Enskede idrottsplats, Enskede 1; t. Enskede 16 85.

Lägerlivsområdet.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Områdets skötsel ombesörjes av personalen vid Flatenbadet.

Övriga till undervisningsroteln hörande institutioner.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

(Skönhetsrådet.)

*Stadshuset, 1 tr., K.; t. »stadshuset»
(jfr nedan, sekreteraren).*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas ingagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Gällande reglemente för rådet är antaget av stadsfullmäktige den 29 okt. 1928. Enligt detta reglemente har rådet till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, kulturminnesmärken, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter.

Rådet består av elva ledamöter, av vilka tio utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst sju vara särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga fem representanter för en var av följande fem institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, samfundet S:t Eriks styrelse, Svenska arkitektföreningens och Svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågavarande institution att för varje representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bliva representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktiläter institution att avgiva dylikt förslag, välja stadsfullmäktige person med framtående sakkunskap inom ifrågavarande institutions verksamhetsområde.

Skönhetsrådets ledamöter utses för två år i sänder. Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommande ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av för stadskollegiet m. fl. gemensamma revisorer.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928.

Stat år 1936. Utgifter: 15,000 kr.

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

*Östberg, R., arkitekt (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

Vice ordförande.

*Gahn, W. B., arkitekt (repr. för Svenska arkitektföreningen).

Övriga ledamöter.

Eldh, C. J., bildhuggare (repr. för Akademien för de fria konsterna).

Elméus, C. K. J., arkitekt, kassaförvaltare.

*Lindhagen, Anna J. J., f. d. föreståndare.

Olsson, A. V. M., professor (repr. för Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien) (se nedan).

*Rosenborg, O. E., skriftställare.

*Sernander, J. R., professor emeritus (repr. för Svenska naturskyddsföreningens styrelse).

Sköld, O. J. A. J., tf. professor (repr. för Akademien för de fria konsterna).

Wallin, S., intendent (repr. för samfundet S:t Eriks styrelse).

*Magnusson, P. K., förgyllare, stadsfullm. (utsedd av övriga ledamöter).

Sekreterare (5,000 kr.).

Olsson, A. V. M., professor (se ovan); Alberget 5, Djurgården, Ö.; t. 60 51 99.

Lk
Sm
kom

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60; Ö.; t. 62 27 75 (expeditionen), 61 33 20 (tamburen); expeditionstid: 10—16.

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstatställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrog åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt träffat avtal skall konsthallen förvaltas av en styrelse, bestående av det antal ledamöter, som drätsel-nämnden bestämmer (f. n. sju ledamöter). Styrelsen utses av drätsel-nämnden för en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär.

Intendenten, som även är styrelsens sekreterare, utses av styrelsen inom eller utom dess krets. Honom åligger att handhava utställningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för utställningsverksamhetens ordnande samt för sådant ändamål underhandla med såväl in- som utländska konstnärer och i övrigt med uppmärksamhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han har därjämte bl. a. att medverka vid utställningars anordnande.

Stat år 1936. Utgifter: 78,940 kr.; inkomster: 78,940 kr. (därav i anspråk tagna överskottsmedel från föregående år 15,362 kr.).

Styrelse.

H. K. H. Prins Eugen, ordf.; Branting, f. Lind, Rina E., fru; Johanson-Thor, T. E. N., konstnär; Johnsson, I. V., skulptör; Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., vice ordf.; Laurin, T. O., direktör; Pauli, I. H. E., lektor.

Intendent (24).

Strindberg, S. (förordn. t. o. m. 31/1 1939).

En *kontorsskrivare* (9), en *kassör* (7), en *tillsyningsman* (8), en *vaktmästare* (6), en *extra vaktmästare* (2,880 kr.) samt *extra vakter*.

Stadsmuseikommittén.

Götgatan 1, Sö.; t. 43 90 50, 43 90 58.

Stadskollegiet beslöt den 17 sept. 1925 att tillsätta en kommitté av sju personer för utredning av frågan om upprättande av ett stadsmuseum

för huvudstaden. Kommittén skulle äga att för erforderliga specialundersökningar tillkalla sakkunnigt biträde. Stadskollegiets val av ledamöter i kommittén ägde rum den 17 sept. 1925 (fyllnadsval den 8 maj och 24 okt. 1929).

Kommittén har i tvenne den 26 nov. 1929 och 1 nov. 1930 avgivna betänkanden (jfr Utl. 1930: nr 94 och 1931: nr 30) framlagt förslag rörande organisation m. m. av ett »Stockholms stads museum», vilka förslag av stadsfullmäktige resp. den 17 mars 1930 och 2 febr. 1931 lämnats utan erinran i samband med beviljande av vissa anslag till kommitténs verksamhet.

Enligt stadsmuseikommitténs förslag skall det blivande stadsmuseet ha till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invånarnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet skall utgöra en forskningscentral för stadens kulturhistoria och uppdelas på tre huvudavdelningar, den historisk-topografiska, med uppgift att skildra stadens, stadsbildens och byggnadernas förändringar genom tiderna samt i allmänhet stadens yttre liv och utveckling, den näringshistoriska, med huvudsakligt ändamål att belysa utvecklingen inom hantverket, handeln och sjöfarten m. fl. näringar inom Stockholm, samt den kommunalhistoriska, med uppgift att skildra stadens styrelse och förvaltning samt de kommunala institutionernas utveckling m. m.

Utöver de rent museala uppgifterna skall museet enligt kommitténs förslag även handhava sådant kulturminnesvårdande arbete, som är av mera museal natur (bl. a. verkställande av undersökningsarbeten av arkeologiskt, konst- eller kulturhistoriskt slag i samband med rivnings- och grävningensarbeten m. m. ävensom tillvaratagande härvid av föremål av historiskt värde).

Stadsmuseikommitténs verksamhet har hittills väsentligen varit inriktad på förberedande inventeringar rörande föremål och handlingar i stadens ägo, som kunna anses lämpade att överföras till ett stadsmuseum, ävensom i viss omfattning inköp (med av stadsfullmäktige anvisade medel) av museiföremål för detsamma. Sedan vissa lokaler i det s. k. södra stadshuset, Götgatan 1, ställts till kommitténs förfogande, har därstädes igångsatts arbete med närmare preparering av föremålsbeståndet och utarbetande av detaljerad plan för museets uppställning m. m. Avsikt är att sedermera, med ianspråktagande av ytterligare lokaler i södra stadshuset, successivt genomföra anordnande och uppställning av museets olika avdelningar.

Stat år 1936. Utgifter: 84,100 kr.

Stadsmuseikommitténs ledamöter.

Ordförande.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor; Curman, J. S., riksantikvarie; Eggert, G. E., direktör; Hultman, G. H., överingenjör; Lindblom, A. A. F., Nordiska museets styresman; en vakant.

Sekreterare och tf. chef för stadsmuseet.

Olsson, A. V. M., professor.

Intendent (8,400 kr.).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Amanuenser (4,200 kr.).

Hansson, H.; Axel-Nilsson, G.

Registrator (3,480 kr.).

Sjövall, f. Larsson, Margareta O.